

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2026 ແລະ ຫຼັງປີ 2026

The Lao PDR Smooth Transition Strategy for LDC Graduation in 2026 and beyond

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ທັນວາ 2023

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກ
ຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2026 ແລະ
ຫຼັງປີ 2026

ກອງເລຂາເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບ
ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຂອງ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ

ສາລະພານ

ບົດນຳ.....	ii
ບົດສັງລວມຫຍໍ້.....	iv
ຄຳອະທິບາຍຕົວອັກສອນຫຍໍ້	vii
I. ພາກນຳສະເໜີ	1
ຜົນສຳເລັດ ແລະ ບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນທາງປະຫວັດສາດຂອງການພັດທະນາຢູ່ ສປປ ລາວ	1
ພາບລວມສະເພາະໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.....	4
ເປົ້າໝາຍ ແລະ ບົດບາດຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.....	6
ເນື້ອໃນ ແລະ ໂຄງຮ່າງຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.....	9
ຂະບວນການສ້າງ ແລະ ວິທີການໃນການຮ່າງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກ ສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.....	13
II. ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຜົນກະທົບໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	19
2.1 ຄາດຄະເນຜົນກະທົບໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	19
2.2 ກາລະໂອກາດໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	23
III. ບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ສຳຄັນເພື່ອຂັບເຄື່ອນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາໄດ້ ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.....	25
1. ການສ້າງເສດຖະກິດມະຫາພາກໃຫ້ຄວາມສະຖຽນລະພາບ ແລະ ການເງິນທີ່ຍືນຍົງ	28
2. ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບ	36
3. ການຫັນປ່ຽນໂຄງຮ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ	44
4. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄຟຟ້າບັດ	54
IV. ແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	61
ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປະສານງານ	61
ການຕິດຕາມ	63
ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ	64
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ເອກະສານອ້າງອີງກ່ຽວກັບບັນດາຂອບນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານການພັດທະນາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	67
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ຕາຕະລາງແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	71
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ຂອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ	73

ບົດນຳ

ຕະຫຼອດໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ຖືເປັນບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດໃນການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ, ຕັດສິນໃຈວາງຄາດໝາຍສູ້ຊົນ ແລະ ສຸມທຸກຄວາມພະຍາຍາມນຳພາປະເທດຊາດຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຕັ້ງແຕ່ສຸມປີ 2000. ໃນການປະເມີນຂອງຄະນະກຳມາທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ອົງການ ສປຊ (CDP) ປີ 2018, ສປປ ລາວ ສາມາດຜ່ານເກນມາດຖານການປະເມີນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ 2 ໃນ 3 ຂອງເງື່ອນໄຂໄດ້ເປັນເທື່ອທຳອິດ ແລະ ໃນປີ 2021 ສາມາດຜ່ານເກນມາດຖານການປະເມີນໄດ້ເປັນຄັ້ງທີ 2 ແລະ ບັນລຸໄດ້ທັງ 3 ເງື່ອນໄຂເພື່ອຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເນື່ອງຈາກຜົນກະທົບຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ສະພາບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການເງິນ ແລະ ວິກິດການຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນພາກພື້ນໃນປັດຈຸບັນ ທີ່ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບການພັດທະນາຂອງໂລກ, ລວມທັງ ສປປ ລາວ ອັນໄດ້ສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາດ້ານຕ່າງໆພົບກັບອຸປະສັກ ແລະ ກາຍເປັນບັນຫາທ້າທາຍໃນການຟື້ນຟູເສດຖະກິດ ແລະ ທ່ວງທຳການພັດທະນາໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ບົນຈິດໃຈດັ່ງກ່າວ, ສະມັດຊາໃຫຍ່ ອົງການ ສປຊ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບຮອງເອົາຍັດຕິເລກທີ A/RES/76/8, ລົງວັນທີ 29 ພະຈິກ 2021 ຊຶ່ງໄດ້ຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວຈາກປົກກະຕິ 3 ປີ ອອກເປັນ 5 ປີ. ໝາຍຄວາມວ່າ ສປປ ລາວ ຈະມີເວລາເພື່ອກະກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຮອດປີ 2026. ໃນໄລຍະດັ່ງກ່າວ, ອົງການ ສປຊ ຍັງໄດ້ກຳນົດໃຫ້ ສປປ ລາວ ຕ້ອງຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງຕົນ ແລະ ຈະມີການຕິດຕາມ ແລະ ທົບທວນຄືນອີກຄັ້ງໃນປີ 2024, ທັງນີ້ ກໍເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງ ໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ ກໍຄືຮັບປະກັນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ກັບມາເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຄືນອີກ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ວົງຄະນະຍາດສາກົນ ຍັງມີຜົນທະໃນການສືບຕໍ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດເຫຼົ່ານີ້ໃນຖານະທີ່ຍັງເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄປຈົນກວ່າຈະຖືກລຶບຊື່ອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນທາງການ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ມີຜົນສຳເລັດໃນຊຸມປີຜ່ານມາ, ແຕ່ ສປປ ລາວ ກໍອາດຈະປະຊຸມກັບບັນດາສິ່ງທ້າທາຍ ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນອະນາຄົດຢ່າງຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້, ເຊັ່ນ: ການສູນເສຍບາງສິດທິພິເສດດ້ານການຄ້າສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ການເຂົ້າເຖິງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ເງິນກູ້ຢືມທີ່ມີອັດຕາດອກເບ້ຍຕ່ຳ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ທີ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທຶນສຳລັບການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກົນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ອັດຕາເພດານການຈ່າຍເງິນຜົນທະປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ ອົງການ ສປຊ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີກໍຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ.

ໂດຍຮັບຮູ້ສະພາບເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວ, ພັກ, ລັດຖະບານ ແລະ ທົ່ວປວງຊົນລາວທັງຊາດ ຍັງສືບຕໍ່ຄວາມໝາຍໝັ້ນ ແລະ ເດັດດ່ຽວ, ພ້ອມກັນຮັດແໜ້ນຄວາມເປັນເຈົ້າການ ແລະ ເພີ່ມທະວີການເພິ່ງໂຕເອງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ວຍຕົນເອງໃນທຸກດ້ານໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນການກະກຽມຄວາມພ້ອມທາງດ້ານຜູ້ຖານໂຄງລ່າງເສດຖະກິດຂອງປະເທດ, ການສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ການຍົກສູງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ສະມັດຖະພາບດ້ານການຜະລິດພາຍໃນ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ຖານະບົດບາດ ແລະ ອິດທິພົນຂອງ ສປປ ລາວ ພົ້ນເດັ່ນຂຶ້ນໃນເວທີສາກົນ ລວມທັງບົດບາດໃນເວທີການເມືອງໂລກ, ໃນດ້ານການຄ້າ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກໍຈະສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ມີຄວາມສົນໃຈເຂົ້າມາລົງທຶນຢູ່ປະເທດເຮົາຫຼາຍຂຶ້ນ ອັນຈະເປັນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ, ການສ້າງໂອກາດໃຫ້

ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນໃໝ່ໆໄດ້ ແລະ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ເສດຖະກິດຂອງປະເທດເຮົາໃຫ້ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງມີຄຸນນະພາບຕາມທິດຍືນຍົງ ແລະ ສີຂຽວ.

ບົນຈິດໃຈດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານນີ້ຂຶ້ນ ໂດຍຮ່ວມມືກັບ ອົງການ ສປຊ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ເຊິ່ງມີເປົ້າໝາຍເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມທີ່ດີ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ **ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ** (Smooth, Quality and Sustainable Graduation) ແລະ ບໍ່ຕົກຮັບຜົນຜູ້ໃນສະຖານະພາບເກົ່າອີກ, ເຊິ່ງນັ້ນກໍລວມເຖິງ ການສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການດ້ານການພັດທະນາດ້ວຍການກຳນົດບັນດາບຸລິມະສິດດ້ານການລົງທຶນ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຕ່າງໆແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2026, ຄຽງຄູ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວາລະ 2030 ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດໃນແຕ່ລະໄລຍະ. ສະນັ້ນ, ແຜນຍຸດທະສາດນີ້ແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ຮັບໃຊ້ເປົ້າໝາຍໄລຍະຍາວຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ລວມທັງວິໄສທັດດ້ານການພັດທະນາພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນ. ເວົ້າສະເພາະແມ່ນແນ່ໃສ່ເລັ່ງລັດຄວາມຄືບໜ້າທາງດ້ານການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ຕາມທິດທາງເຕີບໂຕທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ມີຈຸດສຸມ, ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ. ສະນັ້ນ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບໂຮມເອົາບັນດາບຸລິມະສິດຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ໄດ້ຄັດຈ້ອນເອົາໜ້າວຽກທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບໄລຍະການຂ້າມຜ່ານທີ່ກຳນົດໂດຍ ອົງການ ສປຊ ກ່ອນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍໄດ້ສຸມໃສ່ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການເງິນ, ເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຮັບມືກັບໄພພິບັດ.

ສຳລັບ ສປປ ລາວ, ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ ແມ່ນຄາດໝາຍສູ້ຊີນໄລຍະຍາວຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ, ແລະ ການຜ່ານເກນການປະເມີນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາສະແດງເຖິງຄວາມໝາຍໝັ້ນອັນໜັກແໜ້ນ ແລະ ຕັ້ງໜ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍວາລະສາກົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການທີ່ ສປປ ລາວ ສາມາດຜ່ານເກນການປະເມີນເພື່ອຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ກໍບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ *ພາລະກິດໃນການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຈະສິ້ນສຸດລົງ ແລະ ກໍບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າທຸກຄົນໃນຊາດຈະຮັ່ງມີຂຶ້ນໃນທັນທີທັນໃດ, ແຕ່ຫາກເປັນການສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນສຳເລັດ ແລະ ຂົດໝາຍທີ່ສຳຄັນຢັ້ງໃນຂະບວນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະເທດເຮົາ ພາຍໃຕ້ການນຳພາຊີ້ນຳຂອງ ພັກ ແລະ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ.*

ທ່ານ ສະຫຼິມໄຊ ກົມມະສິດ

ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ລັດຖະມົນຕີກະຊວງການຕ່າງປະເທດ
ປະທານຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ແຜນດຳເນີນງານຂອງ ສປຊ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ບົດສັງລວມຫຍໍ້

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (STS) ໄດ້ກຳນົດແຜນງານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອຂັບເຄື່ອນຂະບວນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງບາດກ້າວສຳຄັນທີ່ມີຄວາມໝາຍປະຫວັດສາດນີ້ ແມ່ນຄວາມໝາຍໝັ້ນຂອງຊາດນັບແຕ່ປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ, ສປປ ລາວ ສາມາດບັນລຸໄດ້ບັນດາເກນມາດຖານການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ໂດຍຜ່ານການທົບທວນຄືນຄວາມຄືບໜ້າເຖິງສອງຄັ້ງ ກໍຄື ໃນປີ 2018 ແລະ ປີ 2021, ເຊິ່ງນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນສຳເລັດອັນຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງ ສປປ ລາວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການທີ່ຈະສາມາດຂັບເຄື່ອນຂະບວນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ ການທີ່ຈະສາມາດນຳໃຊ້ກາລະໂອກາດທີ່ມາພ້ອມກັບການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວໄດ້ນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດການທີ່ລະອຽດຈະແຈ້ງ ແລະ ຮອບຄອບ.

ການກະກຽມໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ຍິ່ງປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຈາກສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງສາກົນ, ລວມທັງ ຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ, ແລະ ຜົນກະທົບຈາກວິກິດການໂລກທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປັດຈຸບັນ ເຊັ່ນ: ວິກິດການທາງດ້ານອາຫານ, ພະລັງງານ, ການເງິນ ແລະ ການຂາດແຄນອາຫານລ້ຽງສັດ, ແລະ ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ນັບມື້ນັບເພີ່ມທະວີຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການສູນເສຍສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ.

ດ້ວຍສະພາບການ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ, ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການຕໍ່ໄລຍະເວລາໃນການກະກຽມ ແລະ ຂ້າມຜ່ານເປັນເວລາ 5 ປີ ແລະ ຄາດວ່າຈະຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2026. ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດໃນໄລຍະການກະກຽມການຂ້າມຜ່ານດັ່ງກ່າວ, ລວມທັງຜ່ານກົນໄກການຕິດຕາມແບບຍົກລະດັບ (Enhanced Monitoring Mechanism) ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ກົມເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ອົງການ ສປຊ (UNDESA) ແລະ ການທົບທວນຮອບວຽນສາມປີ (Triennial Review) ໃນປີ 2024. ຜົນຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ທົບທວນຄືນດັ່ງກ່າວຈະເປັນປັດໄຈຫຼັກສຳຄັນໃຫ້ແກ່ການກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ລວມທັງບັນດາຂໍ້ແນະນຳຂອງຄະນະກຳມາທິການເຜື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ອົງການ ສປຊ (CDP) ກ່ຽວກັບຄວາມພ້ອມໃນດ້ານຕ່າງໆຂອງປະເທດໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ດ້ວຍຄວາມໝາຍໝັ້ນອັນແຮງກ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຄວາມພະຍາຍາມຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຈະຊ່ວຍວາງບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຂະບວນການກ້າວອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈະສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍໄດ້ຢ່າງສຳເລັດ, ພ້ອມທັງກຽມຄວາມພ້ອມຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກພາຍນອກທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະບວນການ ແລະ ກຳນົດເວລາໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ.

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານນີ້ໄດ້ກຳນົດວ່າການທີ່ຈະຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງສຳເລັດນັ້ນ ຈະຕ້ອງເປັນຂະບວນການຫຼຸດຜົນທີ່ມີຄວາມໂລ່ງລ່ຽນ, ເຊິ່ງໝາຍເຖິງ ການຫຼຸດຜົນຈະບໍ່ໄປກະທົບຫຼື ບັນທອນຄວາມຄືບໜ້າທາງດ້ານການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ; ຈະຕ້ອງເປັນຂະບວນການຫຼຸດຜົນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາທີ່ສອດຄ່ອງກັບວິໄສທັດ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ; ແລະ ຈະຕ້ອງເປັນຂະບວນການຫຼຸດຜົນທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ, ເຊິ່ງໝາຍເຖິງຄວາມສາມາດທີ່ຝູງຝຳໃນການຈັດການຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ໃນອະນາຄົດ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຍັງໄດ້ເນັ້ນໜັກ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກັນກັບບັນດາແຜນງານນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ຍຸດທະສາດຕ່າງໆຂອງຂະແໜງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນຄວາມກົມກຽວເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ຫຼີກລ່ຽງການສ້າງພາລະເພີ່ມເຕີມ

ໃຫ້ຂະແໜງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ. ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ເຊື່ອມສານ ເອົາບັນດາຫຼັກການຂອງ ແຜນປະຕິບັດງານໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (Doha Program of Action-DPoA) ເຂົ້າໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເປັນຮູບປະທຳ ແລະ ຊຸກຍູ້ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍ ແລະ ວິໄສທັດຂອງສາກົນຕໍ່ກັບການຂັບເຄື່ອນວຽກງານປະເທດດ້ອຍພັດທະນາອີກດ້ວຍ.

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານແມ່ນຖືກພັດທະນາຂຶ້ນພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ໂດຍຜ່ານ ຂະບວນການປຶກສາຫາລືທີ່ລະອຽດ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ປະກອບສ່ວນຂອງບັນດາກະຊວງ ແລະ ຂະແໜ ງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງການປຶກສາຫາລື ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຈາກບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ. ນອກນັ້ນ, ການກຳນົດບັນດາບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນໃນການຈັດການ ແລະ ຂັບເຄື່ອນຂະບວນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ສຳເລັດ, ແຜນຍຸດທະສາດການ ຂ້າມຜ່ານ ຍັງໄດ້ນຳເອົາບັນດາບົດສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຄາດຄະເນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນ ອະນາຄົດພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວຕໍ່ກັບ ຂະແໜງການຄ້າ, ການຮ່ວມມືເພື່ອການ ພັດທະນາ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກົນຕ່າງໆອີກດ້ວຍ.

ໂດຍຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລື ແລະ ການສຶກສາດັ່ງກ່າວ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ ກຳນົດ 22 ໜ້າວຽກຫຼັກສຳຄັນ ທີ່ຈະຂັບເຄື່ອນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງ ໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ, ເຊິ່ງນີ້ໄດ້ລວມເຖິງການສັງລວມ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດໜ້າວຽກ ແລະ ກິດຈະ ກຳທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຈາກບັນດາແຜນງານຂອງຂະແໜງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ທີ່ເຫັນວ່າຈະຊ່ວຍຂັບເຄື່ອນ ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງສຳເລັດຜົນ, ເຊິ່ງໜ້າວຽກເລົ່ານີ້ຈະໄດ້ຮັບການ ຕິດຕາມ ແລະ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນຂະບວນການກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນສຸມປີຕໍ່ໜ້າ. ນອກນັ້ນ, ແຜນຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວນີ້ກໍ່ໄດ້ມີການກຳນົດໜ້າວຽກໃໝ່ທີ່ຈຳເປັນ ຕໍ່ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາອີກດ້ວຍ.

ໜ້າວຽກຕ່າງໆທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນນອນຢູ່ພາຍໃຕ້ 4 ເສົາຄໍ້າຫຼັກ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- **ການສ້າງສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ:** ລວມເອົາ ບັນດາມາດຕະການ ແລະ ນະໂຍບາຍເພື່ອຮັບປະກັນການສ້າງສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ແລະ ການຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນການສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດົນຝ້າອາກາດ;
- **ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ:** ກວມເອົາບັນດາມາດຕະການ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ການ ລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ, ແລະ ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດ ເພື່ອການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ກວມລວມ;
- **ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນໂຄງຮ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ:** ກວມເອົາບັນດາ ມາດຕະການ ແລະ ນະໂຍບາຍການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກ ລະດັບຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຜະລິດ; ການພັດທະນາເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ການພັດທະນາຕົວ ເມືອງ;
- **ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການໄຟຟ້າ:** ກວມເອົາບັນດາມາດຕະການ ແລະ ນະໂຍບາຍ ການຈັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳຊາດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອການພັດທະນາທີ່ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍກາກບອນ, ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ.

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຖືກຮ່າງຂຶ້ນໂດຍກຳນົດໜ້າວຽກທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ, ເຊິ່ງກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນນຳພາໂດຍ ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານ ສປຊ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (ສະບັບເລກທີ 40/ນຍ, ລົງວັນທີ 08 ມິຖຸນາ 2018) ພາຍໃຕ້ການເປັນປະທານຂອງ ທ່ານລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ. ຄະນະຊີ້ນຳດັ່ງກ່າວປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກຈາກບັນດາກະຊວງ ແລະ ສຳນັກງານຜູ້ຕາງໜ້າຖາວອນປະຈຳ ອົງການ ສປຊ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ທີ່ ນິວຢອກ ແລະ ເຊີແນວ ໂດຍໄດ້ມີການປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ຊິດຈາກ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກໍຄື ກົມແຜນການ ທີ່ມີບົດບາດໃນການສ້າງ ແລະ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ແລະ ກົມຮ່ວມມືສາກົນ ທີ່ມີບົດບາດເປັນກອງເລຂາຂະບວນການໂຕະມິນ, ກໍຄື ການຊຸກຍູ້ປະສານງານກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ພາຍໃຕ້ແຕ່ລະໜ້າວຽກ (actions) ທີ່ນອນຢູ່ໃນແຜນຍຸດທະສາດ ກໍໄດ້ມີການກຳນົດລະອຽດການເຊື່ອມໂຍງກັນ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບແຜນງານຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ແລະ ແຜນງານວາລະຂອງສາກົນ, ລວມທັງໄດ້ກຳນົດ ກົມກອງ, ກະຊວງ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງທີ່ເປັນຜູ້ຮັບຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການລາຍງານ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າ (M & E) ໃຫ້ກັບ ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ, ລາຍງານປະຈຳປີໃຫ້ລັດຖະບານ, ສະພາ ແລະ ລາຍງານກັບສາກົນ ເປັນແຕ່ລະໄລຍະອີກດ້ວຍ.

ຄຳອະທິບາຍຕົວອັກສອນຫຍໍ້

ADB	ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ
AMLIO	ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕ້ານການຟອກເງິນ
ASEAN	ປະຊາຄົມອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້
BoL	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ
CDP	ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ອົງການ ສປຊ
CIT	ອາກອນລາຍໄດ້ຂອງບໍລິສັດ
DFQF	ປອດພາສີ, ປອດໂຄຕ້າ
Doha PoA	ແຜນປະຕິບັດງານໂດຮາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
DRR	ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າບັດ
ECOSOC	ສະພາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມອົງການ ສປຊ
EPF	ກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ
EU	ສະຫະພັນເອີຣົບ
EVI	ດັດສະນີຄວາມບອບບາງທາງດ້ານເສດຖະກິດ
FATF	ຄະນະສະເພາະກິດວ່າດ້ວຍການປະຕິບັດງານວຽກງານການເງິນ
FDI	ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ
GAVI	ອົງກອນພັນທະມິດເພື່ອແວັກແຊງ
GCF	ກອງທຶນຜູ້ມີອາກາດສີຂຽວ
GDP	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ
GNI	ລາຍຮັບແຫ່ງຊາດສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ
GoL	ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ
GSP	ລະບົບສິດທິພິເສດຫົ່ວໄປດ້ານພາສີ
HAI	ດັດສະນີຊັບພະຍາກອນມະນຸດ
IMF	ອົງການກອງທຶນສາກົນ
ISMs	ມາດຕະການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນ
Lao PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
LDC	ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
LNCCI	ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳແຫ່ງຊາດລາວ
LSB	ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ
MAF	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
MEM	ກະຊວງຜະລິດງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
MFN	ຫຼັກການປະຕິບັດແບບຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການອານຸເຄາະ
MICT	ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ
MoES	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
MoF	ກະຊວງການເງິນ
MoIC	ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
MoLSW	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ

MoNRE	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
MoPWT	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
MPI	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
MTC	ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ
NDC	ແຜນງານແຫ່ງຊາດໃນການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
NSEDP	ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ
ODA	ທຶນຊ່ວຍເຫລືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ
OECD-DAC	ອົງການເພື່ອການຮ່ວມມືທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການພັດທະນາ - ສູນການຊ່ວຍເຫລືອເພື່ອການພັດທະນາ
RCEP	ສັນຍາການຮ່ວມມືເສດຖະກິດຮອບດ້ານລະດັບພາກພື້ນ
RTM	ກອງປະຊຸມໂຕະມືນ
SDG	ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (ປພຍ)
SOE	ລັດວິສາຫະກິດ
STS	ຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລຽນ
UN DESA	ກົມເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ອົງການ ສປຊ
UN ESCAP	ຄະນະກຳມະທິການເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ປະຈຳພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ ຂອງ ອົງການ ສປຊ
UN- OHRLLS	ກຸ່ມປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບທະເລ ແລະ ກຸ່ມປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ
UNCTAD	ອົງການ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາ
USD	ໂດລາສະຫະລັດ
VAT	ພາສີມູນຄ່າເພີ່ມ
WTO	ອົງການການຄ້າໂລກ

I. ພາກນຳສະເໜີ

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ນັບຕັ້ງແຕ່ ເດືອນພະຈິກ 2021 ເຖິງ ເດືອນກໍລະກົດ 2023 ພາຍໃຕ້ການນຳພາໂດຍ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ໃນນາມ ຕ່າງໜ້າ ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ໂດຍມີການປະກອບສ່ວນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາກະຊວງ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານນີ້ແມ່ນເພື່ອຕອບ ສະໜອງກັບຂໍ້ສະເໜີຂອງ ສະມັດຊາໃຫຍ່ອົງການ ສປຊ ໃຫ້ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາກະກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຫຼຸດ ພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ຄຽງຄູ່ກັບການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບການຂອງສາກົນ ແລະ ເພື່ອ ຮັບປະກັນການສືບຕໍ່ທວງທ່າ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງສຳລັບປະຊາຊົນຂອງ ສປປ ລາວ ພາຍຫຼັງປີ 2026 ກໍຄືພາຍຫຼັງການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາແລ້ວ. ໃນພາກນຳສະເໜີນີ້ ຈະ ອະທິບາຍກ່ຽວກັບພາບລວມຂະບວນການ ແລະ ກົນໄກການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ, ລວມທັງແນວທາງ, ຂະບວນການ ແລະ ວິທີການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ພາກດັ່ງກ່າວນີ້ຈະອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ເປົ້າໝາຍລວມ, ຂອບເຂດ ແລະ ພາລະບົດບາດສະເພາະໃນການວາງແຜນພັດທະນາຂອງຊາດ, ລວມທັງຄວາມກ່ຽວພັນ ແລະ ຄວາມ ສອດຄ່ອງກັນ ລະຫວ່າງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານກັບແຜນງານນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາອື່ນໆ ທີ່ສຳຄັນອີກດ້ວຍ.

ຜົນສຳເລັດ ແລະ ບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນທາງປະຫວັດສາດຂອງການພັດທະນາຢູ່ ສປປ ລາວ

ສປປ ລາວ ແມ່ນຖືກຈັດຢູ່ໃນລາຍຊື່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ນັບຕັ້ງແຕ່ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມດັ່ງກ່າວ ໃນປີ 1971, ອີງ ຕາມຍົດຕິຂອງ ສະມັດຊາໃຫຍ່ ສະບັບເລກທີ A/RES/2768 (XXVI). ໃນໄລຍະດັ່ງກ່າວ, ສະມັດຊາໃຫຍ່ ໄດ້ຍຳຄືນ ເຖິງ “ຄວາມຈຳເປັນອັນຮີບດ່ວນໃນການຈັດປະເພດລະຫວ່າງ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ອອກຈາກ ບັນດາປະເທດກຳລັງ ພັດທະນາຈະຊ່ວຍໃຫ້ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາເລົ່ານັ້ນສາມາດເຂົ້າເຖິງມາດຕະການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນ (International Support Measures-ISM) ໄດ້ທັນການ ແລະ ວ່ອງໄວ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ດ້ານການພັດທະນາຂອງພວກເຂົາ, ເຊິ່ງມາດຕະການສະໜັບສະໜູນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນອີງໃສ່ການຮັບຮອງເອົາບັນດາມາດ ຕະການການສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆໂດຍຜ່ານກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວຂ້ອງ”, ແລະ ສະມັດຊາໃຫຍ່ ຍັງໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ “ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ນອນຢູ່ໃນລະບົບ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງ ອົງການ ສປຊ ໃຫ້ຮັບຊາບ ແລະ ຊຸກຍູ້ການ ຊ່ວຍເຫຼືອ, ກໍຄື ຄຳນຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການພິເສດຂອງບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງ ບັນດາ ປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ໃນເວລາການສ້າງແຜນງານກົດຈະກຳ ຫຼື ຄັດເລືອກໂຄງການທີ່ຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະ ໜູນດ້ານທຶນຮອນຕ່າງໆ”. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ການຈັດປະເພດປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນກ່ຽວພັນໂດຍກົງກັບການກຳ ນົດ ແລະ ສ້າງມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນສາກົນສະເພາະຂອງສາກົນ (International Support Measures- ISM) ເພື່ອເລັ່ງລັດຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາຂອງບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມ ແຕກໂຕນກັນທາງດ້ານການພັດທະນາລະຫວ່າງປະເທດຕ່າງໆ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງອື່ນໆ, ທັງຜົນກະທົບໄລຍະຍາວຈາກປາງສົງຄາມ ບວກກັບຂໍ້ ຫຍຸ້ງຍາກພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບເອກະລາດ ແລະ ການສ້າງສາພັດທະນາປະເທດ ຄຽງຄູ່ກັບການເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີຊາຍ ແດນຕິດຈອດກັບທະເລ ລວມທັງ ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ໜ້ອຍ - ສປປ ລາວ ສາມາດຍາດມາໄດ້ຄວາມຄືບໜ້າຫຼາຍ

ສົມຄວນໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍປະຫວັດສາດໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງບາດກ້າວການພັດທະນາທີ່ສໍາຄັນ ກໍຄື ການຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວໃນໄລຍະຫຼາຍກວ່າຫ້າສິບປີທີ່ຜ່ານມາ, ຫຼື ດັ່ງທີ່ ສະມັດຊາໃຫຍ່ ທີ່ໄດ້ເນັ້ນວ່າ “ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາແມ່ນບາດກ້າວທີ່ສໍາຄັນຂອງບັນດາປະເທດກ່ຽວຂ້ອງ ເຊິ່ງມັນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຄືບໜ້າອັນພື້ນເດັ່ນ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນທີ່ບັນດາປະເທດເລົ່ານັ້ນສາມາດບັນລຸ ແລະ ຍາດມາໄດ້ ກໍຄື ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງປະເທດ”

ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນເປົ້າໝາຍສູ້ຊົນ ແລະ ເປັນບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດຂອງລັດຖະບານ ແລະ ປະຊາຊົນລາວ ນັບແຕ່ປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ ແລະ ເປັນໜຶ່ງໃນເປົ້າໝາຍລວມຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ທຸກ 5 ປີ ໃນແຕ່ລະໄລຍະຕໍ່ມາ. ດັ່ງທີ່ ທ່ານ ທອງລຸນ ສີສຸລິດ, ປະທານປະເທດ ແຫ່ງສປປ ລາວ ໄດ້ກ່າວວ່າ “ໃນໄລຍະ 47 ປີທີ່ຜ່ານມາຂອງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາສ້າງສາປະເທດຊາດ, ເຖິງແມ່ນວ່າຈະປະເຊີນກັບອຸປະສັກ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍດ້ານ, ສປປ ລາວ ຍັງສາມາດສືບຕໍ່ບັນລຸໄດ້ຜົນສໍາເລັດໃນຫຼາຍຂົງເຂດວຽກງານ. ສປປ ລາວ ແມ່ນມີສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານການເມືອງຢ່າງໜັກແໜ້ນ, ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບປອດໄພ ແລະ ເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍໂດຍພື້ນຖານ, ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໄດ້ຮັບການປັບປຸງເປັນກ້າວໆ ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂອັນສໍາຄັນໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ພາຍໃນປີ 2026”

ໂດຍສະເພາະໃນປີ 2018, ສປປ ລາວ ມີຄວາມຄືບໜ້າອັນພື້ນເດັ່ນໃນທວງທ່າການພັດທະນາປະເທດ, ເຊິ່ງ ຄະນະກຳມະທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ອົງການ ສປຊ ໄດ້ລາຍງານວ່າ ສປປ ລາວ ແມ່ນສາມາດຜ່ານເກນມາດຖານສອງໃນສາມເງື່ອນໄຂໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (ກໍຄື ລາຍຮັບແຫ່ງຊາດສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ (GNI) ແລະ ດັດສະນີຊັບພະຍາກອນມະນຸດ (HAI)). ພ້ອມກັນນັ້ນ, ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ລາຍງານວ່າ “ຄະນະກຳມະທິການ ຍົນດີທີ່ໄດ້ຮັບຊາບເຖິງຄວາມຄືບໜ້າ (.....) ໃນສາມເກນມາດຖານໃນການກ້າວອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາດັ່ງກ່າວ, ຊຶ່ງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມໝັ້ນທົ່ງ ແລະ ຍືນຍົງໃນເສັ້ນທາງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ”.

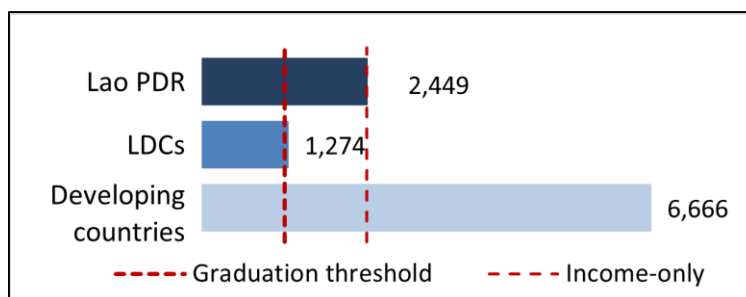
ໂດຍສືບຕໍ່ບັນດາຂໍ້ແນະນຳຂອງ ຄະນະກຳມະທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ອົງການ ສປຊ ໃນການທົບທວນຄືນຮອບວຽນສາມປີຂອງ ຄະນະກຳມະທິການໃນປີ 2021 (E/2021/33), ເຊິ່ງຂໍ້ແນະນຳດັ່ງກ່າວແມ່ນຖືກຮັບຮອງໂດຍ ສະພາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ອົງການ ສປຊ (ECOSOC) ໃນຍຸດຕິສະບັບເລກທີ E/RES/2021/11, ແລະ ໄດ້ລະບຸວ່າ ສປປ ລາວ ສາມາດບັນລຸໄດ້ທັງສາມເກນມາດຖານ (ກໍຄື GNI, HAI ລວມທັງບັນລຸໄດ້ເກນມາດຖານດັດສະນີຄວາມບອບບາງທາງດ້ານເສດຖະກິດ (Economic Vulnerability Index/EVI)) ແລະ ດ້ວຍຄ່າສ່ວນຕ່າງທີ່ສູງສົມຄວນ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເຖິງແມ່ນວ່າຈະສາມາດບັນລຸໄດ້ທັງສາມເກນມາດຖານ (ດັ່ງໃນຮູບທີ 1, 2 ແລະ 3), ສະມັດຊາໃຫຍ່ ໄດ້ສະເໜີວ່າ “ໃຫ້ບັນດາປະເທດທີ່ຖືກສະເໜີອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ກໍຄື ບັງກາເທດ, ສປປ ລາວ ແລະ ເນປານ ເປັນກໍລະນີພິເສດ ເພື່ອກະກຽມການຂ້າມຜ່ານ ແລະ ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດ

ດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍມີໄລຍະເວລາການກະກຽມ ແລະ ຂ້າມຜ່ານ 5 ປີ ເຊິ່ງໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຍັດຕິຂອງ ສະມັດຊາໃຫຍ່ ສະບັບເລກທີ A/RES/76/8 ພ້ອມທັງຮັບຮອງເອົາບັນດາຂໍ້ສະເໜີແນະຂອງ ຄະນະກຳມະທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການ ພັດທະນາ ກໍຄື ສະເໜີໃຫ້ບັນດາປະເທດດັ່ງກ່າວ ກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບໃຫ້ລະອຽດ ແລະ ຖີ່ ຖ້ວນ ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາຂອງໂລກທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປັດຈຸບັນ ລວມທັງແນວທາງການຝຶນຟູ ຈາກ ຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19.

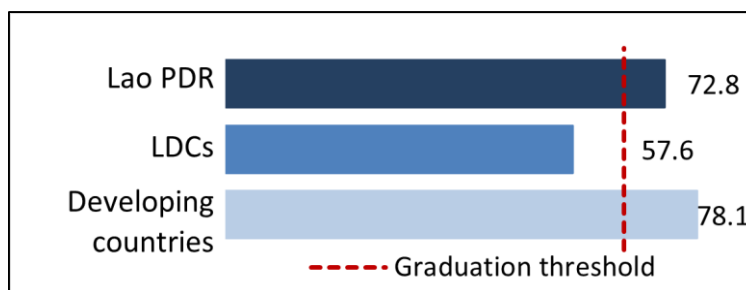
ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍໄດ້ລະບຸຕື່ມວ່າ “ຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ກັບຄວາມບອບບາງທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາຈາກວິກິດການໂລກ, ລວມທັງ ຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ຍັງໄປບັນທອນຄວາມ ຄົບຖ້ວນຂອງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງປະເທດເຫຼົ່ານີ້”, ສະນັ້ນ, ສປປ ລາວ ທີ່ກຳລັງຢູ່ໃນຂະບວນການກະກຽມ ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ແລະ ເຮັດແນວໃດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ “ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະ ພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຈະບໍ່ໄປຂັດຂວາງ ຫຼື ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ແນວທາງ ແລະ ທາງທຳການພັດທະນາ, ແຜນງານ ຫຼື ໂຄງການກ່ຽວຂ້ອງ” ກໍຄື ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການສູນເສຍບັນດາມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນ ຈາກສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ. ສະນັ້ນ, ໃນໄລຍະການກະກຽມ ແລະ ໄລຍະການຂ້າມຜ່ານ ພາຍຫຼັງທີ່ກ້າວອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາແລ້ວ, ສປປ ລາວ ຍັງຈະສາມາດສືບຕໍ່ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນຳ ໃຊ້ບັນດາມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນທີ່ສະໜອງໃຫ້ສະເພາະບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

ຮູບທີ 1 - ລາຍຮັບແຫ່ງຊາດສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ (GNI)

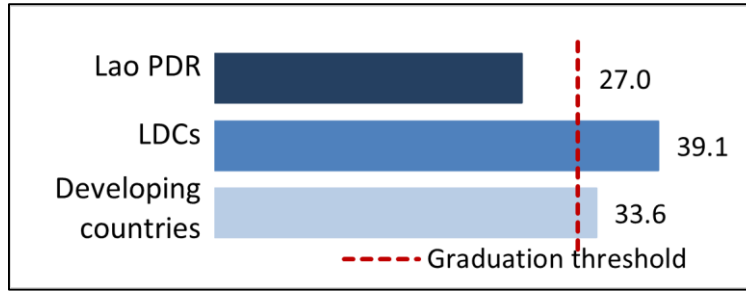
Source: CDP (2021 Triennial Review)

ຮູບທີ 2 - ດັດສະນີຊັບພະຍາກອນມະນຸດ (HAI)

Source: CDP (2021 Triennial Review)

ຮູບທີ 3 - ດັດສະນີຄວາມບອບບາງທາງດ້ານເສດຖະກິດ (EVI)

Source: CDP (2021 Triennial Review)

ພາບລວມສະເພາະໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ໂດຍອີງຕາມບັນດາຂໍ້ແນະນຳຂອງ ຄະນະກຳມະການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ ແລະ ການຕັດສິນໃຈສູງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ທ່າມກາງໄລຍະທີ່ສະພາບການຂອງໂລກກຳລັງມີການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາ ໂດຍສະເພາະ ຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຕໍ່ກັບຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທັງພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຢູ່ໃນພາກພື້ນຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຍັງບວກກັບຜົນກະທົບຈາກວິກິດການທາງດ້ານອາຫານ, ປຸ່ຍ, ພະລັງງານ, ການເງິນ ແລະ ອາຫານລ້ຽງສັດ (5F Crisis) ແລະ ລວມຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ການເງິນຂອງປະເທດ, ເປັນຕົ້ນ.

ຈາກສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ໂດຍສະເພາະຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ເປັນສາເຫດໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ ສະມັດຊາໃຫຍ່ ຕັດສິນໃຈຂະຫຍາຍເວລາໃນການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ. ຕໍ່ກັບສະພາບການເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຂະແໜງການເງິນ, ຄຽງຄູ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໄດ້ຖືກຖອຍລົງເຖິງ 3.3 ເປີເຊັນ ໃນປີ 2020 ເຊິ່ງເປັນຕົວເລກທີ່ຕ່ຳທີ່ສຸດໃນຮອບສາມສິບປີ. ນອກນັ້ນ, ການເກັບກຳລາຍຮັບໄດ້ຕ່ຳໃນໄລຍະເສດຖະກິດທີ່ເລີ່ມມີການຖືກຖອຍ ຍິ່ງເພີ່ມທະວີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການເງິນ ແລະ ການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາທີ່ມີປະລິມານຫຼຸດລົງ ແລະ ຍິ່ງເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກພາຍນອກຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ລວມທັງການຫຼຸດລົງຂອງຄັງເງິນສຳຮອງຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຂະແໜງການທຸລະກິດ, ພາກເອກະຊົນ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ ກໍໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງເຊັ່ນດຽວກັນ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ຜົນກະທົບຕໍ່ຕ່ອງໂສ້ການຄ້າຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ລວມທັງການຂົນສົ່ງ ແລະ ຄົມມະນາຄົມ, ຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ມາດຕະການປິດປະເທດຫຼາຍຄັ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ. ນອກນັ້ນ, ຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ ແລະ ລະບົບການສຶກສາ ກໍໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງເຊັ່ນດຽວກັນ, ໂດຍສະເພາະການປິດໂຮງຮຽນ ແລະ ສະຖາຍັນການສຶກສາ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ລະດັບການຮຽນຮູ້ຫຼຸດລົງ ແລະ ສູນເສຍໄລຍະເວລາສຳຄັນໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ, ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຍັງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ການສະໜອງການບໍລິການສາທາລະນະສຸກຖືກຢຸດສະງັດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍລວມ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກຸ່ມຄົນ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດ ຍິ່ງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າໝູ່ ເພາະຂາດການປົກປ້ອງຂັ້ນພື້ນຖານ ແລະ ນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄວາມ

ຄືບໜ້າ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຖືກຖອຍຫຼາຍສົມຄວນໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ ກໍຄືໃນໄລຍະການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ.

ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ກໍເປັນອີກບັນຫາໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ໜ້າເປັນຫວ່ງຕໍ່ກັບ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງ ສປປ ລາວ ກໍເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຍັງຂາດຄວາມຮ່ວມໃນການຮັບມືກັບສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງພູມິອາກາດທີ່ນັບມື້ນັບເພີ່ມທະວີຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນ, ເຊັ່ນ: ພາຍຸໄຕ້ຝຸ່ນ ເກດສະໜາ (Typhoon Ketsana) ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປີ 2009, ພາຍຸໄຮມາ (Typhoon Haima) ໃນປີ 2011 ແລະ ພາຍຸຊິນທິນ (Son-Tinh) ແລະ ພາຍຸເບບິນຄາ (Bebinca) ໃນປີ 2018, ເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການສູນເສຍມູນຄ່າຫຼາຍລ້ານໂດລາສະຫະລັດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ສປປ ລາວ ໄດ້ກັບມາເປີດປະເທດນັບແຕ່ ເດືອນເມສາ 2022 ເປັນຕົ້ນມາ ແລະ ການພັດທະນາຫຼາຍຂຶ້ນເຂດກໍເລີ່ມກັບມາຝື່ນຕົວ, ລວມທັງ ອັດຕາການສັກວັກແຊ່ງທີ່ສູງ, ຈຳນວນຄົນຫວ່າງງານທີ່ຫຼຸດລົງ, ແລະ ຈຳນວນນັກທ່ອງທ່ຽວທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ - ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນກັບຄືນສູ່ທາງທາງການພັດທະນາທີ່ຈະສາມາດບັນລຸໄດ້ບັນດາບຸລິມະສິດການພັດທະນາຂອງປະເທດ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ເຫດການຂໍ້ຄັດແຍ່ງທາງດ້ານພູມສາດການເມືອງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປັດຈຸບັນຢູ່ທະວີບເອີຣົບ ກໍໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບທິດທາງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໂລກໃນສຸມປີຕໍ່ໜ້າ ແລະ ໄດ້ສ້າງຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບເສດຖະກິດ ແລະ ຂະແໜງການການເງິນທີ່ບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນໃນປະຫວັດສາດ ເຊິ່ງນີ້ຍັງສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ, ບວກກັບສະພາບວິກິດການທາງດ້ານພະລັງງານເຊື້ອໄຟ, ອາຫານ, ປຸງ, ການເງິນ ແລະ ການຂາດແຄນອາຫານສັດ ທີ່ໂລກກຳລັງປະເຊີນຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ.

ລັດຖະບານ ກໍໄດ້ວາງມາດຕະການຕ່າງໆເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ວາງວິທີທາງໃນການຝຶ້ນຟູຈາກຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ວິກິດການ 5F ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປັດຈຸບັນ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນລວມທັງການຈັດການປຶກສາຫາລືຂອງຄະນະສະເພາະກິດກັບຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (Multi-Stakeholder Taskforce) ໃນປີ 2020 ເພື່ອປັບປຸງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ໃນການແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19. ການຈັດການປຶກສາຫາລືດັ່ງກ່າວ ແມ່ນອີງໃສ່ເປົ້າໝາຍໃນການແກ້ໄຂຜົນກະທົບໄລຍະຍາວທີ່ເກີດຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ຜົນກະທົບອື່ນໆຈາກພາຍນອກ. ບົນຈິດໃຈດັ່ງກ່າວ, ລັດຖະບານ ຈຶ່ງໄດ້ສ້າງ ແຜນການຝຶ້ນຟູເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ (LAO PDR Resilience Framework 2023-2025) ແລະ ສຳເລັດການສ້າງແຜນດັ່ງກ່າວໃນທ້າຍປີ 2022, ແລະ ແຜນດັ່ງກ່າວຈະຖືກນຳສະເໜີຢູ່ໃນ ກອງປະຊຸມທົດທວນຄືນກາງສະໄໝ ແລະ ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດປະຈຳປີຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX.

ບັນຫາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານການເງິນຂອງ ສປປ ລາວ ບວກກັບສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປັດຈຸບັນດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ແລະ ມັນໄດ້ກາຍເປັນອຸປະສັກອັນໃຫຍ່ຫຼວງໃນການສືບຕໍ່ຄວາມຄືບໜ້າທາງທາງການພັດທະນາຂອງປະເທດ. ໂດຍສະເພາະ ບັນຫາຄ່າເງິນກີບທີ່ອ່ອນຄ່າ ຊຶ່ງໄດ້ເພີ່ມທະວີພາລະ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕໍ່ກັບການແກ້ໄຂບັນຫາໜີ້ສິນ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເປັນໜີ້ສິນຄົງຄ້າງທີ່ຄິດໄລ່ເປັນສະກຸນເງິນໂດລາສະຫະລັດ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນເນື່ອງຈາກແນວທາງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາແມ່ນເພີ່ງພາອາໄສການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດເປັນຫຼັກ ກໍຄື ການສົ່ງເສີມແນວທາງການລົງທຶນທີ່ບໍ່ມີຂໍ້ຜູກມັດທາງດ້ານການເງິນ. ປັດຈຸບັນ ສປປ ລາວ ແມ່ນບໍ່

ທັນສາມາດເກັບລາຍຮັບທີ່ພຽງພໍເພື່ອຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ຍັງສືບຕໍ່ປະເຊີນກັບ ບັນຫາການບໍລິການໜີ້ສິນ ສະເລ່ຍປະມານ 1.2 ຕື້ລ້ານໂລສະຫະລັດ ຕໍ່ປີ ໃນໄລຍະປີ 2022 ແລະ 2023, ເຊິ່ງເຫັນວ່າ ເປັນໜີ້ສິນທີ່ເປັນຈຳນວນຫຼາຍກວ່າຈຳນວນການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາ ລວມກັນ, ເຊິ່ງນີ້ ໄດ້ສ້າງແຮງກົດດັນໃນການລະດົມທຶນຮອນເພື່ອຫັນມາແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານການເງິນ ໂດຍສະເພາະ ຍິ່ງສ້າງຄວາມກົດດັນຕໍ່ກັບການຫັນມານຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງ ການຫັນມາສຳ ປະທານໂຄງການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດຄືນໃໝ່ ເປັນຕົ້ນ.

ຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້, ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ວາງມາດຕະການໃນການແກ້ໄຂບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະ ອັນທຳອິດແມ່ນໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ (2021-2023), ແລະ ອັນທີ່ສອງແມ່ນການຮັບຮອງເອົາຍຸດທະສາດທາງດ້ານການເງິນຂອງ ແຜນ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX (the 9th NSEDP Financing Strategy). ສຳລັບວາລະແຫ່ງຊາດ ແມ່ນໄດ້ປະເມີນຕົ້ນປາຍສາເຫດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ບັນຫາທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດໃນ ການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຊຸກຍູ້ການບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ. ສຳລັບຍຸດທະສາດທາງດ້ານການເງິນ ແມ່ນກວມເອົາທັງໝົດ 54 ໜ້າວຽກ ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງເພື່ອເພີ່ມປະລິມານ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເກັບລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຮັບເພື່ອການພັດທະນາ ກໍຄື ເພື່ອບັນລຸບັນດາບຸລິມະສິດການ ພັດທະນາແຫ່ງຊາດໃນແຕ່ລະໄລຍະ. ຍຸດທະສາດທາງດ້ານການເງິນ ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແມ່ນຈະເລີ່ມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 2023 ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກ ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອຊຸກຍູ້ທຸກວິທີທາງໃນການເກັບກຳລາຍຮັບ ແລະ ງົບປະມານດ້ານການເງິນ ລວມທັງຈາກ ພາຍໃນ/ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ພາກລັດ/ພາກເອກະຊົນ ເຊິ່ງເປົ້າໝາຍຫຼັກແມ່ນກໍເພື່ອປະຕິຮູບນະໂຍບາຍທາງດ້ານການເງິນ - ລວມ ທັງ ທົບທວນຄືນ ແລະ ຍົກເລີກການຍົກເວັ້ນພາສີ, ສ້າງຄວາມຍືນຍົງໃນການເກັບລາຍຮັບ, ແລະ ທົບທວນຄືນຄວາມ ສອດຄ່ອງໃນການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ກັບບັນດາບຸລິມະສິດການພັດທະນາຂອງຊາດ, ພ້ອມທັງມີການຈັດການໂດຍອີງ ຕາມການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາຈາກຫຼັກຖານຕົວຈິງ (evidence-based), ລວມທັງການຊອກຫາ ແລະ ກຳນົດວິທີທາງໃນ ການແກ້ໄຂ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນໜີ້ສິນ, ບວກກັບມີການວາງແຜນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທຶນຊ່ວຍເຫລືອທາງການເພື່ອການ ພັດທະນາ (ODA) ໂດຍອີງຕາມຫຼັກຖານຕົວຈິງ, ລວມທັງປັບປຸງ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ ການດຳເນີນທຸລະກິດເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນໃນຂະແໜງການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນຂະແໜ ງການສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາ, ລວມທັງວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຮັບມືກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອຊຸກຍູ້ຄວາມຄືບໜ້າການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

ເປົ້າໝາຍ ແລະ ບົດບາດຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາ

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນແຜນ ນະໂຍບາຍທີ່ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນເພື່ອຊຸກຍູ້ເປົ້າໝາຍໄລຍະຍາວຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ລວມທັງ ການຂ້າມຜ່ານບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນດັ່ງກ່າວນີ້ ກໍຄືການຂັບເຄື່ອນຄວາມຄືບໜ້າທາງ ດ້ານການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ມີຈຸດສຸມ, ມີຄວາມຍືນຍົງ, ສີຂຽວ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງ (ກຳຄື: ສີ່ແນວທາງ

ການພັດທະນາ ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸຢູ່ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX). ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ສ້າງເວທີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ກະຊວງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ ເພື່ອປຶກສາຫາລື ການປະຕິຮູບ ແລະ ການຈັດສັນບຸລິມະສິດຕ່າງໆ ລວມທັງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຮ່ວມມືທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການຂັບເຄື່ອນເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໃນອະນາຄົດ.

ເວົ້າສະເພາະ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນມີສາມເປົ້າໝາຍຫຼັກ ເພື່ອກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງ ໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.

- ເປົ້າໝາຍທີ່ໜຶ່ງ ໃນການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດກໍເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ເຊິ່ງນີ້ໝາຍເຖິງ ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການພັດທະນານະໂຍບາຍທີ່ເປັນຮູບປະທຳ ໃນໄລຍະການຂ້າມຜ່ານ 2023-2026 ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການສູນເສຍ ມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນ (ISMs) ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາແລ້ວ, ດັ່ງທີ່ສະມັດຊາໃຫຍ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ “ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈະບໍ່ໄປບັນຖອນ ຫຼື ສ້າງຜົນກະທົບທາງລົບ ຕໍ່ແຜນງານ ຫຼື ໂຄງການພັດທະນາຂອງປະເທດ”, ລວມທັງການວາງແຜນນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ຈະຊ່ວຍຫັນເອົາບັນດາກາລະໂອກາດຕ່າງໆໃນການຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາໃນໄລຍະການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊັ່ນ: ການຊຸກຍູ້ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.
- ເປົ້າໝາຍທີ່ສອງ ໃນການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດກໍເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດສືບຕໍ່ແນວທາງການພັດທະນາໄດ້ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບວິໄສທັດຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບການທີ່ສາກົນ ແລະ ພາຍໃນກຳລັງປະຊຸມກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງໃນປັດຈຸບັນ ລວມທັງ: ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາກໂຄວິດ-19, ວິກິດການ 5F, ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ, ເປັນຕົ້ນ. ບັນຫາເລົ່ານີ້ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຢ່າງເໝາະສົມເພື່ອ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້, ເຊິ່ງນີ້ໝາຍເຖິງ ຄວາມຈຳເປັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ສຳຄັນ, ເຊິ່ງໜ້າວຽກເຫຼົ່ານີ້ຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນນອນຢູ່ໃນຫຼາຍແຜນງານແຫ່ງຊາດຢູ່ແລ້ວ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX, ລວມທັງ ຍຸດທະສາດການເງິນ, ແຜນຝື້ນຜູ້ເສດຖະກິດ, ແລະ ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ, ເປັນຕົ້ນ, ເຊິ່ງລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການກຳນົດທິດທາງການພັດທະນາຂອງປະເທດໃນອະນາຄົດ. ຈຸດປະສົງໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງການສ້າງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ກໍເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບຂອງບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ຈຸດສຸມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX, ກໍຄືການກຳນົດບັນດານະໂຍບາຍ

ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຂອງແຜນງານຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ສຸມໃສ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນໄລຍະການຂ້າມຜ່ານ 2025-2026.

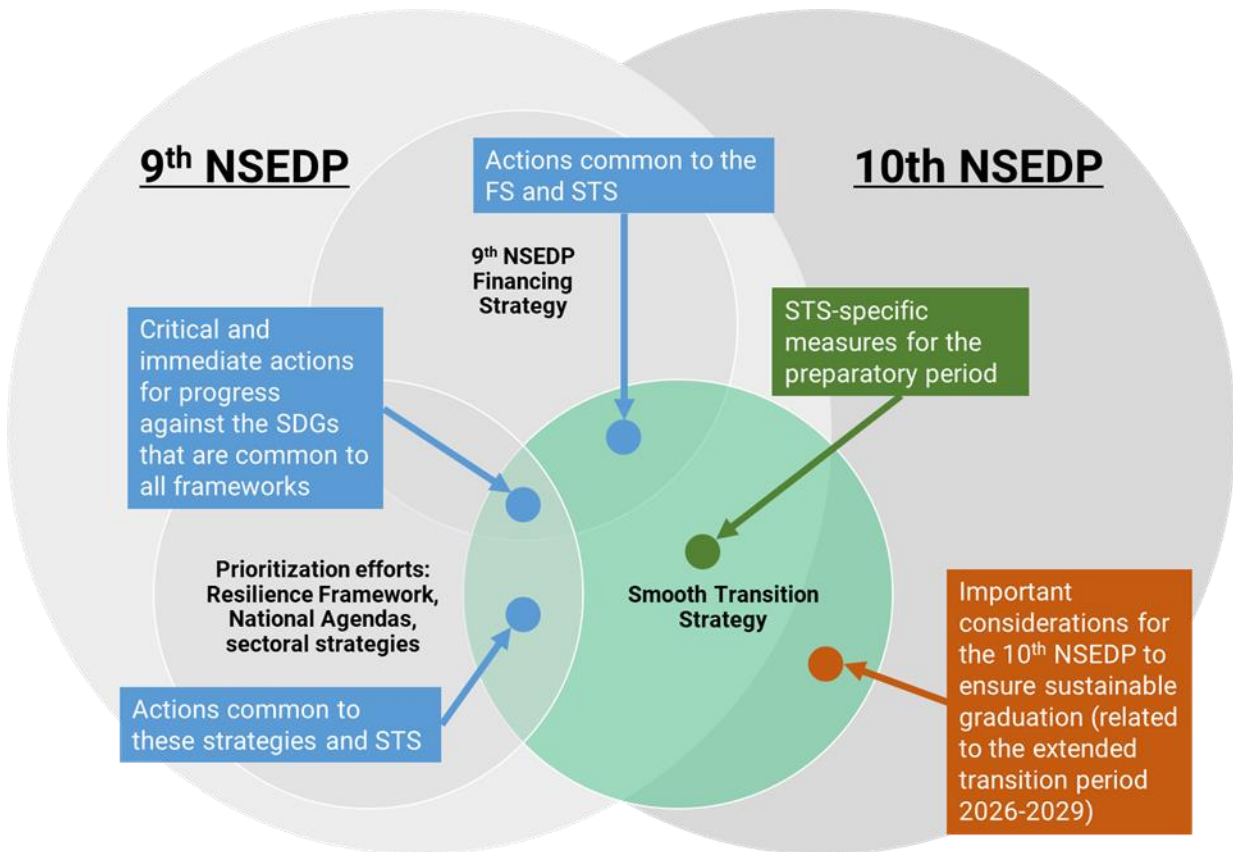
- ເປົ້າໝາຍທີ່ສາມ ໃນການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ ຫຼັງປີ 2026 ແລະ ຮອດປີ 2030, ເຊິ່ງນີ້ໝາຍເຖິງ ການວາງແນວທາງນະໂຍບາຍໃນໄລຍະຊຸມປີຕໍ່ໜ້າກໍຄືໃນທົດສະຫວັດນີ້ ເພື່ອສືບຕໍ່ຊຸກຍູ້ ແລະ ຂັບເຄື່ອນຄວາມຄືບໜ້າທາງດ້ານການພັດທະນາ ແລະ ການບັນລຸ ວາລະ 2030 ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ລວມທັງການບໍລິຫານຈັດການຄວາມສຽງຕ່າງໆໃນໄລຍະຍາວ. ການພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງ ແມ່ນກ່ຽວພັນໂດຍກົງກັບການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສອດຄ່ອງ, ເພາະການພັດທະນາເສດຖະກິດທີ່ເພິ່ງພາພຽງແຕ່ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳກັດນັ້ນຈະບໍ່ສາມາດສະໜອງຜົນປະໂຫຍດໃນໄລຍະຍາວໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ.

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານນີ້ ຍັງເປັນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ເຊື່ອມສານ ແຜນປະຕິບັດງານໂດຮາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (2022-2031) ເຂົ້າໃນ ແຜນງານຂອງຊາດ ແລະ ນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ, ໂດຍສະເພາະ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກໃນພາກທີ 6 ຂອງແຜນປະຕິບັດງານໂດຮາ ກ່ຽວກັບ ການລະບົບຄວາມສາມັກຄີສາກົນ, ການເປັນຄູ່ຮ່ວມມືສາກົນທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເຄື່ອງມື ແລະ ກົນໄກທີ່ປະດິດສ້າງ ສຳລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ຄຳນຶງເຖິງຄວາມສຽງເພື່ອກ້າວໄປສູ່ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ.

ສະນັ້ນ, ການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ມີເປົ້າໝາຍສະເພາະໃນການຊຸກຍູ້ການບັນລຸ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຮູບພາບທີ 4 ດ້ານລຸ່ມນີ້. ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການພັດທະນາແຜນງານນະໂຍບາຍກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ໃນສະພາບການທີ່ປະເທດກຳລັງປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍປະການ, ລວມທັງແຜນງານຕ່າງໆທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ເຊັ່ນ: ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ (2021-2023), ຍຸດທະສາດທາງດ້ານການເງິນຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ແຜນພື້ນຟູເສດຖະກິດ ແລະ ແຜນງານນະໂຍບາຍອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງຂະແໜງການ, ແຜນງານເຫຼົ່ານີ້ລ້ວນແລ້ວແຕ່ຈະຊ່ວຍໃນການຈັດບຸລິມະສິດ ແລະ ຮ່າງແຜນນະໂຍບາຍ ແລະ ວາງໜ້າວຽກໃນອະນາຄົດ ເພື່ອຊ່ວຍຝື້ນຝຸຜົນກະທົບຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ວິກິດການ 5F ທີ່ພວກເຮົາກຳລັງປະເຊີນຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ.

ເນື້ອໃນ ແລະ ເປົ້າໝາຍເບື້ອງຕົ້ນຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນລົງເລິກໜ້າວຽກສະເພາະທີ່ຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະການກະກຽມຕ່າງໆກ່ອນການອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ແນໃສ່ການນຳໃຊ້ໄລຍະເວລາການກະກຽມດັ່ງກ່າວນີ້ໃຫ້ໄດ້ໝາກຜົນຕໍ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນຍຸດທະສາດນີ້ ແມ່ນຄາດວ່າຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໄລຍະສາມປີຕໍ່ໜ້າ, ແຕ່ບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກເຫຼົ່ານີ້ຍັງຈະຊ່ວຍວາງຜົນທາງທິດທາງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງປະເທດລວມທັງວິໄສທັດການພັດທະນາຂອງຊາດໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ໃນອະນາຄົດອີກດ້ວຍ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້ານີ້, ແຜນຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວນີ້ຈະສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ເພີ່ມຕື່ມໜ້າວຽກທີ່ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງເຫັນວ່າສອດຄ່ອງ ແລະ ແທດເໝາະໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານການກ້າວອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ.

ຮູບທີ 4 - ບົດບາດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັນຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ

ເນື້ອໃນ ແລະ ໂຄງຮ່າງຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາ

ໂດຍລວມແລ້ວ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຂອງ ສປປ ລາວ ຈະວາງແຜນດ້ວຍວິທີການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ລັດຖະບານທຸກຂັ້ນ ຄຽງຄູ່ກັບການຮ່ວມມືກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ເພື່ອໃຫ້ ສປປ ລາວ:

- ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ: ກໍ່ຄືການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າ ວຽກ ເພື່ອຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການສູນເສຍການໄດ້ຮັບມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນ (ISMs) ພາຍຫຼັງຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວແລ້ວ ແລະ ຫັນເອົາບັນດາກາລະ ໂອກາດຕ່າງໆເພື່ອຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາໃນໄລຍະການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາ (ຮູບທີ 4, ຈຸດສີຂຽວ);
- ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ: ກຳນົດ ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບ ໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍທີ່ສຳຄັນ ແລະ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ, ເຊິ່ງນະໂຍບາຍເຫຼົ່ານັ້ນແມ່ນ ໜ້າວຽກ ແລະ ນະໂຍບາຍອັນດຽວກັນ ແລະ ສອດຄ່ອງເຊື່ອມໂຍງກັນກັບແຜນງານນະໂຍບາຍອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ ແລ້ວ (ຮູບທີ 4, ຈຸດສີຟ້າ);

- ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ: ກຳນົດແນວທາງນະໂຍບາຍໃນອະນາຄົດ ກໍຄື ທິດທາງຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ X ແລະ ການບັນລຸວາລະ 2030 ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍມາຂ້າງເທິງ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ເປັນແຜນງານທີ່ຈະປະກອບສ່ວນ ແລະ ຊຸກຍູ້ເພີ່ມເຕີມ ແລະ ເປັນແຜນທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບແຜນງານ ແລະ ແນວທາງນະໂຍບາຍການພັດທະນາອື່ນໆຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ໃນລະດັບສາກົນ, ການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນເປັນໜຶ່ງໃນໜ້າວຽກທີ່ນອນຢູ່ໃນແຜນດຳເນີນງານໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ 2022-2031 (Doha Programme of Action for LDCs) ອີກດ້ວຍ.

ຄຽງຄູ່ກັບແຜນງານດັ່ງກ່າວ, ໂດຍອີງຕາມປຶ້ມແນະນຳ ແລະ ຄູ່ມືການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ, ແລະ ໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລືຢ່າງກວ້າງຂວາງກັບບັນດາກະຊວງ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ, ໂຄງຮ່າງຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານນີ້ ແມ່ນກວມເອົາ 4 ເສົາຄໍ້າຫຼັກ ແລະ 9 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ ທີ່ຈະຊ່ວຍຕອບໂຈດ ແລະ ບັນລຸທັງສາມເປົ້າໝາຍຫຼັກໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ຮູບຕາຕະລາງທີ 1 ດ້ານລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງເນື້ອໃນຫຼັກຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຄຽງຄູ່ກັບການເຊື່ອມໂຍງກັນລະຫວ່າງເນື້ອໃນຂອງແຕ່ລະພາກ ແລະ ນະໂຍບາຍຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານກັບແຜນງານນະໂຍບາຍອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ (ລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມແມ່ນລະບຸໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1) ແລະ ໃນຕາຕະລາງຍັງໄດ້ອະທິບາຍເຫດຜົນວ່າເປັນຫຍັງຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງລວມ ຫຼື ກຳນົດເອົານະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວເຂົ້າຢູ່ໃນແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນອີກດ້ວຍ.

ຕາຕະລາງທີ 1 – ເນື້ອໃນຫຼັກຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ

ພາກ/ຫົວຂໍ້ໃຫຍ່	ການເຊື່ອມໂຍງ	ເຫດຜົນ
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 1: ສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ		
1.1 ສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ	▪ ຄາດໝາຍທີ 1 ຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ▪ ໜ້າວຽກ 1.1/1.3 ຂອງ ຍຸດທະສາດການເງິນ ▪ ເສົາຄໍ້າທີ 1 ຂອງ ແຜນການຝຶ້ນຟູເສດຖະກິດ ▪ ວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ	ຖ້າ ສປປ ລາວ ຍັງສືບຕໍ່ປະຊຸມກັບສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ສືບຕໍ່ປະຊຸມກັບຄວາມບໍ່ສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ແກ່ຍາວ - ເຊັ່ນ: ຄ່າເງິນທີ່ອ່ອນຕົວລົງຫຼາຍກວ່າເກົ່າ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ການຂາດດຸນ, ຖ້າບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຍັງສືບຕໍ່ເກີດຂຶ້ນ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
1.2 ການຮັບປະກັນ	▪ ຄາດໝາຍທີ 2 ແລະ 4 ຂອງ ແຜນ	ຖ້າ ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ເລັ່ງເພີ່ມງົບປະມານໃນການ

ການລົງທຶນໃນ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດິນຟ້າ ອາກາດ	ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ - ໜ້າວຽກ 5.1/5.2/5.3 ຂອງ ຍຸດທະ ສາດການເງິນ - ເສົາຄໍ້າທີ 4 ຂອງ ແຜນການຝຶ້ນຟູ ເສດຖະກິດ - ບຸລິມະສິດທີ 1 ແລະ 5 ຂອງແຜນດຳ ເນີນງານໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາ	ລົງທຶນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສັງຄົມ ແລະ ການ ເຕີບໂຕສີຂຽວ (ລວມທັງການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຮັບມືກັບການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ), ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກ ສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 2: ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ		
2.1 ການສົ່ງເສີມ ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນໂດຍ ກົງຈາກ ຕ່າງປະເທດ	- ໜ້າວຽກ 4.1 ຂອງ ຍຸດທະສາດການ ເງິນ - ໜ້າວຽກ 2.a ຂອງແຜນການຝຶ້ນຟູ ເສດຖະກິດ - ບຸລິມະສິດທີ 4 ຂອງແຜນດຳເນີນງານ ໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງ ດ້ານການຄ້າ (ໂດຍສະເພາະເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມື ກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ ແລະ ການສົ່ງອອກ) ແລະ ການລົງທຶນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ສປປ ລາວ ຈະ ບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກ ສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
2.2 ການສ້າງ ສະພາບແວດ ລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳ ນວຍຕໍ່ການດຳ ເນີນທຸລະກິດ ເພື່ອການ ຂະຫຍາຍຕົວທີ່ ກວມລວມ	- ໜ້າວຽກ 3.1 ແລະ 4.1 ຂອງ ຍຸດທະ ສາດການເງິນ - ໜ້າວຽກ 2.a ຂອງແຜນການຝຶ້ນຟູ ເສດຖະກິດ - ບຸລິມະສິດທີ 4 ຂອງແຜນດຳເນີນງານ ໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດ ຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 3: ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນໂຄງສ້າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ		
3.1 ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ, ວຽກ ເຮັດງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກ	- ຄາດໝາຍທີ 2 ແລະ 3 ຂອງ ແຜນ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ - ໜ້າວຽກທີ 4 ຂອງແຜນການຝຶ້ນຟູ ເສດຖະກິດ - ບຸລິມະສິດທີ 3 ຂອງແຜນດຳເນີນງານ	ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ ແລະ ພຽງພໍໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນໄວໜຸ່ມຈຳນວນ ຫຼາຍໃນປັດຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດ ບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະ ພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນ

ລະດັບຄວາມ ອາດສາມາດ ທາງດ້ານການ ຜະລິດ	ໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
3.2 ການພັດທະນາ ເຂດຊຸມນະບົດ	- ຄາດໝາຍທີ 3 ຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ - ໜ້າວຽກທີ 3.d ຂອງແຜນການຝຶ້ນຟູເສດຖະກິດ - ບຸລິມະສິດທີ 3 ຂອງແຜນດຳເນີນງານໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ຖ້າຫາກບໍ່ມີການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນເຂດຊຸມນະບົດ (ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ປະຊາຊົນຈຳນວນຫຼາຍອາໄສ ແລະ ທຳມາຫາກິນ), ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
3.3 ການພັດທະນາ ຕົວເມືອງ	- ຄາດໝາຍທີ 5 ຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ - ບຸລິມະສິດທີ 3 ຂອງແຜນດຳເນີນງານໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ຖ້າຫາກບໍ່ມີການພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເມືອງໃຫຍ່ (ຄາດຄະເນວ່າປະມານ 50 ເປີເຊັນ ຂອງປະຊາກອນຈະຍ້າຍມາອາໄສຢູ່ຕົວເມືອງພາຍໃນໃນປີ 2030), ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 4: ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການໄຟພິບັດ		
4.1 ການຈັດການ ຄຸ້ມຄອງຊັບ ພະຍາ ກອນທຳມະ ຊາດແບບ ປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອການ ພັດທະນາທີ່ ຫຼຸດຜ່ອນການ ປ່ອຍອາຍກາກ ບອນ	- ຄາດໝາຍທີ 4 ຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ - ໜ້າວຽກທີ 5 ຂອງແຜນການຝຶ້ນຟູເສດຖະກິດ - ບຸລິມະສິດທີ 5 ຂອງແຜນດຳເນີນງານໂຄຣາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງການຫັນສູ່ການນຳໃຊ້ ແລະ ການຈັດການຊັບພະຍາກອນຢ່າງຍືນຍົງ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
4.2 ການສ້າງຄວາມ	ຄາດໝາຍທີ 4 ຂອງ ແຜນພັດທະນາ	ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບ

ທິນທານຕໍ່ການ ປ່ຽນແປງດິນ ຝ້າອາກາດ ແລະ ການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມ ສ່ຽງຈາກ ໄພພິບັດ	ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ▪ ໜ້າວຽກທີ 5 ຂອງແຜນການຝຶ້ນຟູເສດຖະກິດ ▪ ບຸລິມະສິດທີ 5 ຂອງແຜນດຳເນີນງານໂດຮາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ຄວາມທິນທານຕໍ່ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຝ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ, ດ້ວຍການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການທີ່ຮັດກຸມ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜຶ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ.
--	--	---

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຍັງໄດ້ກຳນົດເນື້ອໃນໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ (ພາກທີ IV), ເຊິ່ງໄດ້ລະບຸລາຍລະອຽດໃຫ້ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມຈາກສາກົນ ໃຫ້ຮັບຊາບ ແລະ ມີການຕິດຕາມປະຈຳປີດ້ານຂໍ້ມູນ ແລະ ຫຼັກຖານເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜຶ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ, ເຊິ່ງໃນພາກຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະໄປຄຽງຄູ່ກັບເນັ້ນການຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າແນວທາງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ. ນອກນັ້ນ, ກໍຈະລວມທັງວິທີການ ແລະ ແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງແຕ່ລະນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອສາມາດຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຂອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຍັງຕອບສະໜອງຕໍ່ເປົ້າໝາຍຂອງ ແຜນດຳເນີນງານໂດຮາສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນການຍົກລະດັບການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນຂອງບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງກະກຽມຫຼຸດຜຶ້ນ ແລະ ປະເທດທີ່ຫຼຸດຜຶ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວແລ້ວ. ກົນໄກດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງສອດຄ່ອງກັບກົນໄກຂອງສາກົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ກົນໄກຂອງຄະນະກຳມາທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ (CDP) /ພະແນກເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງ ອົງການ ສປຊ (UNDESA) ທີ່ໄດ້ປັບປຸງຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນປະຈຳປີໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນລວມມີ ການສົ່ງບົດລາຍງານປະຈຳປີຂອງລັດຖະບານໃຫ້ແກ່ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ ແລະ ການປຶກສາຫາລືຂະບວນການ ແລະ ກົນໄກການຕິດຕາມການຫຼຸດຜຶ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ, ເປັນຕົ້ນ.

ຂະບວນການສ້າງ ແລະ ວິທີການໃນການຮ່າງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ກອງປະຊຸມໂຕະມົນລະດັບສູງ ຄັ້ງທີ XIII ເຊິ່ງຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2021 ແມ່ນຈຸດລິເລີ່ມຂອງຂະບວນການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວ ລັດຖະບານໄດ້ນຳສະເໜີກ່ຽວກັບແນວຄວາມຄິດໃນການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ, ພ້ອມທັງໄດ້ເຊື່ອເຊີນບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນການສະໜັບສະໜູນໃນຂະບວນການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອີກດ້ວຍ. ໃນໄລຍະກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວ ກໍໄດ້ລວມເອົາເອກະສານແນວຄວາມຄິດ (Concept Note) ໃນການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານເຂົ້າເປັນໜຶ່ງໃນເອກະສານຂອງ ກອງປະຊຸມໂຕະມົນ ແລະ ກໍໄດ້ຮັບຄຳຄິດເຫັນເບື້ອງຕົ້ນຈາກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນໄລຍະການຈັດກອງປະຊຸມປິ່ນອ້ອມຂອງ ກອງປະຊຸມໂຕະມົນ ພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ “ການຫຼຸດຜຶ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ: ການ

ສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ” ເຊິ່ງຈັດຂຶ້ນ ໃນວັນທີ 11 ພະຈິກ 2021 ອີກດ້ວຍ.

ສະນັ້ນ, ບັນດານັ້ນໃນ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງເປົ້າໝາຍແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນໄດ້ຜ່ານການປຶກສາຫາລື ຫຼາຍຄັ້ງ ໂດຍມີການຈັດກອງປະຊຸມ ແລະ ສຳມະນາຕ່າງໆ ໃນໄລຍະເດືອນມິຖຸນາ ແລະ ຕຸລາ 2022. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ກອງປະຊຸມສຳມະນາເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບ ບັງກລາ ເທດ ແລະ ເນປານ ກ່ຽວກັບ ການກະກຽມສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລຽນ ໃນເດືອນສິງຫາ 2022 ແລະ ໄດ້ປຶກສາຫາລືຫົວຂໍ້ສຳຄັນ ລວມທັງການສະເໜີຟິຈາລະນາ ໃຫ້ລວມເອົາຫົວຂໍ້ ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນແຜນ ຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອີກດ້ວຍ.

ສຳລັບການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືທີ່ ກອງ ປະຊຸມການຈັດບຸລິມະສິດນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກ, ໃນວັນທີ 3-4 ພະຈິກ 2022 ໂດຍບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ມີການ ແລກປ່ຽນ, ທົບທວນຄືນ ແລະ ມີການແບ່ງກຸ່ມເພື່ອປຶກສາຫາລື ໂດຍອີງໃສ່ສາມເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງການສ້າງ ແຜນຍຸດ ທະສາດການຂ້າມຜ່ານ (ກໍຄື ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງ ໂລ່ງລຽນ, ມີຄຸນ ນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ). ພ້ອມທັງໄດ້ປຶກສາຫາລືການກຳນົດ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດຂອງນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກ ໂດຍນຳໃຊ້ ຕາຕະລາງການສ້າງໜ້າວຽກ (action matrix) ເພື່ອໃຫ້ເຫັນພາບລວມ ແລະ ງ່າຍຕໍ່ການປຶກສາຫາລື ດັ່ງທີ່ ລະບຸໄວ້ຢູ່ ຕາຕະລາງທີ 2 ດ້ານລຸ່ມນີ້ ແລະ ເນື້ອໃນລະອຽດແມ່ນໄດ້ຄັດຕິດຢູ່ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 2 ຂອງແຜນຍຸດ ທະສາດການຂ້າມຜ່ານນີ້.

ຕາຕະລາງການສ້າງໜ້າວຽກ (action matrix) ແມ່ນເນື້ອໃນທີ່ສຳຄັນຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ເຊິ່ງໄດ້ ສັງລວມບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງການກຳນົດໄລຍະເວລາ, ພາລະບົດບາດຂອງແຕ່ລະ ພາກສ່ວນຂະແໜງການ, ການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນ ແລະ ແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ເປັນຕົ້ນ. ນອກນັ້ນ, ອີກຈຸດປະສົງໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນການຍົກລະດັບຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງ ກັບຂອງບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກການພັດທະນາຕ່າງໆ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຍັງໄດ້ຮ່ວມກັນປຶກສາຫາລື ແລະ ກຳນົດແນວທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກຂອງແຜນງານຂອງຊາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລວມ ທັງ ການນຳນິດບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກໃໝ່ ທີ່ເຫັນວ່າຈະຊ່ວຍໄປຊຸກຍູ້ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກ ຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງໃນອະນາຄົດ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຕາຕະລາງການສ້າງໜ້າວຽກ (action matrix) ກໍຈະສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ທົບທວນຄືນເປັນແຕ່ ລະໄລຍະ ແລະ ຢ່າງເປັນປະຈຳ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມແທດເໝາະກັບຂໍ້ມູນໃໝ່ໆ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບການ ພັດທະນາໃນຕົວຈິງ. ຕາຕະລາງດັ່ງກ່າວນີ້ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງຕາມກົນໄກຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານສະບັບນີ້.

ຕາຕະລາງທີ 2 – ໂຄງຮ່າງ ແລະ ຕາຕະລາງການສ້າງໜ້າວຽກ (action matrix)

ບົດທີ	ຂົງເຂດ ນະໂຍບາຍ	ນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າ ວຽກ	ເປົ້າໝາຍ	ແຜນງານນະໂຍບາຍ ກ່ຽວຂ້ອງ	ພາກ ລັດຖະບານ (ກະຊວງ, ກົມ)	ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສ່ວນຮ່ວມ ຂອງ ຄູ່ຮ່ວມ ພັດທະນາ	ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ໂດຍ	ແນວທາງ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ
			ການຫຼຸດຜົນອອກ ຈາກສະຖານະ ພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາໄດ້ຢ່າງ - ໂລ່ງລຽນ - ມີຄຸນ ນະພາບ - ຍືນຍົງ	ເຊັ່ນ: - ຍຸດທະສາດການ ເງິນ - ແຜນຜັນຟູ ເສດຖະກິດ - ແຜນງານຂອງ ຂະແໜງ ການອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ແຜນພັດທະນາ ຂະແໜງການສຶກ ສາ ແລະ ກິລາ				

ກອງເລຂາໄດ້ສົ່ງຮ່າງທຳອິດຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ໃຫ້ບັນດາກະຊວງຂະແໜງການ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອປະກອບຄຳເຫັນກ່ອນການເຂົ້າຮ່ວມ ກອງປະຊຸມໂຕະມືນປະຈຳປີ 2022 ຊຶ່ງຈັດຂຶ້ນໃນວັນທີ 26 ມັງກອນ 2023. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຍັງໄດ້ນຳສະເໜີຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ແກ່ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຢູ່ທີ່ ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຂອງ ອົງການ ສປຊ ວ່າດ້ວຍປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (5th United Nations Conference on the LDCs (LDC5)) ທີ່ຈັດຂຶ້ນຢູ່ ໂດຮາ, ປະເທດກາຕາ ໃນເດືອນມີນາ 2023 ອີກດ້ວຍ. ໃນຕາຕະລາງທີ 3 ດ້ານລຸ່ມນີ້ ໄດ້ສັງລວມຂະບວນການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານໂດຍສັງເຂບ.

ຕາຕະລາງທີ 3 - ຂະບວນການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ກິດຈະກຳ	ວັນທີ	ຈຸດປະສົງ ລະ ຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບ
ການສ້າງແຜນວາດຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ, ການຈັດກອງປະຊຸມຈຸດປະສານງານ ປພຍ ແລະ ວຽກງານການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ປຶກສາຫາລືເບື້ອງຕົ້ນກັບບັນດາກະຊວງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ	30 ມິຖຸນາ 2022	- ສ້າງແຜນທີ່ຂະບວນການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດ - ສຶກສາ ແລະ ສັງລວມບັນດາບົດຄົ້ນຄວ້າຕ່າງໆທີ່ຜ່ານມາ - ກຳນົດຈຸດປະສານງານຈາກແຕ່ລະກະຊວງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍອີງຕາມເຄືອຂ່າຍ ແລະ ຈຸດປະສານງານ ປພຍ ແລະ ວຽກງານການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບ

		ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຂອງລັດຖະບານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ
ກອງປະຊຸມສຳມະນາເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກ່ຽວກັບ ການກະກຽມສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	23-25 ສິງຫາ 2022	▪ ແລກປ່ຽນ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບປະເທດອື່ນໆ, ໂດຍສະເພາະ ບັງກລາເທດ ແລະ ເນປານ ທີ່ກຳລັງກະກຽມການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາພາຍໃນປີ 2026 ເຊັ່ນດຽວກັນ ກ່ຽວກັບ ບັນດາທາງເລືອກ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ດີໃນການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືພາຍໃນຂອງລັດຖະບານ	08 ກັນຍາ 2022	▪ ປຶກສາຫາລືເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຫຼັກ, ວິທີການ, ຄາດຄະເນຫົວຂໍ້ຫຼັກ ແລະ ຂົງເຂດບຸລິມະສິດ ລວມທັງແຜນງານການຈັດປຶກສາຫາລືເພື່ອຈັດບຸລິມະສິດໃນການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືເພື່ອຈັດບຸລິມະສິດ	18 ຕຸລາ 2022	▪ ຈັດຫົວຂໍ້ບຸລິມະສິດຫຼັກ ແລະ ຫົວຂໍ້ຍ່ອຍເພື່ອຈັດກຸ່ມໜ້າວຽກໃຫ້ສອດຄ່ອງຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍອີງຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງ ໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ ▪ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈາກພາກລັດ ແລະ ບາງອົງການເຄືອຂ່າຍ ສປປ ລາວ ກຳນົດໜ້າວຽກເບື້ອງຕົ້ນຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືການຮ່າງວຽກງານບຸລິມະສິດຂອງຂະແໜງການໃນແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	03-04 ພະຈິກ 2022	▪ ບັບປຸງເນື້ອໃນຫຼັກຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ອີງໃສ່ບັນດາແຜນງານຍຸດທະສາດ ແລະ ນະໂຍບາຍ

		ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ▪ ລິເລີ່ມການຮ່າງຕາຕະລາງຈັດໜ້າວຽກຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍການແບ່ງກຸ່ມການປຶກສາຫາລື, ລວມທັງການຈັດໜ້າວຽກທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ (ທັງໜ້າວຽກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ໜ້າວຽກໃໝ່ທີ່ເຫັນວ່າສໍາຄັນ ແລະ ຈໍາເປັນ) ແລະ ແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ການສົ່ງບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (Report on the Preparation of the Smooth Transition Strategy-STS) ໃຫ້ແກ່ຄະນະກຳມະທິການນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງອົງການ ສປຊ	13 ພະຈິກ 2022	▪ ຄະນະກຳມະທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ ໄດ້ຮັບຊາບກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ກ່ອນການຈັດກອງປະຊຸມປະຈຳປີຂອງ ຄະນະກຳມະທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມໂຕະມືນປະຈຳປີ	26 ມັງກອນ 2023	▪ ຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງລັດຖະບານ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ ກ່ຽວກັບ ບຸລິມະສິດການພັດທະນາຂອງປະເທດ ລວມທັງເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມປະຈຳປີຂອງ ຄະນະກຳມະທິການນະໂຍບາຍການພັດທະນາ ຂອງອົງການ ສປຊ	20-24 ກຸມພາ 2023	▪ ຄະນະກຳມະທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ ໄດ້ປະກອບຄໍາເຫັນຕໍ່ກັບຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມລະດັບສູງ ອົງການ ສປຊ ວ່າດ້ວຍປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຄັ້ງທີ 5 (LDC5)	05-09 ມີນາ 2023	• ເປີດໂຕຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ນໍາສະເໜີຕໍ່ເວທີສາກົນ
ກອງປະຊຸມລັດຖະບານສະໄໝສາມັນ ປະຈຳເດືອນມີນາ 2023	28-29 ມີນາ 2023	▪ ກອງປະຊຸມລັດຖະບານສະໄໝສາມັນ ປະຈຳເດືອນມີນາ 2023 ພາຍໃຕ້ການເປັນປະທານ

		ຂອງ ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ເຊິ່ງກອງ ປະຊຸມດັ່ງກ່າວ ທ່ານຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ລັດຖະມົນຕີກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ໄດ້ນຳ ສະເໜີກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າການສ້າງແຜນ ຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບຂະແໜງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ	26 ພຶດສະພາ 2023	ປຶກສາຫາລືລົງເລິກກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມ ພັດທະນາ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ ເພື່ອກຳນົດ ຂົງເຂດ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ຕ້ອງການການ ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ປະກອບຄຳເຫັນຕື່ມຕໍ່ ກັບຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
ກອງປະຊຸມຢືນຢັນຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການ ຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກ ສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	29-30 ມິຖຸນາ 2023	ຢືນຢັນ ແລະ ປະກອບຄຳເຫັນຈາກພາກສ່ວນ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ຕໍ່ກັບຮ່າງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາ
ການຜ່ານຮ່າງສຸດທ້າຍຂອງແຜນຍຸດທະສາດການ ຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກ ສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ກໍລະກົດ- ສິງຫາ 2023	ທົບທວນຄືນ ແລະ ຢືນຢັນຮອບສຸດທ້າຍເນື້ອ ໃນຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍອີງໃສ່ການ ປະກອບຄຳເຫັນຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ຂະແໜງການ
ການຮັບຮອງເອົາຢ່າງເປັນທາງການຂອງ ແຜນ ຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອ ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ	ທັນວາ 2023	ສະເໜີລັດຖະບານ ກໍ່ຕັ້ງ ຫ້ອງວ່າການສຳນັກ ງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເພື່ອຮັບຮອງເອົາ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາ

II. ການວິເຄາະກ່ຽວກັບຜົນກະທົບໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ໜຶ່ງໃນສາມເປົ້າໝາຍຫຼັກຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ດັ່ງທີ່ ສະມັດຊາໃຫຍ່ອົງການ ສປຊ ລະບຸໄວ້ວ່າ: “ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ບໍ່ຄວນສົ່ງຜົນກະທົບ ແລະ ຂັດຂວາງແນວທາງແຜນການພັດທະນາ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຂອງປະເທດນັ້ນນັ້ນ”, ເຊິ່ງຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ ການສູນເສຍມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນພິເສດຈາກສາກົນ (International Support Measures-ISM) ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ບໍ່ຄວນສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ແລວທາງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນພາກດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະສະຫຼຸບໃຫ້ເຫັນເຖິງການຄາດຄະເນຜົນກະທົບຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ຈະອະທິບາຍແລະ ກຳນົດໃຫ້ເຫັນເຖິງບັນດາມາດຕະການໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕ່າງໆທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ກາລະໂອກາດທີ່ສາມາດຍາດມາໄດ້ໃນໄລຍະການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

2.1 ຄາດຄະເນຜົນກະທົບໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ພາຍຫຼັງຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ພາຍຫຼັງໄລຍະການຂ້າມຜ່ານສິ້ນສຸດລົງ, ສປປ ລາວ ຈະຄ່ອຍຄ່ອຍສູນເສຍບັນຍາຍາມມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນແບບພິເສດຈາກສາກົນສະເພາະໃຫ້ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ລວມເຖິງບຸລິມະສິດ ໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສາກົນ (ເຊັ່ນ: ຜົນປະໂຫຍດໃນທຸກດ້ານ ຍົກເວັ້ນອາວຸດໂທປະກອນ) ເຊິ່ງເຫັນວ່າມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍສຳລັບຂະແໜງການແຜນແຝ່. ມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນແບບພິເສດຈາກສາກົນທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາແມ່ນລວມມີ ການເຂົ້າແຫຼ່ງທຶນສະເພາະ ແລະ ກອງທຶນພິເສດເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກ, ລວມທັງ ເພດານ ແລະ ສ່ວນຫຼຸດ (Ceiling and discounts) ໃນການປະກອບສ່ວນພັນທະຂອງປະເທດສະມາຊິກໃຫ້ແກ່ ອົງການ ສປຊ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານທຶນຮອນຈາກສາກົນໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກົນ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຕ່າງໆກັບສາກົນ.

ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຍັງຈະເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ສູນເສຍບາງເງື່ອນໄຂພິເສດສະເພາະພາຍໃຕ້ກົນໄກຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກ (WTO) ລວມທັງການສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດການຄ້າສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (S&D) ຫຼື ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານສຳລັບປະເທດ ພາຍໃຕ້ຂອບສັນຍາການຄ້າເສລີຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ສັນຍາການຮ່ວມມືເສດຖະກິດຮອບດ້ານລະດັບພາກພື້ນ (RCEP) ແລະ ອື່ນໆ.

ໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ ອົງການ ສປຊ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ໄດ້ມີການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການສູນເສຍມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນພິເສດຈາກສາກົນ ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງຜົນຂອງການສຶກສາເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນ ບົດວິໄຈການປະເມີນຜົນກະທົບຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໄດ້ຖືກເຜີຍແຜ່ໃນປີ 2020. ເນື້ອໃນຄັດຫຍໍ້ຈາກບົດວິໄຈດັ່ງກ່າວ ໄດ້ລະບຸໃນຕາຕະລາງທີ 4 ດ້ານລຸ່ມ, ເຊິ່ງໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການຄາດຄະເນຜົນກະທົບຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ທີ່ໂດຍລວມເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຍັງຫຼາຍພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນ, ເນື່ອງຈາກວ່າໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອຍອີງ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດ

ຕະການການສະໜັບສະໜູນພິເສດຈາກສາກົນຫຍັງຫຼາຍ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກໍຍັງຈຳເປັນຕ້ອງຄຳນຶ່ງເຖິງຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດວິທີການເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ເນື່ອງຈາກວ່າອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກາລະໂອກາດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນອະນາຄົດ ຫຼື ອາດເປັນສິ່ງທ້າທາຍ (ເຊັ່ນ: ສປປ ລາວ ອາດຈະສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນບາງສ່ວນ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມວຽກງານ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຫຼາຍຝ່າຍ ໃນເວທີສາກົນ) ເປັນຕົ້ນໃນສະພາບການ ທີ່ ສປປ ລາວ ຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ການເງິນໃນປັດຈຸບັນ.

ຕາຕະລາງທີ 4 - ເນື້ອໃນຄັດຫຍໍ້ຈາກບົດວິໄຈການປະເມີນຜົນກະທົບຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ (2020)

ຂະແໜງການ	ຜົນກະທົບ
ການຄ້າ	- ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ສປປ ລາວ ແມ່ນສິ່ງອອກຫາບັນດາປະເທດໃນອາຊີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກັບບັນດາປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ (ASEAN) ຫຼື ບັນດາປະເທດທີ່ມີສັນຍາການຄ້າເສລີກັບ ອາຊຽນ. ພ້ອມນີ້, ການສົ່ງອອກສ່ວນໃຫຍ່ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຈະສືບຕໍ່ສົ່ງອອກ ໂດຍການຍົກເວັ້ນພາສີໄປຍັງບັນດາຈຸດໝາຍປາຍທາງເຫຼົ່ານີ້ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າ ຫຼື ພາຍໃຕ້ຫຼັກການປະຕິບັດແບບຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການອານຸເຄາະ (Most-favored-nation (MFN)) ເຊິ່ງຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. - ການສົ່ງອອກໄປຍັງຕະຫຼາດ ສະຫະພາບເອີຣົບ (EU) ແມ່ນຄາດວ່າຈະໄດ້ຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດຫຼັງຈາກຫຼຸດຜົນຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງການນຳໃຊ້ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນຕະຫຼາດສະຫະພາບເອີຣົບ ແມ່ນຈະສາມາດສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ໄດ້ອີກສາມປີ ພາຍຫຼັງຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະ ຂະແໜງການແຜນແຜ່ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຍ້ອນອັດຕາພາສີທີ່ສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ແລະ ຂະແໜງການດັ່ງກ່າວຈຳເປັນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບຈາກຕົ້ນທາງການຜະລິດ (rules of origin) ທີ່ເຂັ້ມງວດກວ່າເກົ່າ. ພ້ອມນີ້, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຂະແໜງການແຜນແຜ່ ອາດຈະພົບກັບສິ່ງທ້າທາຍອື່ນໆທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາອີກດ້ວຍ. - ການສົ່ງອອກສ່ວນໃຫຍ່ຫາປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ຈະສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນພາສີສິ່ງອອກ ພາຍໃຕ້ສັນຍາຄູ່ຮ່ວມມືເສດຖະກິດຮອບດ້ານລະຫວ່າງ ອາຊຽນ-ຍີ່ປຸ່ນ (AJCEPA). ແຕ່ບາງຜະລິດຕະພັນອາດຕ້ອງຈ່າຍອັດຕາພາສີສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. - ສັດສ່ວນການສົ່ງອອກຈຳນວນຫຼາຍສຸດຕະຫຼາດ ປະເທດການາດາ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນພາສີໃນອັດຕາພາຍໃຕ້ຫຼັກການປະຕິບັດແບບຊາດທີ່ໄດ້ຮັບການອານຸເຄາະ (MFN). ແຕ່ສິນຄ້າທີ່ເປັນເສື້ອຜ້າ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມແມ່ນຈະປະເຊີນກັບອັດຕາພາສີສູງຂຶ້ນຫຼາຍສົມຄວນ.

	▪ ຄາດວ່າ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍໃນອານາຄົດອັນໃກ້ຕໍ່ການເຂົ້າເຖິງ ຕະຫຼາດການສົ່ງອອກ ແລະ ການບໍລິການ ຫຼັງຈາກຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເນື່ອງຈາກໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນ ປະໂຫຍດຫຼວງຫຼາຍຈາກການຍົກເວັ້ນການບໍລິການດັ່ງກ່າວ. ▪ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງຜົນປະໂຫຍດບັນດາເງື່ອນໄຂການສະໜັບສະໜູນການ ຄ້າຟາຍໃຕ້ຂອບ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງ ອົງການການຄ້າສາກົນ (WTO). ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ ຕາມ, ຄາດວ່າຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວຕໍ່ ສປປ ລາວ ເຫັນວ່າບໍ່ຫຼາຍ ແລະ ຈຳກັດ.
ການສະໜັບສະໜູນ ດ້ານເຕັກນິກ (ສຳ ລັບການຄ້າ)	▪ ພາຍຫຼັງຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ໃນໄລຍະການຂ້າມ ຜ່ານຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ການເຂົ້າເຖິງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານສ້າງຄວາມອາດສາມາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຄ້າ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ກົນໄກການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການຈະຫຼຸດລົງ ແລະ ຈະຖືກຈຳກັດ.
ການຮ່ວມມືເພື່ອ ການພັດທະນາ	▪ ຄາດຄະເນວ່າ ພາຍຫຼັງຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈະສົ່ງຜົນ ກະທົບໜ້ອຍຕໍ່ການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາຢູ່ ສປປ ລາວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການ ຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ ທະນາຄານໂລກ, ອົງການເຄືອຂ່າຍ ສປຊ, ອົງການ ກາວີ (GAVI – the Vaccine Alliance), ກອງທຶນໂລກ, ລວມທັງການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາຈາກ ບັນດາສະມາຊິກ OECD-DAC (ລວມທັງ ສ. ອາເມລິກາ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ອົດ ສະຕຣາລີ ແລະ ນູແວນເຊລັງ, ລວມທັງການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາຈາກ ສ. ເກົາຫຼີ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ) ຫຼື ພາຍໃຕ້ຂອບການຮ່ວມມືໃຕ້-ໃຕ້. ▪ ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນ ແປງເລັກໜ້ອຍທາງດ້ານການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກບາງປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ເຊິ່ງອາດປະກອບມີເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍໜ້ອຍລົງຕໍ່ກັບການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວຈາກ ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ສ. ເກົາຫຼີ, ການປ່ຽນແປງຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາໄປ ສູ່ເງິນກູ້ຢືມຈາກ ປະເທດເຢຍລະມັນ, ການສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສຳລັບປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາ (LDC Fund) (ເຊັ່ນ: ກອງທຶນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ), ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນສຳລັບປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາ, ລວມທັງການຫຼຸດລົງຂອງທຶນທີ່ມີຢູ່ສຳລັບໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳສະເພາະ ຫຼື ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນຕົ້ນທຶນສ່ວນແບ່ງການປະກອບທີ່ສູງຂຶ້ນ ໂດຍບາງອົງການເຄືອ ຂ່າຍ ສປຊ.
ການສະໜັບສະໜູນ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມ ກອງປະຊຸມສາກົນ	▪ ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການຫຼຸດລະດັບເພດານ ແລະ ສ່ວນຫຼຸດໃນການປະກອບສ່ວນ ງົບປະມານໃຫ້ແກ່ ອົງການ ສປຊ. ຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວແມ່ນຂຶ້ນກັບລະດັບ ຫຼື ຈຳນວນ

	ການອະນຸມັດງົບປະມານຂອງປະເທດໃນອະນາຄົດ ແລະ ສະພາບລວມຂອງປະເທດ ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນຕົວຊີ້ບອກຂອງ ອົງການ ສປຊ ກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດໃນການຈ່າຍ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດ ປຽບທຽບກັບບັນດາປະເທດສະມາຊິກອື່ນໆຂອງອົງການ ສປຊ. ▪ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການຊ່ວຍເຫຼືອສະເພາະຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ກໍຄືການສະໜັບສະໜູນອັດຕາເດີນທາງເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກົນ. ຖ້າຫາກມີການສະເໜີຈາກບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ປະເທດເຫຼົ່ານີ້ຍັງຈະສາມາດເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນອັດຕາເດີນທາງໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານ 3 ປີ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສປປ ລາວ ກໍຍັງສາມາດທີ່ຈະຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວໄດ້ພາຍຫຼັງຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຫຼື ໃນຖານະປະເທດກຳລັງພັດທະນາ.
--	--

ບົດສຶກສາວິໄຈຂອງ ສູນການຄ້າສາກົນ (ITC) ທີ່ຫາກໍຕິດພັນມາໄດ້ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການຄ້າພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງບົດສຶກສາວິໄຈດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຈີ່ແຈງ ແລະ ເຕືອນເຖິງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະແໜງການຄ້າໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ LDC5 ທີ່ ໂດຮາ, ເຊິ່ງໄດ້ຄາດຄະເນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ຂະແໜງການຄ້ານັບແຕ່ປີ 2027 ເປັນຕົ້ນໄປ (ເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກບົດສຶກສາວິໄຈສະບັບອື່ນໆທີ່ຜ່ານມາທີ່ພຽງແຕ່ຄາດຄະເນຜົນກະທົບຮອດແຕ່ປີ 2024) ແລະ ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນໃໝ່ດັ່ງກ່າວນີ້ເຫັນວ່າມູນຄ່າການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ອາດຈະຫຼຸດລົງເຖິງ 7.3 ເປີເຊັນ ຫຼື ປະມານ 734 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ (ບົດສຶກສາວິໄຈສະບັບເກົ່າໄດ້ຄາດຄະເນໄວ້ພຽງ 1.2 ເປີເຊັນ ຫຼື 4.9 ເປີເຊັນ). ສາເຫດຫຼັກທີ່ຕົວເລກດັ່ງກ່າວມີການປ່ຽນແປງຍ້ອນການຄາດຄະເນການສູນເສຍການຈາກ ຕະຫຼາດຂອງ ສປ ຈີນ, ໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳຫຼັກ ເຊັ່ນ: ຢາງລາເຕັກ ແລະ ຢາງພາລາ, ເຈ້ຍ ແລະ ທັນຍາພິດ, ເປັນຕົ້ນ. ສຳລັບ ສປ ຈີນ ໄດ້ສະໜອງການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສະເພາະພິເສດທີ່ຍົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ປອດໂຄດ້າ ໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ຊຶ່ງເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ດີກວ່າເງື່ອນໄຂພາຍໃຕ້ ຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າເສລີ ລະຫວ່າງ ອາຊຽນ ແລະ ສປ ຈີນ ຫຼື ເງື່ອນໄຂພາຍໃຕ້ ຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າເສລີອື່ນໆໃນພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ ທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມນັບແຕ່ປີ 2021 ເປັນຕົ້ນມາ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຄາດຄະເນຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວອາດຈະມີການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງໃສ່ບົນພື້ນຖານທີ່ຜູ້ສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດນຳໃຊ້ເງື່ອນໄຂທາງດ້ານການຄ້າສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ເກີດໜາກຜົນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການສືບຕໍ່ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມຕື່ມອີກໃນອະນາຄົດ.

ບົດຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ຢືນຢັນຕື່ມວ່າ ການຄ້າກັບ ສະຫະພາບເອີຣົບ ອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກຜົນປະໂຫຍດໃນທຸກດ້ານ ຍົກເວັ້ນອາວຸດໂທປະກອນ (Everything but Arms) ມາເປັນ ລະບົບສິດທິພິເສດທົ່ວໄປດ້ານພາສີ (General System of Preference), ເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ການສົ່ງອອກຫຼຸດລົງເຖິງ 121.7 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ແຕ່ຜົນກະທົບການສູນເສຍການຄ້າອາດຈະບໍ່ມີຫຼາຍກັບ ຣາຊອະນາຈັກ (11.4 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ), ຢີ່ປຸ່ນ (10.3 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ) ແລະ ການາດາ (5.5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ).

ເຖິງແມ່ນວ່າບົດຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວໄດ້ຄາດຄະເນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ກັບຂະແໜງການຄ້າພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ສປປ ລາວ ຍັງມີເວລາພຽງພໍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຫຼຸດຜົນຜົນກະທົບໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ລວມທັງການສືບຕໍ່ເຈສະຈາກການຄ້າໃນໄລຍະສູນພິຕິໜ້າ ເພື່ອເຮັດແນວໃດ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານການຄ້າໄດ້ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ, ປັບປຸງທິດທາງນະໂຍບາຍການຄ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໃໝ່. ບົດຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ຄາດຄະເນມູນຄ່າທ່າແຮງຂອງການສົ່ງອອກທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຂົ້າເຖິງ (unrealized export potential) ມີຈຳນວນເຖິງ 1.4 ຕື້ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ທີ່ມາຈາກ ອຸປະສັກການຄ້າທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ (non-tariffs barriers). ການສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ ແຜນ ແລະ ທິດທາງການຫັນປ່ຽນໂຄງສ້າງທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງປະເທດ, ລວມທັງການເຈລະຈາການຄ້າກັບຄູ່ຮ່ວມຫຼັກ ກ່ຽວກັບ ການຄ້າພິເສດ (ເຊັ່ນ: ລະບົບສິດທິພິເສດທົ່ວໄປດ້ານພາສີບວກ - GSP+) ທີ່ຈະຊ່ວຍຈຳກັດການສູນເສຍທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ.

2.2 ກາລະໂອກາດໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍລວມຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ຄຽງຄູ່ກັບຄວາມມຸ້ງມາດປາດຖະໜາໃນໄລຍະຍາວຂອງປະເທດ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ວິໄສທັດ 2030 ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ລວມທັງແນວທາງການພັດທະນາສີຂຽວ, ຍືນຍົງ ແລະ ເອົາປະຊາຊົນເປັນໃຈກາງ. ພ້ອມນີ້, ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈະເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະໃໝ່, ເຊິ່ງ ສປປ ລາວ ຈະຕ້ອງໄດ້ຜ່ານຜ່າສິ່ງທ້າທາຍໃນປັດຈຸບັນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີການວາງແຜນທີ່ເໝາະສົມເພື່ອສືບຕໍ່ຄວາມຄືບໜ້າຂອງທວງທ່ານການພັດທະນາໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ເຊິ່ງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນນີ້ ຈະສາມາດຊ່ວຍບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວໄດ້. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໄດ້ແນວນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງຈັດບຸລິມະສິດ ແລະ ວາງແຜນການໃຫ້ຈະສອດຄ່ອງ ກໍຄືຂະບວນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນສະບັບນີ້.

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ລະບຸເຖິງຜົນປະໂຫຍດໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຈະເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ມີພາບລັກໃໝ່ໃນເວທີສາກົນ ແລະ ຈະນຳເອົາຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍດ້ານ - ພາບພົດທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມສົນໃຈຂອງສາກົນຕໍ່ກັບ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ ສປປ ລາວ ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນທາງດ້ານການຄ້າ (Commercial Finance) ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ລວມທັງເງື່ອນໄຂສິນເຊື້ອທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃນການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນເພື່ອການພັດທະນາໂດຍຜ່ານໜີ້ສິນ (more favourable credit terms for development financing through debt), ຫຼື ເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການຍາດແຍ່ງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຄ້າ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຮັບຮູ້ວ່າຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ກາລະໂອກາດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຈະໄດ້ມາໂດຍອັດຕະໂນມັດ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ເນັ້ນໄວ້ຂ້າງເທິງແລ້ວວ່າ ສປປ ລາວ ໃນປັດຈຸບັນກຳລັງປະຊຸມກັບສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ, ແລະ ຍິ່ງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າເກົ່າຈາກ ສິ່ງທ້າທາຍອື່ນໆທີ່ໂລກກຳລັງປະຊຸມຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຈຶ່ງເປັນກາລະໂອກາດອັນດີໃນການດຶງດູດການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ: ພາກເອກະຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ສັງຄົມ, ຄູ່ຮ່ວມມື ໃຕ້-ໃຕ້ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເລັ່ງດ່ວນ ແລະ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ແລວທາງ ແລະ ທວງທາງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ, ເຊັ່ນ: ບັນຫາດ້ານການເງິນ (Fiscal space), ການເສື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງ ແວດລ້ອມ, ການສູນເສຍຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຮຽນຮູ້ (learning losses) ແລະ ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບກັນ ແລະ ອື່ນໆ. ສະນັ້ນ, ຄວາມສໍາຄັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກຕ່າງໆເພື່ອຈັດການວິກິດການເຫຼົ່ານີ້, ກໍຄືຮັບປະກັນຄວາມ ຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວາລະການພັດທະນາ, ຮັບປະກັນທວງທາງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ສືບຕໍ່ຍົກລະດັບບາດກ້າວການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ແນວທາງການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ສະນັ້ນ, ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ຈະອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ ແກ່ການຍົກລະດັບການຮ່ວມມືເພື່ອຊຸກຍູ້ ແລະ ຂົນຂວາຍຄູ່ຮ່ວມມູນໃນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ທຶນຮອນ, ເພີ່ມທະວີການປະສານງານກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄູ່ຮ່ວມງານທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຄ້າໃ ໝ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນການນໍາໃຊ້ບັນດາມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນພິເສດຈາກສາກົນ ໃນໄລຍະກະກຽມການຫຼຸດຜົນ ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (ແລະ ໄລຍະການຂ້າມຜ່ານ) ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເລັ່ງການຫັນປ່ຽນ ແລະ ການ ປະຕິຮູບຂອງ ສປປ ລາວ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ມີຄວາມໝາຍໝັ້ນຕໍ່ການຮ່ວມມືກັບສາກົນ ແລະ ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ບັງກລາເທດ ແລະ ເນປານ ເນື່ອງຈາກທັງ 3 ປະເທດ ແມ່ນກໍາລັງກະກຽມໃນການຫຼຸດຜົນ ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ພາຍໃນປີ 2026, ພ້ອມທັງໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງໃກ້ສິດ ແລະ ຫ້າວຫັນ ຢູ່ ກອງປະຊຸມລະດັບສູງ ອົງການ ສປຊ ວ່າດ້ວຍປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຄັ້ງທີ 5 ທີ່ຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນມີນາ 2023 ອີກ ດ້ວຍ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຍັງໄດ້ເປີດໂອກາດໃນການວາງແຜນລ່ວງໜ້າ, ກໍຄືການວາງແຜນ ແນວທາງການພັດທະນາພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ຊ່ວຍໃນການກໍານົດ ທິດທາງການພັດທະນາແບບໃໝ່, ປະກອບສ່ວນຊ່ວຍກະກຽມໃຫ້ແກ່ການຮ່າງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ ຄັ້ງທີ X (10th NSEDP), ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວາລະ 2030 ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ທັງນີ້ກໍເພື່ອ ຮັບປະກັນການວາງແຜນການພັດທະນາມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ສະນັ້ນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ຈຶ່ງເປັນກາລະໂອກາດພິເສດ ທັງໃນໄລຍະ ສັ້ນ ແລະ ໄລຍະກາງ ເພື່ອຮັບປະກັນທັງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ.

III. ບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ສໍາຄັນເພື່ອຂັບເຄື່ອນການຫຼຸດພື້ນຜູ້ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ສັງລວມເອົາບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກສະເພາະ ເພື່ອຊ່ວຍຊຸກຍູ້ໃຫ້ ສປປ ລາວ 1) ຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, 2) ຫຼຸດພື້ນຜູ້ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍທະນາໄດ້ຢ່າງມີຄຸນນະພາບ ແລະ 3) ຫຼຸດພື້ນຜູ້ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ. ໂດຍອີງໃສ່ຈຸດປະສົງເຫຼົ່ານີ້, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດ 4 ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ (Thematic pillars) ແລະ ລວມເອົາ 9 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ (Policy areas) ທີ່ກ່ຽວພັນໂດຍກົງກັບວຽກງານການຂັບເຄື່ອນການຫຼຸດພື້ນຜູ້ອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ເນື້ອໃນຂອງພາກດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນອະທິບາຍໂດຍຂັ້ນເຂບ ກ່ຽວກັບ ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ໜ້າວຽກຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການປຶກສາຫາລືຂອງບັນດາກະຊວງຂະແໜງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການຈັດວຽກງານບຸລິມະສິດຂອງຂະແໜງການເຂົ້າໃນຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ທີ່ຈັດຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງ ວັນທີ 03-04 ພະຈິກ 2022. ຜ່ານກອງປະຊຸມດັ່ງກ່າວ, ແມ່ນໄດ້ກຳນົດເອົາ 22 ໜ້າວຽກຫຼັກ (Actions) ທີ່ນອນຢູ່ໃນ 4 ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ (Thematic pillars) ແລະ 9 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ (Policy areas) ດັ່ງໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງທີ 5 (Table 5) – (ເນື້ອໃນລະອຽດແມ່ນສັງລວມໄວ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ Annex 2).

ຕາຕະລາງ ທີ 5 - ບັນດາໜ້າວຽກຫຼັກທີ່ນອນຢູ່ໃນ 4 ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ (Thematic Pillars) ແລະ 9 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ (Policy Areas) ຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ (STS)

ເສົາຄໍ້າ	ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ	ບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນກິດຈະກຳ
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 1: ການສ້າງເສດຖະກິດມະຫາພາກໃຫ້ມີຄວາມສະຖຽນລະພາບ ແລະ ການເງິນທີ່ຍືນຍົງ (Macroeconomic Stability and Financial Sustainability)	1.1 ການສ້າງເສດຖະກິດມະຫາພາກໃຫ້ມີຄວາມສະຖຽນລະພາບ (Macroeconomic stability)	ໜ້າວຽກ 1: ເລັ່ງສ້າງສະຖຽນລະພາບຂອງຂະແໜງການເງິນ ໜ້າວຽກ 2: ຫຼຸດຜ່ອນພາລະດ້ານໜີ້ສິນ ໜ້າວຽກ 3: ເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຂອງຂະແໜງການການເງິນ
	1.2 ການຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດິນຟ້າອາກາດ (Safeguarding investments in human capital and climate action)	ໜ້າວຽກ 4: ຈັດບຸລິມະສິດການລົງທຶນສາທາລະນະໃນຂະແໜງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໜ້າວຽກ 5: ເພີ່ມປະລິມານ ແລະ ປະສິດທິຜົນໃນການນຳໃຊ້ ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ.

		ໜ້າວຽກ 6: ສະໜອງທ່າແຮງໃຫ້ຟາກທຸລະກິດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການລົງທຶນເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຕີບໂຕສີຂຽວ. ໜ້າວຽກ 7: ວາງແຜນການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດ ໃນເວທີສາກົນ.
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 2: ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ (Trade and Investments)	2.1 ການສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ (Trade and FDI promotion)	ໜ້າວຽກ 8: ປະຕິຮູບການຈັດການ ແລະ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ໜ້າວຽກ 9: ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ພັດທະນາສາຍພົວພັນທາງດ້ານການຄ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ໜ້າວຽກ 10: ຍົກລະດັບ ແລະ ສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ໂດຍສອກຄ່ອງກັບມາດຖານສາກົນ.
	2.2 ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດເພື່ອການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ກວມລວມ (Business environment for inclusive growth)	ໜ້າວຽກ 11: ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍທີ່ສຸດໃນການເຮັດທຸລະກິດຢູ່ຟາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 3: ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນໂຄງຮ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ (Human Capital Development and Structural Economic Transformation)	3.1 ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຜະລິດ (Human capital development, decent jobs and productive capacity)	ໜ້າວຽກ 12: ເລັ່ງແກ້ໄຂຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານການຮຽນຮູ້ ໜ້າວຽກ 13: ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມຂັ້ນພື້ນຖານ ໜ້າວຽກ 14: ປັບປຸງການສະໜອງກາລະໂອກາດໃນການມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍ, ລວມທັງ ຄຸນນະພາບຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ທັກສະຂອງແຮງງານ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດຂອງແຮງງານ. ໜ້າວຽກ 15: ເຮັດໃຫ້ປະເທດກາຍເປັນຈຸດໝາຍປາຍທາງທີ່ດຶງດູດໃຈຂອງການທ່ອງທ່ຽວທາງທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ

	3.2 ການພັດທະນາເຂດຊຸມນະບົດ (Rural development)	ໜ້າວຽກ 16: ເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຍົກລະດັບການພັດທະນາເຂດຊຸມນະບົດ ດ້ວຍແນວທາງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ (community-based approach) ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ໜ້າວຽກ 17: ເລັ່ງການຫັນສູ່ການສ້າງກົນໄກ ແລະ ລະບົບການສະໜອງ ແລະ ຜະລິດອາຫານທີ່ທົນທານ ແລະ ຍືນຍົງ
	3.3 ການພັດທະນາຕົວເມືອງ (Urban development)	ແຜນກົດຈະກຳ 18: ມີການວາງແຜນການຫັນເປັນຕົວເມືອງຢ່າງເປັນລະບົບ
ເສົາຄໍ້າບຸລິມະສິດ 4: ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄຟຟ້າ (Climate Change and Disaster Management)	4.1 ການຈັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອການພັດທະນາທີ່ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍາກາກບອນ (Integrated and sustainable natural resources management for low carbon development)	ໜ້າວຽກ 19: ເລັ່ງການຫັນປ່ຽນການນຳໃຊ້ຜະລິດ ໜ້າວຽກ 20: ມີການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ
	4.2 ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ (Climate resilience and disaster risk reduction)	ໜ້າວຽກ 21: ເລັ່ງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ. ໜ້າວຽກ 22: ເລັ່ງການປັບຕົວກັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

1. ການສ້າງເສດຖະກິດມະຫາພາກໃຫ້ຄວາມສະດຽນລະພາບ ແລະ ການເງິນທີ່ຍືນຍົງ

1.1 ການສ້າງເສດຖະກິດມະຫາພາກໃຫ້ມີຄວາມສະດຽນລະພາບ

ຖ້າຫາກ ສປປ ລາວ ສືບຕໍ່ປະຊຸມໜ້າກັບການເໝາະສົມຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະດຽນລະພາບຕໍ່ກັບເສດຖະກິດມະຫາພາກອີກຄັ້ງ - ເປັນຕົ້ນວ່າ ການຜັນຜວນຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ໄຟເງິນເຜີ້ ແລະ ການຂາດດຸນ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ບໍ່ແມ່ນສາເຫດໜຶ່ງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມະຫາພາກບໍ່ມີຄວາມສະດຽນລະພາບ, ແຕ່ການທີ່ຈະຂັບເຄື່ອນຂະບວນການເພື່ອການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້, ສປປ ລາວ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຈັດການກັບຄວາມບໍ່ດຸນດ່ຽງຂອງສະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປັດຈຸບັນໃຫ້ໄດ້ ເຊິ່ງເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້, ບໍ່ວ່າໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະກາງຂອງຂະບວນການ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາ, ແລະ ສືບຕໍ່ຈັດການການສະໜອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ເຊິ່ງເປັນປັດໄຈຫຼັກໃນການຂັບເຄື່ອນການພັດທະນາ ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນປະຕິບັດງານໂດຮາ. ຄືດັ່ງໃນທ້າຍປີ 2022 ທີ່ຜ່ານມາ, ສປປ ລາວ ໄດ້ປະຊຸມກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍປະການ ບໍ່ວ່າຈະເປັນໄຟເງິນເຜີ້ທີ່ສູງ ຈົນເຖິງ ອັດຕາເງິນກີບທີ່ອ່ອນຄ່າ, ແລະ ຜົນກະທົບຈາກສິ່ງທ້າທາຍອື່ນໆຈາກສາກົນຊຶ່ງຍິ່ງເພີ່ມທະວີຄວາມບອບບາງຕ່າງໆ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການຂາດດຸນການຄ້າ, ຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຜະລິດທີ່ຈຳກັດ, ສະພາບການພັດທະນາທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍການເງິນ, ແລະ ເສດຖະກິດນອກລະບົບຈຳນວນຫຼາຍ. ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍທີ່ນອນໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການດ້ານການເງິນ ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ຂອບແຜນງານຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງ ການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໜ້າວຽກ 1: ເລັ່ງສ້າງສະດຽນລະພາບຂອງຂະແໜງການເງິນ

- ການປະເມີນຜົນ ແລະ ທົບທວນຄືນກ່ຽວກັບຂະແໜງການເງິນ ຕ້ອງໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ຂະບວນການຕ່າງໆ ເພື່ອຂະຫຍາຍຖານອາກອນ ແລະ ຍົກເລີກ ແລະ ເຈລະຈາຄືນກ່ຽວກັບ Collective Investment Trust (CIT) ແລະ ການຍົກເວັ້ນພາສີອື່ນໆ (ຍຸດທະສາດການເງິນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX)
- ສ້າງຄວາມກົມກຽວກັນຂອງອັດຕາພາສີ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການສ້າງລາຍຮັບໂດຍລວມ ຄຽງຄູ່ກັບ ການຊຸກຍູ້ການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ ແລະ ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໃນຂະແໜງການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ແລະ ການພັດທະນາສີຂຽວ, ເຊິ່ງລວມເຖິງການປະເມີນການຄາດຄະເນລາຍຮັບໂດຍລວມ, ກົນໄກ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຈົດທະບຽນທຸລະກິດ, ການສຶກສາຄວາມອາດສາມາດຂອງການບໍລິຫານ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບ ການຫັນສູ່ການເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ໄດ້ເຖິງ 10% (ຍຸດທະສາດການເງິນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX)
- ການປະເມີນຄືນ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຢຸດຕິ ໂຄງການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ພາກລັດ-ເອກະຊົນ ທັງໝົດທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບບຸລິມະສິດຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ຫຼື ບັນດາໂຄງການທີ່ກຳລັງປະຊຸມກັບການນຳໃຊ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ລ້າຊ້າ ແລະ ທວງດຶງເອີງງົບປະມານຂອງລັດ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX)

ຄຳອະທິບາຍ: ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນລະບຸໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ສຳຄັນ ໃນການບັນລຸ ເປົ້າໝາຍນະໂຍບາຍທີ 1.1.1 (ການເພີ່ມລາຍຮັບຂອງລັດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍການຫັນປ່ຽນນະໂຍບາຍພາສີ ສູ່ການຂະຫຍາຍຖານພາສີອາກອນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ບຸລິມະສິດການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວທີ່ກວມລວມ) ແລະ ເປົ້າໝາຍນະໂຍບາຍທີ 1.2.1 (ການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ການລົງທຶນສາທາລະນະ 2023-2025 ນັບແຕ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ແລະໃນທຸກຂະແໜງການ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການບັນລຸແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX), ແລະ ໜ້າວຽກ 1.1 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍການລະດົມ ແລະ ການເກັບລາຍຮັບ ທີ່ນອນຢູ່ໃນພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກລັດພາຍໃນ.	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ▪ ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມສ່ວຍສາອາກອນ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານ ການຄ້າ ແລະ ສຳນັກງານຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງຫຼັກຊັບ, ທະນາຄານແຫ່ງສປປ ລາວ ▪ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນຂອງລັດ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ
---	---

ໜ້າວຽກທີ 2: ການຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາໜີ້ສິນ ▪ ການສຶກສາ ແລະ ສຳຫຼວດ ກ່ຽວກັບ ແນວຄິດລິເລີ່ມການຫຼຸດຜ່ອນໜີ້ສິນຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ການຢຸດຕິໂຄງການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການການເງິນ ແລະ ງົບປະມານສາມາດຫັນໄປສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ສະ ໜອງເວລາທີ່ພຽງພໍໃຫ້ ສປປ ລາວ ໃນການເພີ່ມລາຍຮັບທຽບເທົ່າກັບສັດສ່ວນຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) (ຍຸດທະສາດການເງິນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX) ▪ ການສືບຕໍ່ການສັງລວມໜີ້ສິນ ໂດຍຜ່ານການເຈລະຈາຄືນ ເພື່ອ: (1) ຍົກເລີກ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນການຈ່າຍຄືນໜີ້ສິນ ແລະ/ຫຼື ການຢຶດເວລາໃນການຊຳລະເງິນກູ້ຢືມ ໃນໄລຍະຊຸມປີທ້າຍທົດສະຫວັດ 2020s ໂດຍບໍ່ເສຍໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງການກູ້ຢືມໃນອະນາຄົດ ແລະ (2) ການສຳຫຼວດການແລກປ່ຽນໜີ້ສິນກັບເຈົ້າໜີ້ລາຍໃຫຍ່ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX)	
ຄຳອະທິບາຍ: ສຳລັບ 2 ໜ້າວຽກ: ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າ	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ▪ ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ສາທາລະນະ, ກະຊວງການ

ວຽກທີ່ສໍາຄັນໃນການບັນລຸ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.3.1 ເປັນຄວາມຈໍາເປັນອັນ ຮີບດ່ວນໃນການປິດໜີ້ ເພື່ອສະໜອງພື້ນທີ່ການເງິນ ແລະ ງົບປະມານ ເຂົ້າໃນ ການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ, ພາຍໃຕ້ ໜ້າວຽກ 1.1 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍການ ລະດົມທຶນ ແລະ ການເກັບລາຍຮັບ ທີ່ນອນຢູ່ໃນ ພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດ ຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກລັດພາຍໃນ.	ເງິນ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ
--	--

ໜ້າວຽກທີ 3: ເພີ່ມຄວາມທົນທານໃນຂະແໜງການການເງິນ - ເລັ່ງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ລະບຽບການການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານ ການເງິນ ແລະ ຂະບວນການ ແລະ ສັງລວມຂະແໜງທະນາຄານ, ໂດຍພິຈາລະນາສະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມສ່ຽງດ້ານການເງິນໃນປັດຈຸບັນ (ຍຸດທະສາດການເງິນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX) - ສືບຕໍ່ການປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດ, ໂດຍສະເພາະ ບັນດາບໍລິສັດໃຫຍ່ທີ່ມີມາຜ່ອມກັບໜີ້ສິນ (ຍຸດທະສາດການ ເງິນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX) ແລະ ທະນາຄານແຫ່ງລັດເພື່ອຊຸກຍູ້ການສະໜອງ ສິນເຊື່ອໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ.	
ຄໍາອະທິບາຍ: ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້, ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະ ໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າວຽກ ທີ່ສໍາຄັນໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 3.2.1 ປັບປຸງຂະແໜງການເງິນໃຫ້ມີ ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ສະດວກໃນການກູ້ຢືມສໍາລັບການລົງທຶນໃນຂົງເຂດທີ່ເປັນບູ ລິມະສິດ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບູລິມະສິດໃນການສ້າງສະຖຽນລະພາບເສດຖະ ກິດມະຫາພາກ, ພາຍໃຕ້ໜ້າວຽກ 3.2 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍການເງິນທີ່ກວມລວມ ທີ່ນອນຢູ່ໃນ ພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກ ລັດພາຍໃນ, ແລະ 1.3.2: ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນຢ່າງໂປ່ງໃສ ແລະ ອີງໃສ່ຫຼັກການ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂໃນການອອກໜີ້ຢ່າງຍືນຍົງ, ພາຍໃຕ້ໜ້າວຽກ 1.3 ການຄຸ້ມ ຄອງໜີ້ສິນ, ໃນພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກ ລັດພາຍໃນ.	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: - ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານ ການຄ້າ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ - ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ - ກົມປະຕິຮູບລັດວິສາຫະກິດ ແລະ ການປະກັນໄພ, ກະຊວງການເງິນ - ກົມຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ, ກະຊວງການເງິນ - ບັນດາກະຊວງກ່ຽວຂ້ອງ

1.2 ການຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດິນຟ້າອາກາດ

ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງເພີ່ມການລົງທຶນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ໃນຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ແນວທາງການພັດທະນາສີຂຽວ (ລວມທັງການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ), ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນຕົວຈິງແລ້ວແມ່ນຄາດວ່າຈະມີຜົນກະທົບໜ້ອຍຕໍ່ຂະແໜງການເງິນ ແລະ ການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ - ມີພຽງແຕ່ຜົນກະທົບເລັກໜ້ອຍຕໍ່ເງື່ອນໄຂການກູ້ຢືມ, ອາດຈະມີຄວາມກົດດັນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນໃນການປະກອບງົບປະມານຮ່ວມກັນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບາງໂຄງການ, ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງອົງການ ສປຊ ອາດຈະຄ່ອຍໆຫຼຸດລົງ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເນື່ອງຈາກສະພາບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງຂະແໜງການເງິນໃນການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາໃນປັດຈຸບັນ, ບວກກັບທວງທ່າທີ່ຫຼຸດລົງຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາໃນໄລຍະຍາວ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະບໍ່ກ່ຽວພັນໂດຍກົງກັບການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະສ້າງສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍສົມຄວນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານທາງສັງຄົມ, ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງເປັນຂະແໜງການທີ່ຍັງເອື້ອຍອີງ ແລະ ຕ້ອງການການຊ່ວຍລ້ຳເພື່ອການພັດທະນາຈາກສາກົນຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ. ການປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງຂອງງົບປະມານ ແລະ ການເງິນ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຕໍ່ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ. ການວິເຄາະກ່ອນການຮ່າງ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ໂດຍລວມແລ້ວເຫັນວ່າງົບປະມານບໍ່ພຽງແຕ່ບໍ່ພຽງພໍເທົ່ານັ້ນແຕ່ຍັງບໍ່ພຽງພໍໃນການຈັດສັນເຂົ້າໃນຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ວຽກງານການແກ້ໄຂການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ລະດັບການຈັດສັນງົບປະມານຂອງສູນກາງແມ່ນຖືກຕັດລົງ (30%) ແລະ ຂອງແຂວງ (10%) ນັບແຕ່ປີ 2020 ເປັນຕົ້ນມາ ຍິ່ງເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າເກົ່າ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດນັບມື້ນັບຮຸນແຮງ ແລະ ສະພາບອາກາດທີ່ຜັນແປຮຸນແຮງ, ເພື່ອຮັບມືກັບສິ່ງທ້າທາຍດັ່ງກ່າວ ການລົງທຶນຈຳນວນຫຼາຍແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆ, ແຕ່ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເພື່ອສ້າງລາຍຮັບແມ່ນເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຄວາມໝາຍໝັ້ນໃນການຮັບມືການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ຄຽງຄູ່ກັບວຽກງານທີ່ເລັ່ງດ່ວນໃນການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ, ການລົງທຶນໃນວຽກງານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ (ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ເຄມີ, ການອະນຸລັກລະບົບນິເວດຂອງທ້ອງຖິ່ນ). ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການສູນເສຍການຮຽນຮູ້ທີ່ສຳຄັນ, ແລະ ສະພາບການນຳໃຊ້ງົບປະມານທີ່ມີຈຳກັດໃນປັດຈຸບັນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາບໍ່ກົມກຽວກັນລະຫວ່າງ ຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ມີລະບົບການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບກັບ ຄວາມອາດສາມາດຂອງງົບປະມານລັດທີ່ສາມາດສະໜອງໄດ້ໃນຕົວຈິງ. ບົດຮຽນຈາກແນວທາງການພັດທະນາຂອງ ສ. ເກົາຫລີ, ຫວຽດນາມ ຫຼື ຈີນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສຳຄັນໃນການລົງທຶນໃນຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ແມ່ນເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນໃນການສືບຕໍ່ ແລະ ຂັບເຄື່ອນຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາ. ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນການກະກຽມ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແລະ ໄດ້ເຊື່ອມສານຂົງເຂດນະໂຍບາຍການເງິນຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ແລະ ໄດ້ສະເໜີຂໍ້ແນະນຳ ແລະ ຂົງເຂດທີ່ຄວນລົງເລິກໃນການ

ລະດົມທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ. ໃນພາກດັ່ງກ່າວນີ້ ຍັງໄດ້ລວມເອົາ ບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຢູ່ໃນ ພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກລັດພາຍໃນ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ ຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX.

ໜ້າວຽກທີ 4: ການຈັດບຸລິມະສິດການລົງທຶນສາທາລະນະໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

- ການທົບທວນຄືນກາງສະໄໝຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ການປັບປຸງແຜນການລົງທຶນສາທາລະນະທີ່ກຳລັງຢູ່ໃນຂະບວນການຮ່າງ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານນຳໃຊ້ງົບປະມານກາງສະໄໝ, ການທົບທວນຄືນເປດາວຂອງງົບປະມານປີ 2024 ແລະ 2025 ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານປະຈຳປີ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX)
- ທົບທວນຄືນ ແລະ ປັບປຸງ ກົດລະບຽບ ແລະ ຂະບວນການເພື່ອປະເມີນຂໍ້ສະເໜີການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ລວມທັງການປັບປຸງດັດສະນີການລົງທຶນ, ການວິເຄາະວິໄຈ ຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ວິທີທາງອື່ນໆດ້ວຍຫຼັກການຕົວຈິງ ໂດຍມີການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກ, ແລະ ການປັບປຸງກົດລະບຽບ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງພາກເອກະຊົນ ແລະ ພາກລັດ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX).
- ສ້າງບົດຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັນ ຜົນໄດ້, ຜົນເສຍ ແລະ ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບການປະຕິຮູບສະພາບແວດລ້ອມການເງິນ (ເຊັ່ນ: ອາກອນກາກບອນ - carbon taxes), ອາກອນຈາກເຄື່ອງອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກທີ່ອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ (sin taxes), ແລະ ເງື່ອນໄຂອື່ນໆໃນການປະຕິຮູບຕະຫຼາດ, ເພື່ອຊຸກຍູ້ການປ່ຽນແປງການປະພຶດ ແລະ ຊຸກຍູ້ໜ້າທີ່ເພື່ອການພັດທະນາ, ແລະ ສາມາດຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ, ໂດຍຄຳນຶງເຖິງຄວາມອາດສາມາດຂອງການບໍລິຫານພາສີໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ການລວມສູນຂອງຂະບວນການຈັດສັນງົບປະມານ.

ຄຳອະທິບາຍ:	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:
ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້, ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າວຽກທີ່ສຳຄັນໃນການບັນລຸ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.2.1 (ການລົງທຶນສາທາລະນະ ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານ 2023-2025 ທັງໃນຂັ້ນທົ່ວປະເທດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ທຸກຂະແໜງການ, ແລະ ສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX) ແລະ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.2.2 (ສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ທັນສະໄໝ ໃນການຈັດການການເງິນພາກລັດ ເພື່ອປັບປຸງການຈັດສັນງົບປະມານໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບແຜນງົບປະມານ	▪ ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມງົບປະມານລັດ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ

ຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX, ເຊິ່ງນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນນອນຢູ່ໃນ 1.2 ຂົງເຂດນະໂຍບາຍການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ ໃນພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກລັດພາຍໃນ.	- ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ກະຊວງການເງິນ - ກົມສ່ວຍສາອາກອນ, ກະຊວງການເງິນ - ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ (ຂອງບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ)
--	--

ໜ້າວຽກທີ 5: ເພີ່ມປະລິມານ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງ ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າເພື່ອການພັດທະນາ ໃນການສະໜັບສະໜູນຂະແໜງ ການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ

- ສະຫຼຸບສັງລວມການເຈລະຈາ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມ ທັງສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ ເພື່ອສືບຕໍ່ການສະໜອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອການພັດທະນາ ແລະ ງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX, ໄປພ້ອມໆກັບການສ້າງເງື່ອນໄຂການປັບປຸງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ PFM ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍສ້າງພື້ນທີ່ ແລະ ເງື່ອນໄຂດ້ານການເງິນ ແລະ ຊ່ວຍສ້າງການສະໜອງງົບປະມານຮ່ວມ ໃນການວາງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດໃນໄລຍະຕໍ່ໄປ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX).
- ສ້າງບົດສຶກສາກ່ຽວກັບສິ່ງທ້າທາຍ, ກາລະໂອກາດ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ດີ ໃນການລະດົມທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ຈາກກອງທຶນຈາກກົນໄກຫຼາຍຝ່າຍ, ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ, ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX) ໂດຍສຸມໃສ່ການລະດົມທຶນຈາກກອງທຶນທີ່ສະໜອງໃຫ້ພິເສດ ແລະ ສະເພາະໃຫ້ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຈົນກວ່າໄລຍະຂ້າມຜ່ານຈະສິ້ນສຸດລົງ (ເຊັ່ນ: ກອງທຶນໂລກສະໜັບສະໜູນວຽກງານສົ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ, ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນ ແລະ ກອງທຶນອື່ນໆ).
- ຈັດຂະບວນການຮ່ວມມືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນເພື່ອລະດົມທຶນ ແລະ ພັດທະນາໂຄງການຮ່ວມມືກັບຫຼາຍກະຊວງກ່ຽວຂ້ອງ, ເພື່ອສະໜັບສະໜູນທັງດ້ານການເງິນ ແລະ ເຕັກນິກຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຕ່າງໆໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX, ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນຂອງ ສປປ ລາວ.

ຄໍາອະທິບາຍ:

ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້, ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າວຽກ

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມຮ່ວມມືສາກົນ, ກະຊວງ

ທີ່ສຳຄັນໃນການບັນລຸ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 2.2.2 (ການຈັດບຸລິມະສິດເພື່ອການສະໜອງທຶນທີ່ຍືນຍົງໃນແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ), ໜ້າວຽກ 5.1, 5.2 ແລະ 5.3, ເຊິ່ງໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ແລະ ສະເໜີໃຫ້ມີການເພີ່ມຈຳນວນງົບປະມານທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ສະດີມທຶນຈາກພາກເອກະຊົນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາ, ແລະ ໃນວຽກງານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເຊິ່ງໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ.	ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ▪ ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ (ຂອງບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ)
---	--

ໜ້າວຽກທີ 6: ການສ້າງແຮງຈູງໃຈໃຫ້ພາກທຸລະກິດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການລົງທຶນເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຕ່າງໆ ເພື່ອສ້າງແຮງຈູງໃຈໃຫ້ພາກທຸລະກິດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການລົງທຶນເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂພາສີ-ອາກອນ ທີ່ຈະແຈ້ງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ກິດຈະກຳທີ່ຍືນຍົງ, ແລະ ສະໜອງນະໂຍບາຍ ແລະ ໜ້າວຽກເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX).	
ຄຳອະທິບາຍ: ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້, ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າວຽກທີ່ສຳຄັນໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 5.3.1 (ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການພັດທະນາທີ່ມີຄວາມທົນທານ ແລະ ສາມາດຮັບມືໄດ້ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໂດຍເພີ່ມຈຳນວນການຈັດສັນງົບປະມານ, ປັບປຸງການສະໜອງງົບປະມານສີຂຽວ, ມີແນວທາງ ແລະ ຍຸດທະສາດການລະດົມທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ເພື່ອການພັດທະນາ, ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກເພື່ອເພີ່ມການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ), ເຊິ່ງໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວແມ່ນ ຢູ່ພາຍໃຕ້ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 5.3 ການສະໜອງທຶນສີຂຽວ ແລະ ການຮັບມືກັບການ	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ▪ ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການເງິນຂອງຂະແໜງການບຸລິມະສິດ.	
--	--

ໜ້າວຽກ 7: ວາງແຜນການສືບຕໍ່ເຂົ້າຮ່ວມກິນໄກສາກິນທີ່ກ່ຽວພັນກັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວທີສາກິນໃນໄລຍະການຂ້າມຝ່າຍ. ສ້າງບົດຄົ້ນຄວ້າໃນການກຳນົດມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການສູນເສຍການສະໜັບສະໜູນຂອງສາກິນສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (ISMs) ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການເຂົ້າຮ່ວມກິນໄກຂອງສາກິນ ແລະ ກິນໄກການຮ່ວມມືຫຼາຍຝ່າຍຂອງ ສປປ ລາວ, ລວມທັງ ການສະໜັບສະໜູນສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ການກະກຽມການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນໃນອະນາຄົດ.	
ຄຳອະທິບາຍ: ໃນການຫຼຸດຜຶ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນານີ້ຄຳວ່າ ສປປ ລາວ ຈະຄ່ອຍໆສູນເສຍການສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຮອນຈາກທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກິນຕ່າງໆ, ສະນັ້ນ ການວາງແຜນລວງໜ້າແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກິນທີ່ເຫັນວ່າສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນເທົ່ານັ້ນ ແລະ ກຳນົດແຜນງານດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການຈັດສັນການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ຕໍ່ໜ້າ.	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ▪ ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກິນ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ▪ ບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

2. ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບ

2.1 ການສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບ

ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານການຄ້າ (ໂດຍສະເພາະເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມື ກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ ແລະ ການສົ່ງອອກ) ແລະ ເພີ່ມແຫຼ່ງການລົງທຶນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ວຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ຂົງເຂດນະໂຍບາຍນີ້ ແມ່ນເນັ້ນໜັກກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຈາກການສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ຕ້ອງການໃນອະນາຄົດ, ເຊິ່ງອາດຈະສ້າງຜົນກະທົບໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາແລ້ວ ສປປ ລາວ ກໍມີທ່າອ່ຽງ ແລະ ກາລະໂອກາດທີ່ຈະສາມາດກາຍເປັນແຫຼ່ງການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ພັດທະນາສາຍພົວພັນການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ. ສະພາບການລົງທຶນ ແລະ ການຄ້າຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນຈາກລັກສະນະຂອງຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ ແລະ ຂະແໜງການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ. ການສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານການລົງທຶນ ແລະ ການຄ້າຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຈະໄປຄຽງຄູ່ກັບການຫັນເສດຖະກິດໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ, ພ້ອມກັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ເປັນບຸລິມະສິດຂອງ ສປປ ລາວ (ຂໍ້ທີ 3.3 ແລະ 3.4). ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີໜ້າວຽກທີ່ສຳຄັນທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການເຈລະຈາກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າໃໝ່ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມການຄ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ຄຽງຄູ່ກັບການຮັບຮອງເອົາແຜນງານນິຕິກຳ ແລະ ບັນດາກົດລະບຽບທີ່ຈະຊ່ວຍໃນການຊຸກຍູ້ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບັນດາບຸລິມະສິດຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX.

ໜ້າວຽກ 8: ປະຕິຮູບການຈັດການ ແລະ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ.

- ການສ້າງກົນໄກການສົ່ງເສີມ ແລະ ການດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດຮອບດ້ານ ໂດຍຜ່ານກົນໄກການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ ໂດຍກຳນົດເອົາ (1) ນະໂຍບາຍການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ໄດ້ລະບຸຢ່າງຈະແຈ້ງວິໄສທັດຍຸດທະສາດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ, (2) ທົບທວນຄືນບັນດາກົດໝາຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ລະບຽບຕ່າງໆຂອງເຂດເສດຖະກິດພິເສດ, (3) ມີການວິເຄາະວິໄຈຜົນໄດ້-ຜົນເສຍ ແລະ ສະເໜີໃຫ້ມີການປະຕິຮູບ ແລະ ປັບປຸງບັນດາກົດລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍກ່ຽວຂ້ອງໃນປັດຈຸບັນເພື່ອຊຸກຍູ້ສະພາບການລົງທຶນ, ຈັດບຸລິມະສິດໃນການກະຕຸ້ນ ແລະ ສະໜອງດ້ານທຶນຮອນໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ (ຂະແໜງສັງຄົມ ແລະ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ), ລວມທັງການກະຕຸ້ນດ້ານອື່ນໆ, ແລະ (4) ປະຕິຮູບ ແລະ ປັບປຸງການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ພາກເອກະຊົນ ແລະ ທຸລະກິດ, ໂດຍສະເພາະການອຳນວຍການເຂົ້າມາລົງທຶນ ແລະ ເພີ່ມທະວີການປົກປ້ອງໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບມາດຖານສາກົນ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ແຜນວາດການປະຕິຮູບການລົງທຶນ).
- ສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຮ່ວມຂອງ FATEF ໃຫ້ສຳເລັດຜົນ ເພື່ອປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຮັບມື ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາການຟອກເງິນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ການກຳການຮ້າຍ

ແລະ ຊ່ວຍໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການໄຫຼວຽນຂອງທຶນທີ່ຜິດກົດໝາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຂໍ້ສະເໜີ ຜົນໄດ້ຮັບຕ່າງໆພາຍຫຼັງການປະເມີນເພື່ອປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ແນະນຳຂອງປະເທດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX).	
ຄຳອະທິບາຍ: ໜ້າວຽກທຳອິດ ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າວຽກທີ່ ສຳຄັນໃນການບັນລຸ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 4.1.1 (ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການບຸລິມະສິດການ ພັດທະນາຂອງປະເທດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ ຍຸດທະສາດການສົ່ງເສີມການ ລົງທຶນທີ່ມີຈຸດສຸມ ໂດຍມີການກະຕຸ້ນທີ່ບໍ່ແມ່ນເງິນ ແລະ ມີການປະຕິຮູບ ສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ແກ່ພາກເອກະຊົນ ແລະ ທຸລະກິດ, ເຊິ່ງໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນນອນຢູ່ໃນຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 4.1 ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ໃນພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກເອກະຊົນ ສາກົນ. ໜ້າວຽກທີ່ສອງ ກໍ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າວຽກທີ່ ສຳຄັນໃນການບັນລຸ ຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 4.2.1 (ສະໜັບສະໜູນການປະເມີນ ຮ່ວມຂອງ FATE ໃຫ້ສຳເລັດຜົນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນປະຕິບັດງານທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ບາດກ້າວໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການໄຫຼວຽນຂອງທຶນ ແລະ ກະແສເງິນທີ່ຜິດກົດໝາຍ, ເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ລັດຖະບານ, ແລະ ປັບປຸງພາບລວມ ຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ສາກົນ, ເຊິ່ງໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນນອນຢູ່ໃນຂົງເຂດ ນະໂຍບາຍ 4.2 ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ ໃນພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ. ໂດຍຄຳນຶ່ງເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນການປັບຕົວໃຫ້ທັນການກັບທວງທຳການພັດທະ ນາຂອງເສດຖະກິດໂລກ, ສປປ ລາວ ໄດ້ເປັນປະເທດສະໜັບສະໜູນຮ່ວມກັບ (co-sponsored) ອົງການການຄ້າໂລກ ໃນຂໍ້ລິເລີ່ມຂອງປະເທດສະມາຊິກ ກ່ຽວ ກັບ ການກຳນົດລະບຽບການຄ້າ ແລະ ທຸລະກຳທາງເອເລັກໂທລນິກໃໝ່; ວິ ສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ; ການເອື້ອອຳນວຍການລົງທຶນເພື່ອການ ພັດທະນາ. ສປປ ລາວ ໄດ້ປະກອບສ່ວນຢ່າງຫ້າວຫັນໃນຂະບວນການເຈລະຈາ ການເອື້ອອຳນວຍການລົງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ ກັບອົງການການຄ້າໂລກ, ເຊິ່ງ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຕໍ່ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຄືກັບ ສປປ ລາວ, ໂດຍ	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ▪ ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ▪ ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ▪ ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ (ຂອງບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ) ▪ ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕຳນານການຟອກເງິນ (AMLIO), ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ▪ ຈຸດປະສານງານ FATE

ສະເພາະມີຄວາມສໍາຄັນໃນການສົ່ງເສີມການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃຫ້ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ, ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາປະເທດທຳອິດທີ່ໄດ້ຮ່ວມ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານເຕັກໂນໂລຊີ (ITA) ແລະ ການຂະຫຍາຍ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານເຕັກໂນໂລຊີ (ITA) ພາຍໃຕ້ຂອບຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກ ໃນປີທີ່ຜ່ານມາ, ເຊິ່ງຂອບແຜນງານການສ້າງນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ ສປປ ລາວ ດຶງດູດການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ, ແລະ ຊ່ວຍໃນການປະກອບສ່ວນການສ້າງເສດຖະກິດດິຈິຕລ ແລະ ບັນລຸວາລະການຫັນປ່ຽນດິຈິຕລ. ນອກນັ້ນ, ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານເຕັກໂນໂລຊີ (ITA) ຍັງຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການພັດທະນາຂະແໜງການຂໍ້ມູນ, ຂ່າວສານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ (ICT), ຊ່ວຍໃນການລະດົມທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກ ອົງການການຄ້າໂລກ ແລະ ປະເທດສະມາຊິກ ໃຫ້ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ, ລວມທັງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກ, ການສ້າງຂີດຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ທຶນຮອນທີ່ຈຳເປັນຈາກ ພາກເອກະຊົນ ແລະ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ, ເພື່ອມາພັດທະນາຜືນຖານໂຄງລ່າງດິຈິຕລ, ຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນຂະແໜງການຂໍ້ມູນ, ຂ່າວສານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ (ICT) ແລະ ການໂອນຖ່າຍເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ຄວາມຮູ້.	
---	--

ໜ້າວຽກ 9: ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ພັດທະນາສາຍພົວພັນທາງດ້ານການຄ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ▪ ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດຂອງທີມງານ ແລະ ຈຸດປະສານງານຂອງບັນດາກະຊວງໃນການເຈລະຈາການຄ້າ ໂດຍໃຫ້ມີທັງ ນັກເສດຖະສາດ, ທະນາຍຄວາມ, ແລະ ຊ່ຽວຊານສະເພາະແຕ່ລະຂະແໜງການ ໂດຍມີການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ເຕັກນິກຈາກບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ▪ ຈັດກິດຈະກຳການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ພາກລັດ-ເອກະຊົນ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ໂຄສະນາ, ລະດົມບັນດາສະຖານທູດຂອງ ສປປ ລາວ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຊ່ວຍສົ່ງເສີມ ແລະ ໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການບໍລິການຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ ຍົກລະດັບພາບພົດຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ເວທີສາກົນ ແລະ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ກາຍເປັນຄູ່ຮ່ວມການຄ້າ ແລະ ຈຸດໝາຍປາຍທາງໃນການລົງທຶນ. ▪ ສ້າງ ແລະ ລິເລີ່ມໂຄງການຊຸກຍູ້ການຄ້າທີ່ລຽບງ່າຍ, ໂດຍກວມເອົາ ການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາພາສີທີ່ອາດສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ (ອັດຕາພາສີທີ່ຕໍ່າແຕ່ຄ່າບໍລິການສູງ), ຊຸກຍູ້ ແລະ ເລັ່ງການສ້າງລະບົບທີ່ບໍ່ໃຊ້ເຈ້ຍ (paperless), ແລະ ເຊື່ອມສານມາດຕະການທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ (non-tariff) ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຕະຫຼາດທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ ສປປ ລາວ ສາມາດນຳໃຊ້ທ່າແຮງດ້ານການສົ່ງອອກໃຫ້ໄດ້ເຕັມສ່ວນ. ▪ ປະເມີນຜົນກະທົບຈາກການສູນເສຍການຍົກເວັ້ນສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນບັນດາກົນໄກ ແລະ ຂໍ້ຕົກ
--

ລົງຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກ/ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຄ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຊັບສິນທາງບັນຍາ (WTO/TRIPS), ແລະ ການປະຕິບັດພັນທະຊັບສິນທາງບັນຍາອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຜູ້ສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຕໍ່ກັບແຜນງານ ແລະ ກົດລະບຽບຂອງ ສປ ລາວ.

- ກ່ອນໄລຍະການຂ້າມຜ່ານຈະສິ້ນສຸດລົງ, ສປປ ລາວ ຕ້ອງສໍາເລັດການເຈລະຈາການຄ້າທີ່ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບ ຜົນປະໂຫຍດ, ສ້າງສາຍພົວພັນການຄ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງກັບ ສະຫະພາບເອີຣົບ ໃນການເຂົ້າເຖິງ ລະບົບສິດທິພິເສດທົ່ວໄປດ້ານພາສີບວກ (GSP+), ລວມທັງ ການາດາ, ຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມອື່ນໆ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ຜົນກະທົບຫຼັງການຫຼຸດຜົນ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຂັບເຄື່ອນການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະເທດ.
- ມີການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ສິດພິເສດທາງດ້ານການຄ້າສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ໃນອະນາຄົດຂອງຂະແໜງການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຂົງເຂດອຸດສາຫະກຳທີ່ເປັນຫຼັກ ແລະ ສໍາຄັນ ເພື່ອ ສຶກສາລະອຽດລະດັບຜົນກະທົບຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ລວມທັງລິ ເລີ່ມການເຈລະຈາກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າຕ່າງໆ ເພື່ອຂະຫຍາຍເວລາການເຂົ້າເຖິງສິດທິພິເສດສະເພາະປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ ກໍານົດແຫຼ່ງຕະຫຼາດໃໝ່ໃນການສົ່ງອອກ ຜະລິດຕະພັນຂອງລາວໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໃໝ່ທີ່ເຫັນວ່າເປັນທ່າແຮງ ຂອງ ສປປ ລາວ ກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເພື່ອຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍການຄ້າ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນອະນາຄົດ.

ຄໍາອະທິບາຍ:

ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນເຫັນວ່າມີກາລະໂອກາດທີ່ດີໃນການຮັບປະກັນການຫຼຸດ ຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ແລະ ຍືນຍົງ ເຊິ່ງລວມທັງ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການສູນເສຍ ການເຂົ້າເຖິງມາດຕະ ການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການຊຸກຍູ້ໃຫ້ ສປປ ລາວ ເຈລະຈາກັບຄູ່ຮ່ວມການຄ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ສ້າງ ຄູ່ຮ່ວມການຄ້າໃໝ່, ເຊິ່ງນີ້ຈຳເປັນຕ້ອງເລັ່ງການຍົກລະດັບ ແລະ ສ້າງຄວາມ ອາດສາມາດຂອງບັນດາກະຊວງຂະແໜງການເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນລວມຢູ່ໃນຂະບວນການເຈລະຈາ ເພື່ອສ້າງສາຍພົວພັນ ການຄ້າທີ່ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການບໍລິການຂອງ ສປປ ລາວ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໄດ້ແນວນັ້ນ, ຕ້ອງມີການສ້າງ ທິມງານເຈລະຈາ, ມີການສ້າງໂຄງການຊຸກຍູ້ການຄ້າທີ່ລຽບງ່າຍ, ມີການເຜີຍແຜ່ ໂຄສະນາກ່ຽວກັບກາລະໂອກາດທາງການຄ້າຕ່າງໆ ທັງນີ້ກໍເພື່ອຊ່ວຍເລັ່ງການ ຈາລະຈາການຄ້າໃຫ້ສໍາເລັດ ແລະ ວ່ອງໄວ ເພາະໄລຍະຜ່ານມາເຫັນວ່າການ ເຈລະຈາການຄ້າໃຊ້ເວລາຫຼາຍປີສົມຄວນ.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມນະໂຍບາຍການຄ້າ ຕ່າງປະເທດ, ກະຊວງອຸດ ສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
- ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
- ກົມຊັບສິນທາງບັນຍາ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
- ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ, ແລະ ບັນດາສະຖານທູດ ຕ່າງໆ

ປັດຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ໃນນາມເປັນສະມາຊິກປະຊາຄົມອາຊຽນ ໄດ້ເປີດໂຕຢ່າງເປັນທາງການການເຈລະຈາ ຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າເສລີລະຫວ່າງ ອາຊຽນ-ການາດາ ໃນເດືອນຜະຈົກ 2021 ເປັນຕົ້ນມາ, ເຊິ່ງຂໍ້ຕົກລົງດັ່ງກ່າວໄດ້ຜ່ານການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ຮ່ວມກັນ ແລະ ໄດ້ສໍາເລັດໃນປີ 2008, ບົດຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວໄດ້ອະທິບາຍເຖິງທ່າແຮງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະນໍາມາຈາກການຄ້າເສລີ ລະຫວ່າງ ອາຊຽນ-ການາດາ ແລະ ຜົນກະທົບທາງບວກຕໍ່ກັບການໄຫຼວຽນຂອງການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນລະຫວ່າງສອງພາກພື້ນ.	ສະພາອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
--	--

ໜ້າວຽກ 10: ຍົກລະດັບ ແລະ ສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນພາຍໃນເພື່ອສົ່ງອອກ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຖານສາກົນ.	
- ສ້າງບົດສຶກສາກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຜະລິດຂອງ ສປປ ລາວ ກ່ອນການຮ່າງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ X ເພື່ອກຳນົດຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຂະແໜງທີ່ເປັນທ່າແຮງໃນການຜະລິດ, ລວມທັງ ຝຶກລະບົບການຄ້າຂ້າມຊາຍແດນ ແລະ ການລະໂອກາດການຄ້າຕາມເຂດຊາຍແດນກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ. - ພັດທະນາ ນະໂນບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄ້າ ແລະ ທຸລະກຳທາງເອເລັກໂທລນິກ (e-commerce) ແລະ ວາງຂອບການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ, ໂດຍການຜັນຂະຫຍາຍ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການຄ້າ ແລະ ທຸລະກຳທາງເອເລັກໂທລນິກ ແລະ ການວາງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກພາຍໃນ ໃນການເຮັດການຄ້າ ແລະ ທຸລະກຳທາງເອເລັກໂທລນິກ, ແລະ ສຸມໃສ່ ຂະແໜງການຄ້າເອເລັກໂທລນິກ ໃນຂົງເຂດເສດຖະກິດຢ່ອຍອື່ນໆ. - ດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບ ແລະ ສຶກສາກ່ຽວກັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການປັບປຸງບັນດາກົດລະບຽບ ແລະ ນະໂຍບາຍ ແລະ ການປັບປຸງຂໍ້ມູນຕ່າງໆຕາມມາດຖານຂອງ ກົນໄກການປັບລະດັບອາຍກາກບອນຂອງສະຫະພາບເອີຣົບ (EU Carbon Border Adjustment Mechanism) ແລະ ກົດລະບຽບການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ກົນໄກອື່ນໆທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.	
ຄໍາອະທິບາຍ: ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ແມ່ນເຫັນວ່ານີ້ເປັນກາລະໂອກາດທີ່ດີໃນການເພີ່ມປະລິມານຜະລິດຕະພັນພາຍໃນທີ່ເປັນເອກະລັກ ແລະ ສາມາດສົ່ງອອກ ແລະ ກາຍເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍລິໂພກພາຍໃນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍເປັນໂອກາດດີໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ໃນການຈັດການ ແລະ ສ້າງຄວາມດຸ່ນດຽງທາງການຄ້າ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມອາດສາມາດຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນການຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ອີກເປົ້າໝາຍໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການເພີ່ມ ແລະ ຍົກລະດັບການປະກອບສ່ວນ	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: - ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ - ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິໄຈການພັດທະນາ ແລະ ສູນຝຶກອົບຮົມ, ກະຊວງແຜນການ

ຂອງຂະແໜງການວິສາຫະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການສົ່ງອອກ. ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວກວມເອົາເຖິງ 99.8 ເປີເຊັນຂອງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນປະເທດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະແໜງການດັ່ງກ່າວຍັງຕ້ອງການການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອຊ່ວຍປັບປຸງມາດຖານຕ່າງໆໃນການແຂ່ງຂັນ, ໂດນສະເພາະໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ບັນລຸຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງມາດຖານ ສຸຂະອານາໄມ ແລະ ສຸຂະອານາໄມຂອງພືດ (SPS) ແລະ ມາດຖານເຕັກນິກ ຂອງຕະຫຼາດສົ່ງອອກໃນຂະແໜງການກະສິກຳ, ອາຫານ ແລະ ເຫັນວ່າເປັນສິ່ງທ້າທາຍສົມຄວນຕໍ່ກັບຜູ້ສົ່ງອອກຂອງລາວເຮົາ. ໜ້າວຽກທຳອິດ ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນຫຼາຍໜ້າວຽກທີ່ນອນຢູ່ໃນ ແຜນພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ (2021-2025). ໜ້າວຽກທີ່ສອງ ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນ ວິໄສທັດການພັດທະນາເສດຖະກິດດິຈິຕັລ 2021-2040, ຍຸດທະສາດດິຈິຕັລແຫ່ງຊາດ ໄລຍະ 10 ປີ (2021-2030), ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດດິຈິຕັລ ໄລຍະ 5 ປີ, ເປົ້າໝາຍທີ 2 ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດິຈິຕັລ, ໜ້າວຽກທີ 5 ພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງ ການຄ້າ ແລະ ທຸລະກຳທາງເອເລັກໂທລນິກ (e-commerce), ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ 7. ສິ່ງເສີມການບໍລິການ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງ ຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ໜ້າວຽກທີ 48 ສິ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາການຄ້າ ແລະ ທຸລະກຳທາງເອເລັກໂທລນິກ (e-commerce) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ເຊັ່ນ: ໃບບິນເອເລັກໂທລນິກ, ສານພານການຄ້າເອເລັກໂທລນິກ, ແລະ ອື່ນໆ.	ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມນະໂຍບາຍການຄ້າກັບຕ່າງປະເທດ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ▪ ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ▪ ກະຊວງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານ ▪ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ▪ ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ▪ ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ▪ ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ ▪ ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ ▪ ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳແຫ່ງຊາດລາວ ▪ ກະຊວງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
---	--

2.2 ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດເພື່ອການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ກວມລວມ ແລະ ຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ.

ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ພາກເອກະຊົນ ແລະ ທຸລະກິດ ຂອງ ລາວ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາໂຄວິດ-19, ໂດຍສະເພາະ ຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແລະ ປັດຈຸບັນແມ່ນຍັງສືບຕໍ່ປະເຊີນກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ, ການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາໂຕ່ງໂສ້ການຄ້າຂອງພາກພື້ນ, ແລະ ຄວາມ

ອາດສາມາດໃນການຜະລິດກໍ່ຍິ່ງຖືກຖອຍ ແລະ ປະສົບກັບອຸປະສັກຫຼາຍຢ່າງ. ສະນັ້ນ, ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ພາກເອກະຊົນ ແລະ ທຸລະກິດ ໃຫ້ສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດໄດ້, ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ, ສາມາດເຊື່ອມຈອດເຊື່ອມໂຍງກັບທຸລະກິດຂອງປະເທດ ແລະ ສາກົນ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການເລັ່ງການພັດທະນາຂະແໜງການທຸລະກິດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບແນວທາງການຫັນປ່ຽນເສດຖະກິດຂອງປະເທດ (ຂໍ້ 3.3)

ໜ້າວຽກ 11: ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍທີ່ສຸດ ແລະ ໜ້າດຶງດູດທີ່ສຸດໃນການເຮັດທຸລະກິດຢູ່ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້

- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍຢ່າງມີຄຸນນະພາບຕໍ່ກັບຄຳສັ່ງຂອງ ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ສະບັບເລກທີ 02 ແລະ ສະບັບເລກທີ 03 ວ່າດ້ວຍການປັບປຸງບັນດາລະບຽບການ ແລະ ກົນໄກປະສານງານໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ໂດຍສະເພາະເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມໃນການເຜີຍແຜ່ເນື້ອໃນການປັບປຸງລະບຽບການຕ່າງໆ ແລະ ຂັ້ນຕອນການອະນຸມັດຂັ້ນທະບຽນທຸລະກິດ ໂດຍຜ່ານລະບົບດິຈິຕລ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຈ່າຍຄ່າບໍລິການນອກລະບົບ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX). ເຖິງແມ່ນວ່າຂະບວນການລົງທະບຽນທຸລະກິດໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ງ່າຍຂຶ້ນ, ການອະນຸມັດການດຳເນີນທຸລະກິດຍັງສືບຕໍ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ໂດຍສະເພາະ ການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ.
- ສ້າງເວທີການປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງ ພາກລັດ-ເອກະຊົນ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສ້າງນະໂຍບາຍ ເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ການກະຕຸ້ນ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາຂະແໜງການຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (1) ໂດຍເນັ້ນໜັກການພັດທະນາຂະແໜງການທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ, (2) ການເຊື່ອມໂຍງສູ່ຕ່ອງໂສ້ຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ແລະ (3) ການສ້າງທຸລະກິດທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ.
- ສ້າງເວທີການປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງ ພາກລັດ-ເອກະຊົນ ກ່ຽວກັບ ການສະໜອງການເງິນທີ່ກວມລວມ ເພື່ອປັບປຸງການສະໜອງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ, ໂດຍສະເພາະ ການລວມສູນມາດຖານການເກັບກຳປະຫວັດສິນເຊື້ອ ແລະ ການຈັດການຫຼັກປະກັນ ແລະ ເຮັດແນວໃດຈະສາມາດບັນລຸເງື່ອນໄຂຜື້ນຖານເພື່ອການສະໜອງການເງິນທີ່ກວມລວມ, ການຫັນເປັນດິຈິຕລ, ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການເງິນ.

ຄຳອະທິບາຍ:

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ, ແນໃສ່ການເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ໃນປີ 2018, ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ອອກຄຳສັ່ງເພື່ອປັບປຸງກົດລະບຽບ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານໃນການດຳເນີນທຸລະກິດຢູ່ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງເປົ້າໝາຍຫຼັກກໍ່ເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍ, ດຶງດູດນັກລົງທຶນທັງເກົ່າ ແລະ ໃໝ່

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມທະບຽນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງວິສາຫະກິດ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
- ການແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກະຊວງອຸດສາຫະ

ແລະ ຊ່ວຍສົ່ງເສີມຂະແໜງການທຸລະກິດໂດຍຫຼຸດຂະບວນການອະນຸມັດເອກະສານໃຫ້ຮັດກຸມ ແລະ ງ່າຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ຕ້ອງໄດ້ມີການຊຸກຍູ້ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈຂອງພາກທຸລະກິດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຕ່າງໆທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ, ກັບການເພີ່ມທະວີການແຂ່ງຂັນການສົ່ງອອກຂອງວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຂະແໜງການທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າພວກເຂົາຈະສາມາດປັບຕົວຕໍ່ສະພາບການປ່ຽນແປງໃໝ່ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການກ້າວອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ຂະບວນການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແມ່ນກຳລັງມີການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດໄປຄຽງຄູ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍຄຳສັ່ງຂອງທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ສະບັບເລກທີ 02 ແລະ ສະບັບເລກທີ 03 ແລະ ມີການຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ, ເຊິ່ງ ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການຊຸກຍູ້ການພັດທະນາພາກເອກະຊົນ, ເຊິ່ງນີ້ຄວນໄປຄຽງຄູ່ກັບ ການຍົກລະດັບການປຶກສາຫາລືກັນລະຫວ່າງ ພາກລັດ-ເອກະຊົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຂະແໜງການຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ. ໜ້າວຽກທັງສອງນີ້ແມ່ນໄດ້ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນສາມໜ້າວຽກຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX, ກໍຄືໜ້າວຽກ 3.1.1 (ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທຸລະກິດ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການປະກອບສ່ວນເອກະຊົນພາຍໃນເຂົ້າໃນຂະແໜງການບຸລິດມະສິດ) ແລະ ໜ້າວຽກ 3.2.2 (ເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງການເພື່ອການພັດທະນາຂະແໜງ ການຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ).	ກຳ ແລະ ການຄ້າ ▪ ກົມສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ▪ ກອງທຶນສົ່ງເສີມຈຸນລະວິສາຫະກິດ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ▪ ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ, ກະຊວງການເງິນ ▪ ກົມຄຸ້ມຄອງທະນາຄານການຄ້າ, ທະນາຄານແຫ່ງສປປ ລາວ ▪ ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳແຫ່ງຊາດລາວ
---	---

3. ການຫັນປ່ຽນໂຄງຮ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ

3.1 ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຜະລິດ

ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ມີປະຊາກອນໜຸ່ມທີ່ມີສຸກຂະໜາດແຂງແຮງ ແລະ ມີການສຶກສາທີ່ດີ ທີ່ຈະສາມາດປະກອບສ່ວນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດທີ່ມີວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ ແລະ ພຽງພໍ, ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ດ້ວຍສະພາບຫຍຸ້ງຍາກໃນການຈັດສັນດ້ານງົບປະມານໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາ, ຄຽງຄູ່ກັບບັນຫາດ້ານສຸກຂະໜາດ ແລະ ໂຜຊະນາການທີ່ຖືກຖອຍຍ້ອນວິກິດການ 5F ແລະ ການສູນເສຍການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກໄລຍະການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຍິ່ງມີຄວາມທ້າທາຍຫຼາຍສົມຄວນ. ສະນັ້ນ, ຖ້າຫາກມີການປັບປຸງບັນຫາດ້ານການເງິນ ແລະ ງົບປະມານໃນຂະແໜງການສັງຄົມ, ເຊິ່ງເປັນເງື່ອນທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (ຂໍ້ 3.1.2), ສປປ ລາວ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ສຸມໃສ່ຄວາມພະຍາຍາມໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນຮູ້ໄລຍະຍາວຕະຫຼອດຊີວິດ, ໂດຍສະເພາະໃນຂັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຂອງໄວໜຸ່ມທີ່ຈະກາຍເປັນກຸ່ມປະຊາກອນສຳຄັນ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນອະນາຄົດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ກວມລວມ ແລະ ປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້, ແລະ ແນ່ນອນວ່າກຸ່ມປະຊາກອນໄວໜຸ່ມທີ່ມີສຸກຂະໜາດແຂງແຮງ ແລະ ມີການສຶກສາທີ່ດີ ຈະສາມາດມີຄວາມຈະເລີນກ້າວໜ້າໄດ້ ກໍຕໍ່ເມືອງ ສປປ ລາວ ສາມາດສະໜອງ ແລະ ເລັ່ງການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນເຫຼົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງແຕ່ລະບົດມີປະຊາກອນໄວໜຸ່ມອອກສູ່ຕະຫຼາດແຮງງານສະເລ່ຍເກືອບ 82,000 ຄົນຕໍ່ປີ. ເພື່ອສາມາດເຮັດໄດ້ແນວນັ້ນ, ສປປ ລາວ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປັບປຸງດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ຄຽງຄູ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະຖານແຮງງານສາກົນ. ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳກໍຈຳເປັນຕ້ອງມີການຍົກລະດັບການສະໜັບສະໜູນຂະແໜງການບຸລິມະສິດຂອງ ສປປ ລາວ, ເຊັ່ນ: ກະສິກຳ, ການຜະລິດ, ແລະ ພະລັງງານ ທັງຢູ່ໃນໃນຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ (3.3.2 ແລະ 3.3.3). ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕາໜ່າງການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດຮັບມືກັບວິກິດການ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກພາຍນອກ, ແລະ ຊ່ວຍຫຼີກລຽງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຮັກສາທວງທ່າ ແລະ ແລວທາງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂອງປະຊາກອນຍິ່ງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ກັບ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ, ເຊິ່ງກຸ່ມປະຊາກອນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງໃນໄລຍະການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ແລະ ວິກິດການ 5F. ດ້ວຍເຫດນີ້, ການເຊື່ອມສານໜ້າວຽກ ແລະ ໂຄງການປ້ອງກັນຈາກຜົນກະທົບຈາກພາຍນອກເຂົ້າໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະບົບປົກປ້ອງທາງສັງຄົມແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຈະບໍ່ມີໃຜຖືກປະໄວ້ຂ້າງຫຼັງໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນໄລຍະເກີດໄພພິບັດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19. ສະນັ້ນ, ການເຊື່ອມສານດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍສະໜອງການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ບອບບາງທີ່ສຸດໃນສັງຄົມໄດ້ຢ່າງທັນການ ໂດຍຜ່ານລະບົບ ແລະ ກົນໄກການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໃນກໍລະນີເກີດໄພພິບັດຂຶ້ນມາໃນອະນາຄົດ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ການເຊື່ອມສານປັດໄຈດ້ານເພດ, ປົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າຈະບໍ່ມີໃຜຖືກປະໄວ້ຂ້າງຫຼັງໃນການພັດທະນາເຂົ້າໃນວຽກງານ

ໂດຍລວມຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ແລະ ເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ຈໍາເປັນໃນການຫັນປ່ຽນໂຄງສ້າງດ້ານເສດຖະກິດ, ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ຈາກບົດຮຽນການພັດທະນາປະເທດຂອງ ສ.ເກົາຫລີ ແລະ ສສ. ຫວຽດນາມ, ເປັນຕົ້ນ.

ໜ້າວຽກ 12: ເລັ່ງແກ້ໄຂຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານການຮຽນຮູ້

- ພັດທະນາແຜນງານການຝຶກຝຸດການສຶກສາ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄໍາໝາຍໝັ້ນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ (ຈາກການກະກຽມການເຂົ້າຮ່ວມ ກອງປະຊຸມສຸດຍອດວ່າດ້ວຍການສຶກສາ), ລວມທັງຄວາມພະຍາຍາມໃນການນໍາໃຊ້ງົບປະມານເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການສູນເສຍດ້ານການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ.
- ຈັດບຸລິມະສິດການຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການປະລະການຮຽນ, ໂດຍສະເພາະໃນກຸ່ມເດັກຍິງ.
- ຊອກຫາແນວທາງການປ່ຽນແປງໃໝ່ ແລະ ການປັບປຸງທີ່ຈໍາເປັນຂອງກົດໝາຍ, ກົດລະບຽບ, ກົນໄກ ແລະ ການຈັດສັນຕາຕະລາງບັນຊີດ້ານງົບປະມານ ໃນການຈັດການວາງແຜນງານແບບລວມສູນ, ການຈັດບຸລິມະສິດ, ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານຂອງຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິຜົນຂອງການຈັດສັນງົບປະມານຂອງລັດ ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບການທີ່ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຈໍາກັດ ແລະ ຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານການເງິນ (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX)

ຄໍາອະທິບາຍ:

ກອງປະຊຸມສໍາມະນາເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກ່ຽວກັບ ການກະກຽມສ້າງແຜນຍຸດທະສາດໃນການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ (ເດືອນສິງຫາ 2022, ທີ່ ບາງກອກ) ໄດ້ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການທາງດ້ານການພັດທະນາຂອງ ສ. ເກົາຫລີ ແລະ ສສ. ຫວຽດນາມ ເຊິ່ງໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສໍາຄັນໃນການປັບປຸງການສະໜອງທຶນ ແລະ ງົບປະມານໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາ, ລວມທັງການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຂະແໜງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ທີ່ກອງປະຊຸມສຸດຍອດວ່າດ້ວຍການສຶກສາ, ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄໍາໝາຍໝັ້ນໃນການ “ຫັນປ່ຽນ ແລະ ປະຕິຮູບຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍົກລະດັບການສຶກສາໃຫ້ມີຄຸນນະພາບໃຫ້ທົ່ວເຖິງ”, ເຊິ່ງໜ້າວຽກທີ 4 ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນເນັ້ນໜັກກ່ຽວກັບການສະໜອງທຶນເຂົ້າໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມການເງິນ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
- ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
- ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກະຊວງການເງິນ
- ກົມນະໂຍບາຍການເງິນ, ກະຊວງການເງິນ
- ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
- ກົມຮ່ວມມືສາກົນ, ກະຊວງ

	ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກະຊວງພາຍໃນ ▪ ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ
--	--

ໜ້າວຽກ 13: ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມຂັ້ນພື້ນຖານ

ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການສະໜອງທຶນ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ, ແນໃສ່ເພື່ອພັດທະນາ, ຍົກລະດັບ ແລະ ສະໜອງທຶນ (ຈາກງົບປະມານຂອງລັດ) ໃຫ້ແກ່ວຽກງານປ້ອງກັນສຸຂະພາບ, ການປະກັນສັງຄົມ ແລະ ລະບົບສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ໂດນສຸມໃສ່ການເຂົ້າເຖິງຂອງກຸ່ມທີ່ອອກຈາກ ເຊັ່ນ ເດັກ, ແມ່ຍິງ, ແລະ ຜູ້ເສຍອົງຄະ ແລະ ຄາດຄະເນແຜນງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຄໍາອະທິບາຍ:

ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ໄດ້ກວມເອົາ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດ ດ້ວຍສອງເປົ້າໝາຍຫຼັກ ຄື: “ພາຍໃນປີ 2030, ປະຊາຊົນລາວ ແມ່ນສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມຂັ້ນພື້ນຖານ” ແລະ “ພາຍໃນປີ 2025, ລະບົບການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ຈະມີການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອສະໜອງການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍກວ່າໝູ່”.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມືສາກົນ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ອົງການປະກັນສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກະຊວງການເງິນ
- ສູນກາງກຳມະບານລາວ

ໜ້າວຽກ 14: ປັບປຸງການສະໜອງກາລະໂອກາດໃນການມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍ

- ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍແຮງງານ ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍຄ່າແຮງງານຂັ້ນຕ່ຳ ແລະ ສຶກສາ ແລະ ຝຶກຈາລະນາການປັບປຸງດ້ານນິຕິກຳ ເພື່ອປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມໃນການເຮັດວຽກໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງ ສະພາບການພັດທະນາຕົວຈິງຂອງປະເທດ.
- ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍດ້ານການຄ້າມະນຸດ. ການພັດທະນາ ແລະ ສະໜອງ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ຕະຫຼາດແຮງງານໃຫ້ມີຄຸນນະພາບສູງ ຄຽງຄູ່ກັບການສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນການສ້າງເງື່ອນໄຂອຳນວຍຄວາມ ສະດວກໃຫ້ແກ່ການປັບຕົວຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ໜ້າວຽກເຮັດງານທຳ ເພື່ອຊ່ວຍສົ່ງເສີມ ແລະ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານວຽກເຮັດງານທຳ ຢູ່ຂະແໜງການຕ່າງໆ.
- ພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍເພື່ອປົກປ້ອງແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍໃນເຂດເສດຖະກິດພິເສດ (SEZ) ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆໃນຂອບ ຂໍ້ລິເລີ່ມໜຶ່ງແລວໜຶ່ງເສັ້ນທາງ ເພື່ອຮັບປະກັນການມີວຽກເຮັດງານທຳ ທີ່ດີ.
- ປັບປຸງການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ກ່ຽວກັບ ກາລະໂອກາດການຝຶກອົບຮົມທັກສະ ແຮງງານ, ການພັດທະນາທັກສະ ແລະ ການປະກອບການຕ່າງໆ.
- ປັບປຸງ ແລະ ເພີ່ມຈຳນວນການສຶກສາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ການພັດທະນາທັກສະ ແລະ ການພັດທະນາການປະກອບການ.

ຄຳອະທິບາຍ:

ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມສັງຄົມສົງເຄາະ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
- ກົມຄຸ້ມຄອງແຮງງານ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ສະຖາບັນພັດທະນາສີມືແຮງ ງານ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ກົມງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ກະຊວງການເງິນ
- ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ

	ການລົງທຶນ ▪ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ▪ ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ ▪ ສູນກາງກຳມະບານລາວ
--	---

ໜ້າວຽກ 15: ເຮັດໃຫ້ປະເທດກາຍເປັນຈຸດໝາຍປາຍທາງການທ່ອງທ່ຽວດ້ານທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ ທີ່ໜ້າດຶງດູດໃຈ

ລິເລີ່ມການປຶກສາຫາລື ແລະ ການຮ່ວມມື ໃນການພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວທີ່ຍືນຍົງໃນອະນາຄົດ ໃຫ້ກາຍເປັນເສົາຄໍ້າຫຼັກໃນການຫັນປ່ຽນໂຄງຮ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ ເຊື່ອມສານວຽກງານທ່ອງທ່ຽວເຂົ້າເປັນບຸລິມະສິດຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ X.

ຄຳອະທິບາຍ:

ຊຸກຍູ້ ແລະ ຂັບເຄື່ອນການຟື້ນຟູຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ເຮັດໃຫ້ກາຍເປັນເສົາຄໍ້າຫຼັກໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງລວມທັງ ເປັນການຊຸດຄົ້ນແຫຼ່ງທຶນເພື່ອພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕານສາກົນ ແລະ ສົ່ງເສີມການສ້າງກາໝາຍ/ໃຫ້ລາງວັນຕ່າງໆ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ພາກທຸລະກິດຂອງລາວເຮົາ ສາມາດດຳເນີນການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບັນດາລະບຽບຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ: ຫ້າມນຳໃຊ້ຖົງຢາງຝລາສຕິກ) ຢູ່ຜື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍ່ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມພະຍາຍາມໃນການປັບປຸງການຄ້າຂອງ ສປປ ລາວ, ໂຄສະນາສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວຕໍ່ຕະຫຼາດບຸລິມະສິດ ແລະ ຍົກໃຫ້ເຫັນເຖິງການປັບປຸງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆທາງດ້ານການເຊື່ອມຈອດ (ເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມລົດໄຟຄວາມໄວສູງ ລາວ-ຈີນ), ການສະໜອງການບໍລິການ (ວີຊາເອເລັກໂຕຣນິກ) ແລະ ການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກທາງທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຊາດ. ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້ຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຄູ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ອົງການ ອຸຍເນສໂກ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາອື່ນໆ ໃນການສາງແຜນ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປັກຮັກສາສະຖານທີ່ມໍຣະດົກທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ ໃຫ້ກາຍເປັນສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທີ່ຮັບຮູ້ຈາກສາກົນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການທ່ອງທ່ຽວ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍມໍຣະດົກ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຫໍວັດທະນະທຳ, ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ
- ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
- ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
- ຄະນະກຳມະທິການມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

3.2 ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ຖ້າຫາກບໍ່ມີການພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງໃນເຂດຊຸມນະບົດ (ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ປະຊາຊົນອາໄສ ແລະ ທຳມາຫາກິນເປັນຈຳນວນຫຼາຍ), ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ເຊິ່ງລວມທັງຂໍ້ຈຳກັດໃນການເດີນທາງໄປ-ມາ ແລະ ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າກະສິກຳ, ແລະ ນັບຕັ້ງແຕ່ເກີດວິກິດການ 5F ຍິ່ງສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ຍ້ອນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຄາຂອງປຸຍ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ ຍັງສືບຕໍ່ເພີ່ມພາບການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ຢູ່ອັນດັບສຸດທ້າຍໃນໂຕ່ງໂສ້ການຄ້າຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ສະນັ້ນ, ການສະໜັບສະໜູນການສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບເສດຖະກິດຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ ເພື່ອປະຕິຮູບ ແລະ ຍົກລະດັບຜະລິດຕະພັນຈາກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ໄປຄຽງຄູ່ກັບການກະຕຸ້ນຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວ ເຊິ່ງຈະກາຍເປັນການປະກອບສ່ວນອັນສຳຄັນໃນການຫັນປ່ຽນໂຄງສ້າງເສດຖະກິດໂດຍລວມຂອງ ສປປ ລາວ, ຊຶ່ງຈະເປັນຕົວຊ່ວຍເຊື່ອມຈອດທີ່ສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກໂຕນກັນລະຫວ່າງ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊຸມນະບົດອີກດ້ວຍ. ສະນັ້ນ, ການນຳນິດນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວຈຳເປັນຕ້ອງມີການເພີ່ມທະວີການວາງແຜນຍຸດທະສາດເພື່ອປະສານງານ ແລະ ຮ່ວມມືກັນທາງຄົມມະນາຄົມ, ພະລັງງານ, ການລົງທຶນ ແລະ ການສ້າງນະໂຍບາຍການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ທົນທານໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນການເຊື່ອມໂຍງຂອງພາກພື້ນ (ເຊິ່ງການເປີດນຳໃຊ້ ເສັ້ນທາງລົດໄຟ ລາວ-ຈີນ ຈະຊ່ວຍເຊື່ອມຈອດ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກັບເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແລະ ຂ້າມຜ່ານຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂອງການເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັບທະເລ), ລວມທັງການຈັດການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເສື່ອມໂຊມ ແລະ ການສ້າງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ປາສະຈາກ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍາກາກບອນ (ຂໍ້ 3.4.1 ແລະ ຂໍ້ 3.4.2).

ໜ້າວຽກ 16: ເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຍົກລະດັບການພັດທະນາເຂດຊຸມນະບົດ ດ້ວຍແນວທາງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ (community-based approach) ເຊິ່ງເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນອັນສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ

- ສືບຕໍ່ລົງທຶນການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ, ຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ການສະໜອງການບໍລິການສາທາລະນະຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແລະ ການເຊື່ອມຈອດລະຫວ່າງເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊຸມນະບົດ, ກໍຄື ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສາມາດກຸ້ມຕົນເອງໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ ແລະ ສອດຄ່ອງປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບວິຖີການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ.
- ສົ່ງເສີມຜູ້ປະກອບການ ແລະ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຜະລິດຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ ແລະ ຊຸກຍູ້ການສ້າງສູນລວມເສດຖະກິດ, ໂດຍສະເພາະການພັດທະນາຕົວເມືອງນ້ອຍຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ, ແລະ ສົ່ງເສີມການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດ ແລະ ສ້າງກາລະໂອກາດໃນການສ້າງລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ບອບບາງ ແລະ ທຸກຍາກ, ເຊິ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍຍົກລະດັບການກາລະໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຂອງຜະລິດຕະພັນ

ກະສິກຳ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ. - ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍສາມສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງແຂວງໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ, ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ບ້ານ, ສົ່ງເສີມຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ມີການນຳພາທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມກົມກຽວກັນລະຫວ່າງກຸ່ມຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ. - ຊຸກຍູ້ສ້າງ ‘ກອງທຶນເພື່ອການພັດທະນາ’ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຕົວເມືອງທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ, ໂດຍສະເພາະການສ້າງ ກອງທຶນບ້ານ ແລະ ເມືອງ, ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍສະໜອງການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ບັນດາຄອບຄົວ ແລະ ບ້ານຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງລາຍໄດ້.	
ຄຳອະທິບາຍ: ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວນີ້, ການພັດທະນາຊຸມນະບົດຍັງມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ເປັນໝາກຫົວໃຈຫຼັກໃນຄວາມພະຍາຍາມຂອງລັດຖະບານໃນວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ເພາະຄວາມທຸກຍາກຢູ່ເຂດຊຸມນະບົດແມ່ນຂໍ້ຄົງຄ້າງໜຶ່ງທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ, ແລະ ການນຳໃຊ້ແນວທາງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ (community-based approach) ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນອັນສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຢູ່ເຂດດັ່ງກ່າວ. ຍຸດທະສາດການພັດທະນາຊຸມນະບົດຂອງລັດຖະບານໄດ້ກຳນົດເອົາສອງອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນ ຄື: 1) ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງເງື່ອນໄຂ ແລະ ປັດໄຈທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການພັດທະນາ; ແລະ 2) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ຮັດກຸມ, ຂະບວນການວາງແຜນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກທີ່ມີຈຸດສຸມໃນຂັ້ນເມືອງ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າບັນດາຂໍ້ລິເລີ່ມຕ່າງໆຈະສາມາດສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສອດຄ່ອງເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ.	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: - ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ - ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ - ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ໜ້າວຽກ 17: ເລັ່ງການຫັນປ່ຽນສຸລະບົບການສະໜອງ ແລະ ຜະລິດອາຫານທີ່ທຶນທານ ແລະ ຍືນຍົງ ເລັ່ງຄວາມຄືບໜ້າໃນການບັນລຸວິໄສທັດຂອງແຜນພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກຳ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງອາຫານທີ່ປອດໄພ ແລະ ມີໄຜຊະນາການໃຫ້ກັບທຸກຄົນ ແລະ ພັດທະນາການກະສິກຳທີ່ສ້າງຜົນຜະລິດ ແລະ ກະສິກຳທີ່ຍືນຍົງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ: ສົ່ງເສີມການຢຸດຕິການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍາກາກໂບນິກ, ສົ່ງເສີມການສ້າງລະບົບອາຫານ ແລະ ການກະສິກຳທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມທຶນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໂດຍສະເພາະການກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ລວມທັງການຜະລິດອາຫານທີ່ເປັນມິດຕໍ່ທຳມະຊາດ, ຢຸດຕິການປູກພືດຊະນິດດຽວທີ່ກວມເອົາພື້ນກວ້າງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຜະລິດກະສິກຳຂອງປະເທດເພື່ອສະ

ໜອງການບໍລິໂພກທັງພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສາມາດສົ່ງອອກສູ່ຕ່າງປະເທດ ຕາມແລວທາງການຂົນສົ່ງທີ່ເປັນທ່າແຮງຂອງ ສປປ ລາວ. • ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານ (2018-2025) ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຈິງຈັງອີງຕາມຜົນຂອງການທົບທວນຄືນດັ່ງກ່າວ. • ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝໃນການຜະລິດເປັນຫຼັກ ແລະ ການບໍລິການທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການຜະລິດ ໂດຍສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຕັກນິກດັ່ງກ່າວໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າການປຸກເຂົ້າ, ເພາະພັນເມັດພືດ ແລະ ການເພາະລ້ຽງສັດ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃນການທົດລອງເພື່ອຢືກລະດັບຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດ. • ປັບປຸງສາຍກັກເກັບ/ຄວາມອາດສາມາດຂອງສາຍເກັບເຂົ້າເພື່ອຮັບປະກັນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານໃນກໍລະນີເຫດການທາງໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ເຫດການອື່ນໆຈາກພາຍນອກທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ສ້າງຜົນກະທົບໃນອະນາຄົດ.	
ຄຳອະທິບາຍ: ໜ້າວຽກດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນຕິດພັນກັບຜົນຂອງການປຶກສາຫາລືທີ່ ກອງປະຊຸມສຸດຍອດວ່າດ້ວຍລະບົບອາຫານ ທີ່ຈັດຂຶ້ນຢູ່ ສປປ ລາວ, ເຊິ່ງໄດ້ສຸມໃສ່ສີ່ແນວທາງຄື: ຮັບປະກັນການສະໜອງອາຫານທີ່ປອດໄພ ແລະ ມີໂຜຊະນາການສຳລັບທຸກຄົນ; ສົ່ງເສີມການຜະລິດອາຫານທີ່ເປັນມິດຕໍ່ທຳມະຊາດໃນລະດັບທີ່ພຽງພໍ; ຊຸກຍູ້ການດຳລົງຊີວິດທີ່ເທົ່າທຽມ ແລະ ກະຈາຍລາຍໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ; ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານໃຫ້ແກ່ກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ບອບບາງໃນການຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກເຫດການຕ່າງໆ. ໃນບັນດາຂໍ້ແນະນຳຕ່າງໆ, ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນໄດ້ສະເໜີໃນການຈັດບຸລິມະສິດການຫັນປ່ຽນລະບົບອາຫານທີ່ຍືດໜັ້ນຫຼັກການຄວາມຍືນຍົງ, ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ແລະ ກວມລວມເອົາການພັດທະນາເຂດຊົນນະບົດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນສຸມໃສ່ການຫຼຸດຜ່ອນການປົນເປື້ອນຂອງສານເຄມີ.	ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ: ▪ ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ▪ ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ▪ ກົມຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

3.3 ການພັດທະນາຕົວເມືອງ

ຖ້າຫາກບໍ່ມີການພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເມືອງໃຫຍ່ (ຄາດຄະເນວ່າປະມານ 50% ຂອງປະຊາກອນຈະຍ້າຍມາອາໄສຢູ່ຕົວເມືອງພາຍໃນປີ 2030), ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ສປປ ລາວ ເປັນໜຶ່ງໃນປະເທດໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ທີ່ກຳລັງມີການພັດທະນາການຫັນເປັນຕົວເມືອງໄວທີ່ສຸດ ແລະ ກຳລັງຢູ່ໃນທວງທ່າການພັດທະນາຕົວເມືອງທີ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ເຄີຍປົກຄຸມ. ນີ້ແມ່ນກາລະໂອກາດໃນການວາງແຜນການພັດທະນາຕົວເມືອງທີ່ຍືນຍົງ, ປອດໄພ, ສີຂຽວ ແລະ ມີຕົວເມືອງທີ່ເຊື່ອມຈອດກັນ, ແລະ ແນ່ນອນວ່າຄວາມສຽງທີ່ຕາມນັ້ນ ກໍຄື ການຫັນເປັນຕົວ

ເມືອງທີ່ຂາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຈະນຳມາເຖິງມົນລະພິດ, ຕົວເມືອງທີ່ແອອັດຂາດການສັນຈອນທີ່ໂລ່ງລຽນ ແລະ ມີຕົວເມືອງນ້ອຍໃຫຍ່ທີ່ຂາດການເຊື່ອມຈອດກັນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງສູງໃນການປະເຊີນກັບໄພພິບັດທຳມະຊາດ. ດັ່ງທີ່ເຫດການໄພພິບັດທີ່ຫາກໍ່ເກີດຂຶ້ນບໍ່ດົນນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຕົວເມືອງທີ່ແອອັດຫຼາຍເກີນໄປ ຍິ່ງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ຄວາມທຸກຍາກໃນຕົວເມືອງ, ເຊິ່ງສິນຄ້າບໍລິໂພກສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສິນຄ້ານຳເຂົ້າ ແລະ ລາຄາສິນຄ້າດັ່ງກ່າວແມ່ນມີລາຄາເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຍິ່ງສ້າງຂໍ້ຈຳກັດຈາກການປົດຕົວເມືອງຍ້ອນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19. ເພື່ອເຮັດແນວໃດໃຫ້ການຫັນຜືນຖານໂຄງລ່າງເສດຖະກິດສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ໃນຕົວເມືອງ ກ່ອນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ພາຍລັງການຫຼຸດຜົນແລ້ວ, ສປປ ລາວ ຈຳເປັນຕ້ອງຍົກລະດັບການວາງແຜນພັດທະນາຕົວເມືອງ ເພື່ອສ້າງຕົວເມືອງທີ່ສາມາດມີທ່າແຮງໃນການຜະລິດທີ່ສູງ, ສ້າງຜືນຖານໂຄງລ່າງທີ່ມີຄວາມທົນທານ, ລວມທັງທັກສະ, ຄວາມຮູ້, ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ຈະຊຸກຍູ້ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການ. ເພື່ອຮັບປະກັນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ, ການວາງແຜນຜັງເມືອງທີ່ຍືນຍົງຈຳເປັນຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງປັດໄຈດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດຕ່າງໆທີ່ສຳຄັນຕາມສະພາບການ ແລະ ຍຸກສະໄໝ, ຄຽງຄູ່ກັບການຫັນມານຳໃຊ້ພະລັງງານ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າຄົ້ນຄ້ວາທີ່ປອດມົນລະພິດ, ມີການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ, ມີການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບສະພາບອາກາດທີ່ນັບມື້ນັບຜັນແປຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ແຜນກິດຈະກຳ 18: ມີການວາງແຜນການຫັນເປັນຕົວເມືອງຢ່າງເປັນລະບົບ

- ສິ່ງເສີມການພັດທະນາຕົວເມືອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໂດຍຮັບປະກັນວ່າ ບັນດາແຜນພັດທະນາຕົວເມືອງ ສຳລັບນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງຕ່າງໆ, ແລະ ແຜນພັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາເມືອງໃໝ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງອີງໃສ່ຫຼັກການ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຍືນຍົງ, ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ແລະ ມີຄວາມກວມລວມ.
- ນຳໃຊ້ເວທີສຳມະນາກ່ຽວກັບ ການຫັນເປັນຕົວເມືອງຂອງ ສປປ ລາວ (Lao National Urban Forum) ໃຫ້ເປັນກາລະໂອກາດໃນການປຶກສາຫາລື ແລະ ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບວຽກງານການພັດທະນາຕົວເມືອງ: ລວມທັງການປຶກສາຫາລືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ສິ່ງເສີມການຮ່ວມມືເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເພື່ອຮ່ວມກັນວາງແຜນການຈັດສັນຕົວເມືອງຢ່າງມີຍຸດທະສາດ.

ຄຳອະທິບາຍ:

ໃນປັດຈຸບັນ ສປປ ລາວ ກຳລັງປະເຊີນກັບການຫັນເປັນຕົວເມືອງຢ່າງວ່ອງໄວທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຢ່າງຖືກວິທີ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ອາດຈະນຳໄປສູ່ທວງທາງການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຜືນຖານໂຄງລ່າງທີ່ແອອັດ ແລະ ສັບສິນ, ເຊິ່ງອາດຈະນຳໄປສູ່ການກໍ່ອັດສະຍາກຳທີ່ສູງຂຶ້ນ, ບັນຫາມົນລະພິດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ແລະ ເພີ່ມຄວາມບອບບາງຕໍ່ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ, ເປັນຕົ້ນ. ໃນຫຼາຍໆປະເທດໃນທົ່ວໂລກ, ຕົວເມືອງໄດ້ກາຍເປັນສູນລວມ

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມເຄຫາສະຖານ ແລະ ການວາງແຜນຜັງເມືອງ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
- ກົມແຜນການ, ກະຊວງ

ຂອງແນວຄິດສ້າງສັນ, ກາລະໂອກາດໃນການຊອກວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ, ແລະ ກາລະໂອກາດໃນການຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດຕ່າງໆ, ແຕ່ຢາກເຮັດໃຫ້ຕົວເມືອງກາຍເປັນສູນລວມດັ່ງກ່າວ ມັນຈຳເປັນຕ້ອງມີການວາງແຜນທີ່ມີຈຸດສຸມ ແລະ ການວາງແຜນທີ່ປະສົມປະສານໃນທຸກໆຂັ້ນ: ນັບແຕ່ສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນທົ່ວປະເທດ, ໂດຍຜ່ອມກັບການຄຳນຶ່ງເຖິງການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.	ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກະຊວງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ▪ ເຈົ້າໜ້າທີ່ທ້ອງຖິ່ນ
---	---

4. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ

4.1 ການຈັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອການພັດທະນາທີ່ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍກາກບອນ

ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງການຫັນສູ່ການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ ສປປ ລາວ ໃນປັດຈຸບັນແມ່ນຍັງເພິ່ງພາການນຳໃຊ້ ແລະ ຊຸດຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ຍືນຍົງ ເຊິ່ງບໍ່ສອດຄ່ອງກັບວິໄສທັດການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງປະເທດດັ່ງທີ່ໄດ້ວາງອອກໄວ້ເທື່ອ (ອີງຕາມ ທະນາຄານໂລກ ໄດ້ລາຍງານວ່າການເສື່ອມໂຊມຂອງສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ປີແມ່ນຄາດຄະເນເປັນມູນຄ່າກວມເຖິງ 19.3% ຂອງຈຳນວນລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP)). ເຖິງແມ່ນວ່າ ສະພາບທຳມະຊາດສິ່ງແວດລ້ອມຂອງ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຂອງປະເທດໃນອະນາຄົດ, ມີພຽງແຕ່ຈະສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC Fund) ເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ການທີ່ຈະຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງນັ້ນ ສປປ ລາວ ຕ້ອງມີແນວທາງການພັດທະນາທີ່ມີການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສາມາດຮັບມືໄດ້ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ. ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ ທີ່ ສປປ ລາວ ກຳລັງປະຊຸມຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ ໄດ້ກາຍເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ອຸປະສັກໃນການສ້າງຄວາມດຸນດ່ຽງຂອງແນວທາງການພັດທະນາຂອງປະເທດ, ກໍຄືລະຫວ່າງ ການຊອກວິທີແກ້ໄຂບັນຫາການເງິນທີ່ເລັ່ງດ່ວນ ໂດຍການອະນຸມັດໃຫ້ລົງທະບຽນການຊຸດຄຸ້ມຄຸ້ມທີ່ຈະຊ່ວຍສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ເພີ່ມປະລິມານເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງເຫັນວ່າບໍ່ສອດຄ່ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກການ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງໄລຍະຍາວທີ່ໄດ້ວາງອອກໄວ້ໃນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ IX ແລະ ຍຸດທະສາດການຈະເລີນເຕີບໂຕສີຂຽວ, ເຊິ່ງການທີ່ຈະສາມາດສ້າງຄວາມດຸນດ່ຽງໃນແນວທາງການພັດທະນານີ້ໄດ້ ແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງມີການປະຕິຮູບນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການຈັດການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ (ຂໍ້ 3.1) ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການພັດທະນາເຄື່ອງມື ແລະ ນະວັດຕະກຳດ້ານການເງິນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ການພັດທະນາເຄື່ອງມືທາງດ້ານການເງິນ ເຊັ່ນ: ສິນເຊື້ອຊີວະນານາຜັນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ເພື່ອຊ່ວຍປົກກັນຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ໃນຫຼາຍປະເທດ. ສະພາບອາກາດທີ່ແປປວນ ແລະ ຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ແມ່ນອາດຈະເກີດຂຶ້ນຍ້ອນການເສື່ອມໂຊມຂອງສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊິ່ງອາດຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດໄພພິບັດອັນຮຸນແຮງໃນອະນາຄົດທີ່ຈະສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມຄືບໜ້າຂອງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້, ດັ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ປະເທດປາກົດສະຖານ. ດັ່ງນັ້ນ, ການລົງທຶນໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການບໍລິການລະບົບນິເວດຕ່າງໆ ຈະຊ່ວຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການຍົກລະດັບການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທຳມະຊາດໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ. ສະນັ້ນ, ການຈັດບຸລິມະສິດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ-ປະສິດທິຜົນ ແລະ ປະຢັດ ໃນການຮັບມືກັບໄພພິບັດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ: ໄພນ້ຳຖ້ວມ, ດິນເຈື່ອນ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ແລະ ຍືນຍົງຂອງ ສປປ ລາວ. ການສູນເສຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສະພາບການເສື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດິຂອງປະຊາຊົນ, ໂດຍສະເພາະອັດຕາການປົນເປື້ອນຂອງສານເຄມີທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ລວມທັງມົນລະພິດເທິງໜ້າດິນ, ອາກາດ,

ນ້ຳ ແລະ ອາຫານ, ເປັນຕົ້ນ. ເພື່ອສາມາດຈັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ຍືນຍົງ, ປະຢັດ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນໄດ້ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງກົດລະບຽບໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຄຽງຄູ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເຄັ່ງຄັດ, ລວມທັງການຈັດການ ແລະ ການຮ່ວມມືຂອງບັນດາກະຊວງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ພາກລັດ-ເອກະຊົນ ກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ຜົນເສຍລະຫວ່າງ ການພັດທະນາ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດຈາກການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

ໜ້າວຽກ 19: ເລັ່ງການຫັນປ່ຽນການນຳໃຊ້ພະລັງງານ

- ພັດທະນາ ແຜນປະຕິບັດງານວ່າດ້ວຍອາກາດບໍລິສຸດ ແລະ ລວມເອົາເປົ້າໝາຍການຍົກລະດັບຂະແໜງການຂົນສົ່ງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງພະລັງງານທົດແທນ ໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດໃນການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ - Nationally Determined Contribution/NDC, ເຊິ່ງມີແຜນໃນການຮ່າງ ແລະ ສົ່ງໃຫ້ສາກົນພາຍໃນປີ 2025, ແລະ ພັດທະນາແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດໃນການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ຄຳອະທິບາຍ:

ດັ່ງທີ່ລະບຸໃນແຜນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ເປົ້າໝາຍທີ 7 “ສປປ ລາວ ຄວນຝຶຈາລະນາ ການຍຸຕິການນຳໃຊ້ພະລັງງານຖ່ານຫີນ ເພື່ອຫັນມານຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກການຜະລິດພະລັງງານທີ່ລາຄາຕໍ່າກວ່າ, ລວມທັງຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກຊັບສິນຄົງທີ່, ແລະ ຫັນປ່ຽນການນຳໃຊ້ພະລັງງານຕາມທິດທາງຂອງສາກົນ ກໍຄືການຮຽກຮ້ອງຂອງສາກົນໃນການຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຖ່ານຫີນ”. ສປປ ລາວ ແມ່ນກຳລັງຊອກແນວທາງໃໝ່ໃນການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີພະລັງງານຖ່ານຫີນສະອາດ ແລະ ສປປ ລາວ ເອງກໍມີທ່າແຮງດ້ານການຜະລິດພະລັງງານຈາກແສງຕາເວັນ, ພະລັງງານລົມ ແລະ ພະລັງງານນ້ຳ, ພ້ອມທັງມີເປົ້າໝາຍໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ແລະ ກຳລັງພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນການເອື້ອຍອົງການນຳເຂົ້າຜະລິດຕະພັນນ້ຳມັນ, ແລະ ພະຍາຍາມເລັ່ງການຫັນມາຜະລິດພະລັງງານທີ່ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍາກາໂບນິກ, ເຊິ່ງນີ້ລວມທັງການຫັນມານຳໃຊ້ຍານພະຫະນະໄຟຟ້າ ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນບຸລິມະສິດຂອງແຜນງານແຫ່ງຊາດໃນການປະກອບສ່ວນການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ - NDC.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
- ກົມແຜນການ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
- ບັນດາກະຊວງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ

ໜ້າວຽກ 20: ມີການຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ

- ການຍຸຕິຊົ່ວຄາວໂຄງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ໃໝ່ ບວກກັບການປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ, ກົດລະບຽບ ແລະ ຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ໃນອະນາຄົດ ທີ່ ກວມລວມ, ຍືນຍົງ ແລະ ມີຄວາມທົນທານກັບການ

ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງການພັດທະນາຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX (ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ ຄັ້ງທີ IX), ເຊິ່ງນີ້ລວມທັງການຫັນປ່ຽນຈາກ ການສົ່ງອອກວັດຖຸດິບຊັບຜະຍາກອນທຳມະຊາດ ມາເປັນ ການສົ່ງອອກ ຜະລິດຕະພັນວັດສະດຸປຸງແຕ່ງ, ຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າ ແລະ ການສູນເສຍເງິນຕາ, ແລະ ແນໃສ່ເພື່ອ ປັບປຸງການພັດທະນາເສດຖະກິດພາຍໃນ.

- ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອນທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳ ລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ ບວກ (REDD+) (2021-2025) ແລະ ລິເລີ່ມການກະກຽມສ້າງ ແຜນງານສະບັບຕໍ່ໄປ.
- ທົບທວນຄືນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຊີວານານາພັນ (2016-2025) ແລະ ລິເລີ່ມການ ກະກຽມສ້າງແຜນງານສະບັບຕໍ່ໄປ.
- ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ເພື່ອປະເມີນບັນດາສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ກາລະໂອກາດໃນການ ຍົດລະດັບການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍ (ກົດໝາຍການເງິນ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ) ແລະ ກົດລະບຽບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ປັບປຸງຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນ ແລະ ຍົກລະດັບຊັບຜະຍາກອນມະນຸດ ເພື່ອແກ້ໄຂ ແລະ ລົບລ້າງການລັກລອບຊັບຜະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ຜິດກົດໝາຍ.
- ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງກອງທຶນຂອງຊາດ ແລະ ສ້າງກອງທຶນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPF) ໃຫ້ກາຍເປັນໜ່ວຍງານທີ່ຖືກຮັບຮອງທຳອິດຂອງຊາດ ຫຼື ຂອງ ສປປ ລາວ, ຄຽງຄູ່ກັບການຍົກລະດັບການ ຮ່ວມມືລະຫວ່າງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ປັດຈຸບັນໄດ້ປະກອບສ່ວນທຶນໂດຍຜ່ານໂຄງການສະໜອງທຶນເພື່ອການ ພັດທະນາສີຂຽວ, ເປັນຕົ້ນ.
- ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມແທດເໝາະຂອງ ສິນເຊື້ອກາກບອນ (carbon credit) ແລະ ໂຄງການ ການຊື້ຂາຍການປ່ອຍໂອນກາກບອນ, ແລະ ພິຈາລະນາສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານເພື່ອສະໜອງທຶນ ໃນການປົກປັກຮັກສາຊີວະນານາພັນ.

ຄຳອະທິບາຍ:

ໜ້າວຽກທຳອິດ ແມ່ນລະບຸໄວ້ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະ ໜູນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ເປັນໜ້າວຽກ ທີ່ສຳຄັນໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງນະໂຍບາຍ 1.1.2 (ການສ້າງລາຍຮັບແຫ່ງຊາດທີ່ ບໍ່ໄປຂັດຂວາງບັນດາບຸລິມະສິດ ແລະ ແນວທາງການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຍືນຍົງຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX), ເຊິ່ງໜ້າ ວຽກດັ່ງກ່າວແມ່ນນອນຢູ່ພາຍໃຕ້ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ 1.1 ການເກັບລາຍຮັບ ຂອງ ພາກນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການເງິນພາກລັດພາຍໃນ.

ສຳລັບໜ້າວຽກທີສອງ ແມ່ນເນັ້ນໜັກການຊຸກຍູ້ບັນດາບຸລິມະສິດໃນການປົກ

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
- ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ ແຮ່
- ກົມສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງ ຊັບຜະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ກົມແຜນການ ແລະ ການ

ປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຊີວະນານາພັນ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX.	ຮ່ວມມື, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ▪ ກົມແຜນການ ແລະ ການ ຮ່ວມມື, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ▪ ກົມແຜນການ, ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການ ລົງທຶນ ▪ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ນະໂຍບາຍການພັດທະນາ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ▪ ກົມຕຳຫຼວດສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມ ສະຫງົບ ▪ ກອງທຶນແຫ່ງຊາດ ▪ ສຳນັກງານຂໍ້ມູນຕຳນິກ ຟອກເງິນ (AMLIO), ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ▪ ກະຊວງຂະແໜງການ ກ່ຽວຂ້ອງ ▪ ຈຸດປະສານງານ ຄະນະ ສະເພາະກິດວ່າດ້ວຍການ ປະຕິບັດງານວຽກງານການ ເງິນ (FATF)
--	--

4.2 ການສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ

ຖ້າ ສປປ ລາວ ບໍ່ເລັ່ງປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມທົນທານຕໍ່ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄຟຟ້າທາງທຳມະຊາດ, ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍການຫຼຸດຜ່ອນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືນຍົງ. ຄວາມບອບບາງຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ແມ່ນຖືກຈັດຢູ່ອັນດັບທີ 137 ຈາກທັງໝົດ 180 ປະເທດ ໃນປີ 2020, ເຊິ່ງໄດ້ປະເມີນຄວາມບອບບາງ ແລະ ຄວາມພ້ອມໃນການປັບຕົວ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງປະເທດ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຖືກຈັດຢູ່ອັນດັບທີ 38 ຂອງປະເທດທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດໃນໂລກ, ແລະ ຢູ່ອັນດັບທີ 142 ຂອງປະເທດທີ່ມີຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ). ສະນັ້ນ, ຄວາມບອບບາງຂອງ ສປປ ລາວ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນເຫັນວ່າມີຄວາມທ້າທາຍສົມຄວນໃນການທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ ແລະ ຕໍ່ກັບຄວາມຄືບໜ້າທວງທຳການພັດທະນາ ນາຂອງປະເທດ, ເຊິ່ງໄດ້ຄາດຄະເນວ່າ ສປປ ລາວ ເປັນໜຶ່ງໃນຫຼາຍປະເທດທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດຈາກຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເຊິ່ງອຸນຫະພູມອາດຈະເພີ່ມສູງຂຶ້ນເຖິງ 3.6 ອົງສາ ພາຍໃນສະຕະວັດນີ້, ເຊິ່ງມີໝາຍຄວາມວ່າ ການປ່ຽນແປງຂອງລະດູການ ແລະ ສະພາບພູມິອາກາດຈະມີການແປປວນຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ສະນັ້ນ, ການຈັດການຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ, ການສ້າງຄວາມທົນທານ ແລະ ການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໄຟຟ້າ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດຈະບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດ, ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ, ກໍຄື ບໍ່ກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະເທດ, ໂດຍສະເພາະປະຊາກອນຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼາຍເຖິງ 2/3 ແມ່ນເພິ່ງພາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນການດຳລົງຊີວິດ. ສະນັ້ນ, ການປັບຕົວ ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນບັນດາກົດລະບຽບຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງນະໂຍບາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ໂດຍສະເພາະການປະຕິຮູບໂຄງສ້າງເສດຖະກິດໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ, ລວມທັງເນັ້ນໜັກວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຄວາມບອບບາງຂອງຂົງເຂດ, ສະຖາບັນ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ ວຽກງານການສ້າງຄວາມທົນທານ, ເປັນຕົ້ນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ປະເທດທີ່ກຳລັງກະກຽມໃນການຫຼຸດຜ່ອນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາຍັງມີຄວາມສ່ຽງໃນການບັນລຸ ຫຼື ຮັກສາເກນມາດຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຖ້າຫາກປະເທດດັ່ງກ່າວຍັງສືບຕໍ່ມີຄວາມບອບບາງຈາກຜົນກະທົບຈາກໄຟຟ້າ, ເພາະໄຟຟ້າແມ່ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ຈະສ້າງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ກັບທັງສາມເກນມາດຖານໃນການຫຼຸດຜ່ອນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະໃນສະພາບປັດຈຸບັນທີ່ສະພາບອາກາດມີການແປປວນ ແລະ ຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ສະນັ້ນຖ້າຫາກຂາດຄວາມພ້ອມທີ່ດີໃນການຮັບມືກັບໄຟຟ້າ, ໂດຍສະເພາະຄວາມພ້ອມດ້ານການເງິນ, ມັນຈະສ້າງຜົນກະທົບ ແລະ ຍິ່ງບັນທຸນຕໍ່ກັບຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດຂອງປະເທດທີ່ກຳລັງກະກຽມຫຼຸດຜ່ອນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ແລະ ປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນຍັງຈະໃຊ້ເວລາຫຼາຍສົມຄວນໃນການກັບມາສືບຕໍ່ທວງທຳການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດໃນລະດັບດຽວກັນກັບກ່ອນໄຟຟ້າຈະເກີດຂຶ້ນ, ແລະ ນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ການຫຼຸດຜ່ອນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາມີຄວາມລ້ຳຊ້າຕື່ມອີກ. ບົນຈິດໃຈດັ່ງກ່າວ, ຍຸດທະສາດການເງິນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ ໂດຍມີການຄາດຄະເນຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກໄຟຟ້າ ຈະເປັນປັດໄຈສຳຄັນໃນການຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ກໍຄື ການຊ່ວຍສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃນ

ການລະດົມທຶນໃຫ້ວ່ອງໄວໃນໄລຍະເກີດໄຟຟ້າ. ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ການແຈ້ງບັນດາຜູ້ໃຫ້ທຶນໃຫ້ຊາບກ່ຽວກັບການຄາດຄະເນຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໄຟຟ້າ ເພື່ອຊ່ວຍລະດົມທຶນຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ທັນການ ແລະ ວ່ອງໄວ.

ໜ້າວຽກ 21: ເລັ່ງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ.

ຍົກລະດັບຄວາມອາດສາດຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ທຶນຮອນ ໃຫ້ແກ່ລະບົບການຈັດການໄຟຟ້າ (ການຫຼີກລຽງໄຟຟ້າ, ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ, ການສ້າງຄວາມພ້ອມ ແລະ ການຮັບມືກັບໄຟຟ້າຕ່າງໆ), ໂດຍສະເພາະເນັ້ນການປັບປຸງຄວາມບອບບາງ ແລະ ການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມສ່ຽງ, ສ້າງລະບົບຕິດຕາມ ແລະ ພະຍາກອນອາກາດ, ສ້າງຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອຊ່ວຍວຽກງານຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ, ການປັບຕົວຂອງຊຸມຊົນແບບກວມລວມ, ແລະ ສ້າງລະບົບເຕືອນລອງໜ້າຕໍ່ໄຟຟ້າຕ່າງໆ.

ຄຳອະທິບາຍ:

ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຄາດວ່າຈະເປັນສາເຫດຫຼັກທີ່ເຮັດໃຫ້ສະພາບອາກາດມີຄວາມແປປວນ ແລະ ຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ຄຽງຄູ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມະຊາດທີ່ເສື່ອມໂຊມ, ແລະ ການຂະຫຍາຍການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານຊີວະພາບ (ເຊັ່ນ: ພະຍາດຕິດຕໍ່ຈາກສັດສຸຄົນ), ລວມທັງ ຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າທີ່ເກີດຈາກມະນຸດ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະໄປຂັດຂວາງ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ຄວາມຄືບໜ້າການພັດທະນາຂອງປະເທດຖືກຖອຍລົງໄດ້. ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງສືບຕໍ່ມີຄວາມບອບບາງຈາກສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄຟຟ້າ, ເຊິ່ງ ສປປ ລາວ ຖືກຈັດອັນດັບຢູ່ທີ່ 38 ຂອງປະເທດທີ່ມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດໃນໂລກ, ແລະ ຢູ່ອັນດັບທີ່ 142 ຂອງປະເທດທີ່ມີຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊິ່ງນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສ່ຽງທີ່ສູງສົມຄວນຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຮັບມືກັບບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄຟຟ້າໃນອະນາຄົດ. ຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າແຫ່ງຊາດໄດ້ເນັ້ນໜັກຄວາມສຳຄັນເຖິງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ (ທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ) ເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ ແລະ ສາມາດຈັດການ ແລະ ຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກໄຟຟ້າທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ໜ່ວຍງານຈັດການຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ
- ທຸກພາກສ່ວນກະຊວງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຂອງພາກລັດ

ໜ້າວຽກ 22: ເລັ່ງການປັບຕົວຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

- ເຊື່ອມສານຜົນຂອງການທົບທວນກາງສະໄໝຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ຮ່າງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ X ແລະ ແຜນງານອື່ນໆ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດແຫ່ງຊາດ, ແຜນງານການປັບຕົວແຫ່ງຊາດ, ຜົນຂອງການທົບທວນຄືນກາງສະໄໝຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານເຊັ່ນໄດ້, ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດໃນການປະກອບສ່ວນການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ - NDC.
- ພັດທະນາແຜນວາດກຳນົດທີ່ດິນໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງເຂດດິນ ແລະ ພື້ນທີ່ໃນການຜະລິດ ແລະ ປຸກຝັງ, ແນໃສ່ສິ່ງເສີມວຽກງານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານ, ລວມທັງເຂດພື້ນທີ່ຊຳປະທານເພື່ອການຜະລິດກະສິກຳເພື່ອສິ່ງອອກ, ເຂດພື້ນທີ່ທີ່ນຳໃຊ້ໃນໂຄງການໃຫຍ່ເພື່ອການພັດທະນາອື່ນໆ, ເຂດພື້ນທີ່ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສະຫງວນ ເພື່ອສາມາດຈັດການ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງອື່ນໆ, ລວມທັງເຂດພື້ນທີ່ສຳລັບການຜະລິດເພື່ອສ້າງຄວາມທົນທານໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ເຂດພັກອາໄສຂອງປະຊາຊົນ ເພື່ອສາມາດວາງແຜນ ແລະ ຈັດການຄວາມສ່ຽງໄດ້ດີກວ່າເກົ່າ.

ຄຳອະທິບາຍ:

ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ຂ້າງເທິງ, ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີຄວາມບອບບາງຫຼາຍ ສົມຄວນແຕ່ມີຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືທີ່ຈຳກັດຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດ. ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ປ່ອຍອາຍາກາກໂບນິກຕ່ຳ, ສະນັ້ນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕ້ອງອີງໃສ່ການເລັ່ງປັບຕົວສະພາບຄວາມພ້ອມຂອງປະເທດ ແລະ ປະຊາຊົນໃນການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ເຊິ່ງນີ້ແມ່ນລວມເຖິງການເຊື່ອມສານວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ, ແລະ ເນັ້ນການພິຈາລະນາວິທີການຮັບມື ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ລວມທັງຂະບວນການກູ້ຢືມຕ່າງໆຂອງຂະແໜງການເງິນ, ໂດຍສະເພາະໃນຂົງເຂດທີ່ມີຄວາມບອບບາງສູງ ເຊັ່ນ: ກະສິກຳ, ພະລັງງານ, ການປະມົງ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ. ພ້ອມກັນນັ້ນການສ້າງແຜນທີ່ຄວາມບອບບາງ ກໍຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດວາງຈຸດສຸມວຽກງານກ່ຽວ ຂ້ອງຢູ່ແຂວງ ແລະ ເມືອງຕ່າງໆທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ບອບບາງກວ່າໝູ່ຢູ່ພາຍໃນປະເທດອີກດ້ວຍ.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
- ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່
- ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
- ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
- ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
- ກະຊວງການເງິນ
- ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
- ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ

IV. ແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປະສານງານ

ຂະບວນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນນຳພາໂດຍ ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານ ສປຊ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ພາຍໃຕ້ການເປັນປະທານຂອງ ທ່ານຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ. ຄະນະຊີ້ນຳດັ່ງກ່າວປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກຈາກບັນດາກະຊວງ ແລະ ສຳນັກງານຜູ້ຕາງໜ້າຖາວອນ ປະຈຳອົງການ ສປຊ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ທີ່ ນິວຢອກ ແລະ ເຊີແນວ ໂດຍໄດ້ມີການປະສານສົມທົບຢ່າງໃກ້ຊິດຈາກ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ກໍ່ຄື ກົມແຜນການ ທີ່ມີບົດບາດໃນການສ້າງ ແລະ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ກົມຮ່ວມມືສາກົນ ທີ່ມີບົດບາດເປັນ ກອງເລຂາຂະບວນການໂຕະມົນ.

ບັນດາຜົນກະທົບທີ່ຄາດຄະເນຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນຕິດພັນກັບໜ້າວຽກຂອງບັນດາກະຊວງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ສະນັ້ນ, ການປຶກສາຫາລືທີ່ລະອຽດ ແລະ ຮອບດ້ານຮ່ວມກັບທຸກພາກສ່ວນຕະຫຼອດໄລຍະຂະບວນການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງ. ບັນດາຂະແໜງການຫຼັກໆທີ່ປະກອບເປັນກຸ່ມປຶກສາຫາລືຕົ້ນຕໍໃນການກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນມີລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- **ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ:** ມີພາລະບົດບາດຫຼັກໃນການພັດທະນາ ແລະ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ຮັບປະກັນການເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX ແລະ ການປະສານງານຮ່ວມກັບ ກອງເລຂາ ປພຍ ເພື່ອລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ປພຍ (ກົມແຜນການ), ພ້ອມທັງເຮັດໜ້າທີ່ເປັນ ກອງເລຂາຂະບວນການໂຕະມົນ (ກົມຮ່ວມມືສາກົນ).
- **ກະຊວງການເງິນ:** ມີບົດບາດເຊິ່ງຕິດພັນກັບຜົນກະທົບຂອງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕໍ່ກັບການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ເງື່ອນໄຂສຳລັບການກູ້ຢືມເງິນ, ມີບົດບາດໃນການສ້າງນະໂຍບາຍທີ່ສອດຄ່ອງ ເພື່ອຮັກສາລະດັບຄາດໝາຍອີງຕາມເກນມາດຖານທາງດ້ານ GNI ແລະ EVI;
- **ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ:** ມີບົດບາດໃນການປັບປຸງ ຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຜະລິດ ແລະ ສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ການຄ້າ, ມີບົດບາດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມເຂດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ (ເຂດການຄ້າເສລີ ເຊັ່ນ: ນິຄົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າວຽງຈັນ - Vita Park), ສ້າງນະໂຍບາຍທີ່ສອດຄ່ອງເພື່ອຮັກສາລະດັບຄາດໝາຍອີງຕາມເກນມາດຖານ EVI;
- **ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້:** ມີບົດບາດໃນການຮັບປະກັນ ທາງດ້ານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ (ເຊິ່ງເປັນຂະແໜງການທີ່ຕິດພັນກັບແຮງງານເປັນສ່ວນໃຫຍ່) ແລະ ກຳນົດຈຸດຍືນຂອງ ຂະແໜງກະສິກຳ ເຂົ້າໃນມູນຄ່າຕ່ອງໂສ້/ສາຍພານການຄ້າຂອງສາກົນ;
- **ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ:** ມີບົດບາດໃນການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ແນະນຳການລົງທຶນທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຈຳເປັນເພື່ອຮັກສາລະດັບຄາດໝາຍອີງຕາມເກນມາດຖານທາງດ້ານ HAI;
- **ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ:** ມີບົດບາດໃນການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ແນະນຳການລົງທຶນທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຈຳເປັນເພື່ອຮັກສາລະດັບຄາດໝາຍອີງຕາມເກນມາດຖານທາງດ້ານ HAI;

- **ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ:** ມີບົດບາດໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຈັດການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບອບບາງ ແລະ ຂັບເຄື່ອນແນວທາງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ;
- **ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ:** ມີບົດບາດໃນການພັດທະນາຜືນຖານໂຄງລ່າງທີ່ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ດຳເນີນການຄ້າທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ການປັບປຸງດ້ານການຜະລິດ;

ຜ່ອມກັນນັ້ນ, ຄຽງຄູ່ກັບ ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ຍັງມີ ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີພາລະບົດບາດໃນການນຳພາໜ່ວຍງານຈຸດປະສານງານພາກລັດ ໃນຂະບວນການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນກອງເລຂາໃຫ້ແກ່ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານ ສປປ ລາວ ສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແນໃສ່ຮັບປະກັນການປະສານງານທີ່ມີປະສິດທິຜົນຕະຫຼອດໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ. ໜ່ວຍງານຈຸດປະສານງານດັ່ງກ່າວ ກໍປະກອບດ້ວຍຕ່າງໜ້າກະຊວງ ແລະ ຂະແໜງການໃນລະດັບ ຫົວໜ້າກົມ/ຮອງຫົວໜ້າກົມ (ລະດັບຄະນະພະແນກຈາກພາກສ່ວນຂະແໜງການ) ຈາກກະຊວງຂະແໜງການຕ່າງໆ, ລວມທັງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການເງິນ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍການພັດທະນາ, ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ແລະ ບັນດາກະຊວງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆອີກ. ຜ່ອມກັນນັ້ນ, ມີ 4 ກະຊວງ/ຂະແໜງການຫຼັກທີ່ບັນຈຸຢູ່ໃນຈຸດປະສານງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ປະກອບຢູ່ໃນ ຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ລວມມີ: ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍການພັດທະນາ ແລະ ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ແລະ ອື່ນໆ, ເຊິ່ງຂະແໜງການເຫຼົ່ານີ້ມີແມ່ນສຸມໃສ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າວຽກຫຼັກຂອງແຜນຍຸດທະສາດຂ້າມຜ່ານດັ່ງລາຍລະອຽດຕໍ່ໄປນີ້:

- **ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ:** ມີບົດບາດຕິດພັນກັບການປັບຕົວ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃນການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງລາວ ໃຫ້ເຂົ້າກັບມາດຕະຖານສາກົນ ໂດຍສະເພາະສຸມໃສ່ບັນຫາທີ່ຕິດພັນກັບສິດທິຂອງແຮງງານ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ.
- **ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ** ກ່ຽວພັນກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການຄ້າ/ການລົງທຶນ: ຕິດພັນກັບຂະແໜງການແຜນແຜ່ ທີ່ອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ເປັນຂະແໜງການສຳຄັນທີ່ສ່ວນຫຼາຍການຈ້າງງານ=ແມ່ນແມ່ຍິງຢູ່ ສປປ ລາວ.
- **ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ:** ຕິດພັນກັບການປັບປຸງຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຸນນະພາບຂໍ້ມູນ ເພື່ອນຳໃຊ້ສຳລັບຕົວຊີ້ບອກດ້ານການພັດທະນາໃນໄລຍະຍາວ (HAI ແລະ EVI).
- **ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍການພັດທະນາ:** ຕິດພັນກັບການສ້າງນະໂຍບາຍ ທີ່ອີງໃສ່ການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຕາມຫຼັກຖານຕົວຈິງ ກໍ່ຄື ການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ .

ສໍາລັບພາກສ່ວນຂອງ ອົງການ ສປຊ ກໍ່ມີ ຂອບການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງ ອົງການ ສປຊ ໂດຍມີການກຳນົດກຸ່ມປະສານງານສະເພາະ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານການສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ, ເຊິ່ງມີໜ້າທີ່ໃນການສະໜອງການສະໜັບສະໜູນທັງດ້ານວິຊາການ ແລະ ທຶນສະໜັບສະໜູນ ໂດຍຮ່ວມມື ແລະ ປະສານງານກັບ ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ (ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ). ກຸ່ມປະສານງານສະເພາະດັ່ງກ່າວປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກຈາກ DESA, ILO, ITC, UNCDF, UNCITRAL, UNCTAD, UNEP, UNDP, UNIDO, ESCAP, ແລະ IOM, ແລະ ອົງການເຄືອຂ່າຍ ປສຊ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການຕິດຕາມ

ແນວທາງການຕິດຕາມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແມ່ນລວມເອົາ:

ການຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດຂ້າມການຜ່ານ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ Annex 2) ໂດຍອີງໃສ່ຕາຕະລາງການສ້າງໜ້າວຽກ (action matrix) ຂອງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດບົດບາດການນຳພາໃຫ້ແກ່ກະຊວງຂະແໜງການໃນແຕ່ລະລະດັບຈົນຮອດຂັ້ນກົມ, ພ້ອມທັງໄດ້ກຳນົດຂອບເຂດໄລຍະເວລາ ແລະ ວິທີການກວດສອບ. ຂະແໜງພາກລັດທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຈາກແຕ່ລະພາກສ່ວນແມ່ນມີໜ້າທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການເກັບກຳ, ວິເຄາະ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ແກ່ ກອງເລຂາຂອງຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ໃນແຕ່ລະປີ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນກ່ອນຈະມີການຈັດ ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນໄຕມາດສຸດທ້າຍປະຈຳປີຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ແລະ ກ່ອນຈະມີການຈັດກອງປະຊຸມໂຕະມືນປະຈຳປີ ເພື່ອເປີດໂອກາດໃຫ້ມີການປຶກສາຫາລືຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນກ່ຽວກັບ ຄວາມຄືບໜ້າດ້ານການພັດທະນາ ໂດຍຜ່ານເວທີການປຶກສາຫາລືກັບຫຼາຍພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງນະໂຍບາຍການພັດທະນາ.

ໃນໄລຍະການທົບທວນຄືນປະຈຳປີເພື່ອລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ບັນດາຂໍ້ແນະນຳ ແລະ ທິດທາງຕ່າງໆແມ່ນຈະສັງລວມເປັນຕາຕະລາງເພື່ອປະກອບໃສ່ໃນການປັບ ແລະ ດັດແກ້ຕາຕະລາງການສ້າງໜ້າວຽກ (action matrix) ໃນກໍລະນີມີການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບການພັດທະນາຕົວຈິງ, ກັບຂໍ້ມູນໃໝ່ໆ ຫຼື ມີການປັບປຸງທິດທາງການພັດທະນາ ແລະ ບຸລິມະສິດຂອງປະເທດໃນອະນາຄົດ.

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຈະຕັ້ງໜ້າປະຕິບັດຕາມຄວາມໝາຍໝັ້ນຂອງ ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ (CDP), ສະມັດຊາໃຫຍ່ ສປຊ ແລະ ບັນດາຄວາມໝາຍໝັ້ນຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະຕິດພັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດຳເນີນງານໂດຮາ (Doha PoA) ເພື່ອຍົກລະດັບການຕິດຕາມ ສໍາລັບປະເທດທີ່ກຳລັງຈະຫຼຸດຜົນ ແລະ ປະເທດທີ່ຫຼຸດຜົນແລ້ວ ໃນທຳມະກາງສະພາບການພັດທະນາທີ່ມີການປ່ຽນແປງໃນປັດຈຸບັນ. ຂອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານນີ້ ຈະສະໜອງຫຼັກຖານ ແລະ ຂໍ້ມູນ ທີ່ຈະຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ປະກອບໃສ່ບົດລາຍງານປະຈຳປີຕໍ່ກັບ ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ (CDP) ໂດຍສະເພາະກ່ອນກອງປະຊຸມປະຈຳປີຂອງໜ່ວຍງານດັ່ງກ່າວໃນໄລຍະເດືອນພະຈິກ (ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ອນການຈັດກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນປະຈຳປີຂອງອົງການທີ່ຈະຈັດຂຶ້ນໃນໄລຍະເດືອນກຸມພາໃນປີຕໍ່ໄປ), ເຊິ່ງການລາຍງານແມ່ນ

ຕິດພັນກັບສະພາບການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ .

ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ

ການຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ເປັນອົງປະກອບທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບ ສປປ ລາວ ໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງມີການຮ່ວມມື ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍຜ່ານ:

- ການຂົນຂວາຍການຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຜ່ານກົນໄກຂອງ ກອງປະຊຸມໂຕະມົນ ແລະ ການລວມເອົາຫົວຂໍ້ ແລະ ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນທີ່ກ່ຽວພັນກັບການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ເຂົ້າໃນວາລະການປຶກສາຫາລືຂອງ ກຸ່ມສະເພາະຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການ (Sector Working Groups), ໂດຍມີການຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໃນນາມທີ່ເປັນກອງເລຂາກອງປະຊຸມໂຕະມົນ, ເຊິ່ງເລີ່ມແຕ່ ເດືອນມັງກອນ 2023 ເປັນຕົ້ນໄປ.
- ການນໍາສະເໜີກ່ຽວກັບຮ່າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ທີ່ ກອງປະຊຸມລະດັບສູງຂອງອົງການ ສປຊ ວ່າດ້ວຍປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC5) ທີ່ຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນມີນາ 2023 ທີ່ຜ່ານມາ, ທີ່ປະເທດ ກາຕາ.
- ການຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບ ບັນດາອົງການເຄືອຂ່າຍ ສປຊ (ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອນະໂຍບາຍການພັດທະນາ (CDP) /ກົມເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງ ອົງການ ສປຊ (UNDESA) ແລະ ຫ້ອງການຜູ້ຕາງໜ້າຂັ້ນສູງຮັບຜິດຊອບວຽກງານຂອງກຸ່ມປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ກຸ່ມປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບທະເລ ແລະ ກຸ່ມປະເທດເກາະດອນນ້ອຍກຳລັງພັດທະນາ (OHRLLS)) ເພື່ອຕິດຕາມແລວທາງ ແລະ ທວງທ່າການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ (ຂອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ).

ການສະໜັບສະໜູນຈາກສາກົນໃນການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ກໍ່ກຳລັງສືບຕໍ່ມີການປຶກສາຫາລືກັນລະຫວ່າງ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ໂດຍສະເພາະ ການກຳນົດຢ່າງລະອຽດ ແລະ ຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອສະເພາະທີ່ ສປປ ລາວ ຕ້ອງການຈາກສາກົນໃນແຕ່ລະໜ້າວຽກທີ່ນອນຢູ່ໃນ ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ.

ເຊິ່ງບັນດາໜ້າວຽກທີ່ນອນຢູ່ໃນຕາຕະລາງການສ້າງໜ້າວຽກ (action matrix) ຈະສືບຕໍ່ມີການປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານ ແລະ ການປະກອບສ່ວນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຈະຖືກບັນທຶກ ແລະ ລະບຸໄວ້ໃນຕາຕະລາງດ້ານລຸ່ມ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ Annex 2).

ບັນດາມາດຕະການຕ່າງໆທີ່ລັດຖະບານໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມອື່ນໆ ແມ່ນລວມມີ:

- ຕໍ່ກັບການສູນເສຍສິດພິເສດສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາພາຍໃຕ້ກົນໄກ ແລະ ກົດລະບຽບຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກ (ນອກເໜືອຈາກການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດການຄ້າ), ແມ່ນໄດ້ສະເໜີໃຫ້ມີມາດຕະການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ເປັນເອກະພາບກັນໃນໄລຍະການຂ້າມຜ່ານ (ເຊິ່ງປັດຈຸບັນແມ່ນໄດ້ສະເໜີໄລຍະ 6-9 ປີ) ພາຍຫຼັງການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ປະສານງານ ແລະ ປຶກສາຫາລືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ແລະ ຜ່ານຊ່ອງທາງສອງ

ຝ່າຍກັບ ຄະນະກຳມະທຳການຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກ ເພື່ອຊອກຫາກາລະໂອກາດ ແລະ ວິທີທາງໃນການ ເຂົ້າເຖິງການສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆຈາກອົງການ ເພື່ອຮັບມືກັບບັນດາສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ສ້າງຄວາມພ້ອມໃນ ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.

- ກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນຂອບການຮ່ວມມືເສດຖະກິດຮອບ ດ້ານຂອງພາກພື້ນ (RCEP), ລັດຖະບານ ໄດ້ມີການສຶກສາໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກ ອົງການ ສປຊ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາອື່ນໆ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນຂອບການ ຮ່ວມມືດັ່ງກ່າວ.
- ກ່ຽວກັບການສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານການຄ້າ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສະໜັບສະໜັບດ້ານເຕັກນິກ ຕ່າງໆ, ລັດຖະບານ ໄດ້ປະສານສົມທົບ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການສະ ໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງໂຄງການຕ່າງໆໃຫ້ກັບ ສປປ ລາວ ໃນນາມເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຢູ່ ໃນສະຖານະພາບນັ້ນແລ້ວກໍ່ຕາມໃນອະນາຄົດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຈະສືບຕໍ່ໃຫ້ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຂີດ ຄວາມສາມາດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກການຄ້າໃຫ້ກັບ ສປປ ລາວ.
- ກ່ຽວກັບການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາ, ໃນປີ 2022 ທີ່ຜ່ານມາ ລັດຖະບານ ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລື ແລະ ເຈລະຈາກັບຄູ່ຮ່ວມຫຼາຍພາກສ່ວນ, ລວມທັງ: ອົງການ ສປຊ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, ລຸກຊຳບວກ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ເພື່ອສະຫຼຸບການສ້າງຂອບການຮ່ວມມື ແລະ ກຳນົດຄວາມໝາຍໝັ້ນໃນການສະ ໜອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການສະໜອງທຶນການຊ່ວຍເຫຼືອເຫຼົ່ານັ້ນຕອບສະ ໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການດ້ານການພັດທະນາສະເພາະຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຊ່ວຍແກ້ໄຂຄວາມບອບບາງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນດ້ານຕ່າງໆ. ສະນັ້ນ, ແຜນໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້ານີ້ແມ່ນເພື່ອກະກຽມບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການ ຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາຂອງປະເທດ, ເຊິ່ງຈະກຳນົດເອົາຫຼາຍອົງປະກອບສຳຄັນທີ່ເນັ້ນໜັກເຖິງການຮ່ວມມື ເພື່ອການພັດທະນາທີ່ມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງ ການຕິດຕາມການສະໜອງການສະໜັບສະໜູນໃນຫຼາຍລະດັບ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກ່ຽວກັບປະເພດການສະໜອງທຶນສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະ ນາ.
- ອີກປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນແມ່ນການລະດົມທຶນພາຍໃນ ເຊິ່ງສືບຕໍ່ເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ, ລວມທັງການລະດົມ ທຶນຈາກທຶນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາ (ODA), ລວມທັງການສະໜອງທຶນພາກລັດທີ່ບໍ່ແມ່ນການສຳ ປະທານ (ແຫຼ່ງທຶນທາງການອື່ນໆ (OOF)), ການເງິນ ຫຼື ທຶນແບບປະສົມປະສານ, ແລະ ຂອບການຮ່ວມມື ໃຕ້-ໃຕ້. ສະນັ້ນ, ເພື່ອສາມາດຊອກຫາ ແລະ ລະດົມແຫຼ່ງທຶນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ມີ ການປຶກສາຫາລືເພື່ອນຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກຂໍ້ແນະນຳ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນການສ້າງຄວາມອາດ ສາມາດຂອງອົງການຕ່າງໆ ເພື່ອຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆທີ່ລາກຫຼາຍ. ໃນນັ້ນ, ແຜນການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ໃນການເຂົ້າເຖິງຫຼາຍແຫຼ່ງທຶນໃນການແກ້ໄຂ ແລະ ຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ກອງ ທຶນສີຂຽວໃນການຮັບມື ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Green Climate Fund/GCF) ເຊິ່ງປັດຈຸບັນແມ່ນກຳລັງຢູ່ໃນຂະບວນການພັດທະນາ ແລະ ເຈລະຈາ. ກອງທຶນດັ່ງກ່າວຈະເປັນແຫຼ່ງທຶນທີ່ສຳ ຄັນທີ່ຈະຊ່ວຍທົດແທນການສູນເສຍການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆທີ່ສະໜອງໃຫ້ສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ.
- ພ້ອມກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານຍັງໄດ້ເລີ່ມປຶກສາຫາລືກັບ ອົງການ ສປຊ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມຕ່າງໆ ເພື່ອຊອກຫາ ເຄື່ອງມືອື່ນໆໃນການສະໜັບສະໜູນສະເພາະປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີຂອງ

ອົງການ ສປຊ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນໃນໄລຍະທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ (ຈົນກວ່າຈະຫຼຸດຜົນ ແລະ ຫຼັງຈາກຫຼຸດຜົນອີກຫ້າປີ).

- ກ່ຽວກັບການສະໜັບສະໜູນການເຂົ້າຮ່ວມກິນໄກ ແລະ ກອງປະຊຸມສາກົນ, ເຖິງແມ່ນວ່າປັດຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີ ການຕັດສິນໃຈທາງການທີ່ແນ່ນອນເທື່ອ, ລັດຖະບານ ແມ່ນໄດ້ຝຶຈາລະນາບາງທາງເລືອກ ເຊັ່ນ: ການສະເໜີຂໍ ຕໍ່ເງື່ອນໄຂພັນທະການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃຫ້ກັບ ສະຫະພັນໂທລະຄົມມະນາຄົມສາກົນ (ITU); ການສະເໜີຂໍຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນໄປອີກສາມປີໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສະມັດຊາໃຫຍ່ອົງການ ສປຊ, ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບສະຖາບັນ ແລະ ອົງການກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບ ທາງເລືອກອື່ນໆໃນການສະໜັບສະ ໜູນທຶນເດີນທາງເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມທີ່ສໍາຄັນ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ເອກະສານອ້າງອີງກ່ຽວກັບບັນດາຂອບນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານການ
ພັດທະນາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ- ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025)	ເປົ້າໝາຍທີ 1: ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ມີຄຸນນະພາບ, ໝັ້ນທ່ຽງ ແລະ ຍືນຍົງ ເປົ້າໝາຍທີ 2: ຊັບພະຍາກອນມະນຸດມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ ທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມ ຕ້ອງການຂອງການພັດທະນາ, ມີຄວາມສາມາດຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ-ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອຍົກສູງປະສິດທິພາບ ແລະ ສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິການ; ເປົ້າໝາຍທີ 3: ຊີວິດການເປັນຢູ່ທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈຂອງປະຊາຊົນໄດ້ຮັບການຍົກ ລະດັບໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ; ເປົ້າໝາຍທີ 4: ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມສົມດຸນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພພິບັດຕ່າງໆ; ເປົ້າໝາຍທີ 5: ການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ນຳໃຊ້ທຳແຮງ, ກາລະໂອກາດທີ່ ຕັ້ງ, ເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການຮ່ວມມື ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ຢ່າງເປັນ ເຈົ້າການ; ເປົ້າໝາຍທີ 6: ການຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານລັດມີປະສິດທິພາບ, ສັງຄົມມີຄວາມສະເໝີພາບ, ຍຸຕິທຳ ແລະ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຕາມທິດການປົກຄອງກົດໝາຍທີ່ສັກສິດ ແລະ ເຂັ້ມງວດ.
ວາລະແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ ໄຂຄວາມ ຫຍຸ້ງຍາກທາງ ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເງິນ (2021-2023)	ວຽກຈຸດສຸມທີ 1: ສົ່ງເສີມການຜະລິດເພື່ອທົດແທນນການນຳເຂົ້າ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກ ເພື່ອສ້າງຖານລາຍຮັບທີ່ເຂັ້ມແຂງ (ຫັນປ່ຽນຈາກສັງຄົມຊົມໃຊ້ຫຼາຍກວ່າໄປສູ່ສັງຄົມການ ຜະລິດຫຼາຍຂຶ້ນ). ວຽກຈຸດສຸມທີ 2: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການເກັບລາຍຮັບງົບປະມານ. ວຽກຈຸດສຸມທີ 3: ສົ່ງເສີມການປະຢັດ, ຕ້ານການຜຸ່ມເຜືອຍ ແລະ ຍົກສູງປະສິດທິຜົນການ ລົງທຶນ-ລາຍຈ່າຍງົບປະມານ ແລະ ການແກ້ໄຂຫນີ້ສິນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ສຳລັບດ້ານ ການປະຢັດແມ່ນຈະປັບປຸງນິຕິກຳໃນການນຳໃຊ້ລົດປະຈຳຕຳແໜ່ງ ແລະ ລົດບໍລິຫານລັດ, ການ ໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານບໍລິຫານລັດ, ການຮັບແຂກ, ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ ແລະ ການຈັດງານ ບຸນຕ່າງໆ ໃນການຈັດຕັ້ງພັກ-ລັດ ແຕ່ລະຂັ້ນທີ່ນຳໃຊ້ງົບປະມານຂອງລັດໃຫ້ມີຄວາມເປັນເອກະ ພາບກັນ. ສຳລັບການລົງທຶນ ແມ່ນຈະປັບປຸງນະໂຍບາຍການລົງທຶນຂອງລັດໃຫ້ສອດຄ່ອງ, ມີ

	ຈຸດສຸມ ແລະ ຮັບປະກັນທາງດ້ານປະສິດທິຜົນ. ວຽກຈຸດສຸມທີ 4: ສ້າງສະຖຽນລະພາບດ້ານການເງິນ. ວຽກຈຸດສຸມທີ 5: ຍົກສູງປະສິດທິພາບການຄຸ້ມຄອງລັດດ້ວຍກົດໝາຍ ໂດຍຈະປັບປຸງຮ່າງກົດໝາຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ກົນໄກຕ່າງໆ ໃຫ້ຄ່ອງຕົວກວ່າເກົ່າ.
ແຜນຍຸດທະສາດການເງິນເພື່ອສະໜັບສະໜູນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ IX (2023-2025)	ການເງິນສາທາລະນະພາຍໃນ - ການເກັບລາຍຮັບ - ການຄຸ້ມຄອງລາຍຈ່າຍ - ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ການເງິນສາທາລະນະສາກົນ - ການຄາດຄະເນ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງ ODA - ການສະໜອງແຫຼ່ງທຶນສໍາລັບ LDC ການເງິນພາກເອກະຊົນພາຍໃນ - ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການດໍາເນີນທຸລະກິດເພື່ອການພັດທະນາ MSMEs - ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງດ້ານການເງິນຢ່າງທົ່ວເຖິງ ການເງິນພາກເອກະຊົນສາກົນ - ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ (FDI) - ກະແສເງິນຜິດກົດໝາຍ - ການໂອນເງິນ ຂະແໜງບຸລິມະສິດ - ການເງິນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ - ການເງິນຂະແໜງສຶກສາທິການ - ການເງິນຂະແໜງການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
ຂອບການຝຶນຝູ້ເສດຖະກິດຂອງ ສປ ລາວ (2023-2025)	ຂອບທາງດ້ານມະຫາພາກ-ການເງິນ¹ - ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ - ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສ - ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານຂະແໜງການເງິນ ການຄ້າ ແລະ ພາກເອກະຊົນ, ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ - ການລົງທຶນ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມການດໍາເນີນທຸລະກິດ

¹ Policies and actions taken from the 9th NSEDP Financing Strategy

	b. ການທ່ອງທ່ຽວ c. ດ້ານກະສິກໍາ d. ການຫັນເປັນດິຈິຕໍລ 3. ການບໍລິຫານການປ່ຽນແປງ ແລະ ການປັບປຸງນະໂຍບາຍເພື່ອຮອງຮັບໃຫ້ແກ່ການຈ້າງງານທີ່ເປັນທໍາ a. ການເຈລະຈາທາງສັງຄົມ (ຄໍາຈ້າງ, ແຮງງານ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍ, ລັດຖະບານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງເຂດຊາຍແດນ) b. ລະບົບການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຈໍາເປັນ c. ການຮ່ວມທຶນລະຫວ່າງລັດ ແລະ ເອກະຊົນດ້ວຍທັກສະດ້ານດິຈິຕໍລ, ການສ້າງທັກສະ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດ, ການບໍລິການການຈ້າງງານ d. ການຄໍ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການຈ້າງງານ ແລະ ການຟື້ນຟູການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ e. ການສົ່ງເສີມ MSME ທ້ອງຖິ່ນ, ການຈ້າງງານ, ການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ການໂອນຖ່າຍຊັບພະຍາກອນ f. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຕັດສິນໃຈໂດຍອີງໃສ່ພື້ນຖານຂໍ້ມູນ 4. ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ a. ການສຶກສາ b. ສຸຂະພາບ ແລະ ໂພຊະນາການ c. ຄວາມສະເໝີພາບຍິງ-ຊາຍ d. ປະຊາກອນ ແລະ ຂໍ້ມູນ 5. ການເຕີບໂຕສີຂຽວ, ຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ a. ການເຕີບໂຕສີຂຽວ b. ຄວາມທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ c. ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານໄພພິບັດ
--	---

ແຜນດຳເນີນງານ ໂດຮາສຳລັບ ປະເທດດ້ອຍ ພັດທະນາ 2022- 2031	1. ການລົງທຶນໃສ່ປະຊາຊົນໃນບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ: ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອກັນກ້າວໄປ; 2. ຍົກລະດັບວຽກງານວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ເພື່ອຮັບມືກັບຄວາມ ບອບບາງໃນຫຼາຍມິຕິ ແລະ ບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ; 3. ສະໜັບສະໜູນການປັບໂຄງສ້າງເສດຖະກິດ ເພື່ອຂັບເຄື່ອນໃຫ້ແກ່ຄວາມຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ; 4. ເພີ່ມທະວີການຄ້າສາກົນ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ; 5. ແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການຜືນຜູ້ຈາກການລະບາດຂອງ ພະຍາດໂຄ ວິດ-19 ແລະ ການສ້າງຄວາມທົນທານ ເພື່ອຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກພາຍນອກໃນ ອະນາຄົດ; 6. ລະດົມຄວາມສາມັກຄີສາກົນ, ການເປັນຄູ່ຮ່ວມມືສາກົນທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເຄື່ອງມື ແລະ ກົນໄກທີ່ປະດິດສ້າງ ສຳລັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ຄຳນຶ່ງເຖິງຄວາມສ່ຽງ ເພື່ອກ້າວໄປ ສູ່ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງ.
--	--

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ຕາຕະລາງແນວທາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ
ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ

ເສົາຄໍ້າ	ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ	ນະໂຍບາຍ/ ໜ້າວຽກ	ເປົ້າໝາຍ	ແຜນງານ ແລະ ນະໂຍບາຍ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ	ພາກລັດ ຜູ້ນຳພາ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ກະຊວງ, ກົມ)	ຄູ່ຮ່ວມ ພັດທະນາຜູ້ສະ ໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ	ໄລຍະ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ	ຮູບແບບການ ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ
1. ການສ້າງສະຖຽນລະ ພາບຂອງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກ ແລະ ຄວາມ ຍືນຍົງທາງດ້ານການ ເງິນ	1.1 ສະຖຽນລະພາບ ຂອງເສດຖະກິດ ມະຫາພາກ		- ຄຸນນະພາບ - ໂລ່ງລຽນ - ຍືນຍົງ					
	1.2 ການຮັບປະກັນ ການລົງທຶນໃນ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ແລະ ວຽກ ງານດິນຟ້າອາກາດ							
2. ການຄ້າ ແລະ ການ ລົງທຶນ	2.1 ການສົ່ງເສີມ ການຄ້າ ແລະ ການ ລົງທຶນໂດຍກົງຈາກ ຕ່າງປະເທດ							
	2.2 ການສ້າງ ສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ ການດຳເນີນທຸລະ ກິດເພື່ອການ ຂະຫຍາຍຕົວທີ່ ກວມລວມ							
3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ ແລະ ການ ຫັນປ່ຽນໂຄງຮ່າງ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ	3.1 ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ, ວຽກເຮັດ ງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກລະດັບ ຄວາມອາດສາມາດ ທາງດ້ານການ ຜະລິດ							
	3.2 ການພັດທະນາ ເຂດຊຸມນະບົດ							
	3.3 ການພັດທະນາ ຕົວເມືອງ							

4. ການປ່ຽນແປງດິນ ຝ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການ ໄຟຟ້າ	4.1 ການຈັດການ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອ ການພັດທະນາທີ່ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ອາຍກາກບອນ							
	4.2 ການສ້າງ ຄວາມທົນທານຕໍ່ ການປ່ຽນແປງດິນ ຝ້າອາກາດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງຈາກ ໄຟຟ້າ							

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ຂອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

Assessing progress of the implementation of the Lao PDR STS – ຕາຕະລາງດັ່ງກ່າວຈະສືບຕໍ່ປຶກສາຫາລື ແລະ ປັບປຸງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ**

ທ່ານສາມາດສະແກນ ຄິວອາ ດ້ານລຸ່ມນີ້ ເພື່ອເບິ່ງ ຂອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ສະບັບລ້າສຸດ

ພາກ	ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ	ໜ້າວຽກ	ໜ້າວຽກ/ກິດຈະກຳ ສະເພາະ	ແຜນງານ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ	ພາກລັດ ຜູ້ນຳພາ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ກະຊວງ, ກົມ)	ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ	ຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດພາຍໃນ (ໄຕມາດ)	ຮູບແບບການ ຕິດຕາມ ແລະ ປະ ເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ
1. ການສ້າງສະຖຽນ ລະພາບຂອງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກ ແລະ ຄວາມຍືນ ຍົງທາງດ້ານການເງິນ	1.1 ການສ້າງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກໃຫ້ມີຄວາມ ສະຖຽນລະພາບ	ໜ້າວຽກ 1: ເລັ່ງສ້າງ ສະຖຽນລະພາບຂອງຂະ ແໜງການເງິນ						
1. ການສ້າງສະຖຽນ ລະພາບຂອງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກ ແລະ ຄວາມຍືນ ຍົງທາງດ້ານການເງິນ	1.1 ການສ້າງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກໃຫ້ມີຄວາມ ສະຖຽນລະພາບ	ໜ້າວຽກ 2: ຫຼຸດຜ່ອນ ພາລະດ້ານໜີ້ສິນ						
1. ການສ້າງສະຖຽນ ລະພາບຂອງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກ ແລະ ຄວາມຍືນ	1.1 ການສ້າງ ເສດຖະກິດມະຫາ ພາກໃຫ້ມີຄວາມ ສະຖຽນລະພາບ	ໜ້າວຽກ 3: ເພີ່ມທະວີ ຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຂອງຂະ ແໜງການການເງິນ						

ຍິງທາງດ້ານການເງິນ								
1. ການສ້າງສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ	1.2 ການຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດິນຟ້າອາກາດ	ໜ້າວຽກ 4: ຈັດບຸລິມະສິດການລົງທຶນສາທາລະນະໃນຂະແໜງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.						
1. ການສ້າງສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ	1.2 ການຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດິນຟ້າອາກາດ	ໜ້າວຽກ 5: ເພີ່ມປະລິມານ ແລະ ປະສິດທິຜົນໃນການນຳໃຊ້ ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຂະແໜງການບຸລິມະສິດ						
1. ການສ້າງສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ	1.2 ການຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດິນຟ້າອາກາດ	ໜ້າວຽກ 6: ສະໜອງທຳແຮງໃຫ້ພາກທຸລະກິດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການລົງທຶນເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຕີບໂຕສີຂຽວ						
1. ການສ້າງສະຖຽນລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານການເງິນ	1.2 ການຮັບປະກັນການລົງທຶນໃນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວຽກງານດິນຟ້າອາກາດ	ໜ້າວຽກ 7: ວາງແຜນການເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດ ໃນເວທີສາກົນ						

2. ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ	2.1 ການສົ່ງເສີມ ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ	ໜ້າວຽກ 8: ປະຕິຮູບການຈັດການ ແລະ ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການລົງທຶນທີ່ມີຄຸນນະພາບໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ						
2. ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ	2.1 ການສົ່ງເສີມ ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ	ໜ້າວຽກ 9: ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ພັດທະນາສາຍພົວພັນທາງດ້ານການຄ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບ						
2. ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ	2.1 ການສົ່ງເສີມ ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ	ໜ້າວຽກ 10: ຍົກລະດັບ ແລະ ສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ໂດຍສອກຄ່ອງກັບມາດຖານສາກົນ						
2. ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ	2.2 ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດເພື່ອການຂະຫຍາຍ ຕົວທີ່ກວມລວມ	ໜ້າວຽກ 11: ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍທີ່ສຸດໃນການເຮັດທຸລະກິດຢູ່ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້						
3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນໂຄງຮ່າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ	3.1 ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານການຜະລິດ	ໜ້າວຽກ 12: ເລັ່ງແກ້ໄຂຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານການຮຽນຮູ້						

3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ ໂຄງຮ່າງທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ	3.1 ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ, ວຽກເຮັດ ງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກລະດັບ ຄວາມອາດສາມາດ ທາງດ້ານການຜະລິດ	ໜ້າວຽກ 13: ຮັບປະກັນ ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ການປົກປ້ອງທາງສັງຄົມ ຂັ້ນພື້ນຖານ						
3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ ໂຄງຮ່າງທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ	3.1 ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ, ວຽກເຮັດ ງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກລະດັບ ຄວາມອາດສາມາດ ທາງດ້ານການຜະລິດ	ໜ້າວຽກ 14: ປັບປຸງການ ສະໜອງກາລະໂອກາດໃນ ການມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ ເອື້ອອຳນວຍ, ລວມທັງ ຄຸນນະພາບຂອງ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ທັກສະຂອງແຮງງານ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດ ໃນການຜະລິດຂອງແຮງ ງານ						
3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ ໂຄງຮ່າງທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ	3.1 ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ ມະນຸດ, ວຽກເຮັດ ງານທຳທີ່ດີ ແລະ ການຍົກລະດັບ ຄວາມອາດສາມາດ ທາງດ້ານການຜະລິດ	ໜ້າວຽກ 15: ເຮັດໃຫ້ ປະເທດກາຍເປັນຈຸດໝາຍ ປາຍທາງທີ່ດຶງດູດໃຈຂອງ ການທ່ອງທ່ຽວທາງທຳມະ ຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ						

3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ ໂຄງຮ່າງທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ	3.2 ການພັດທະນາ ເຂດຊຸມນະບົດ	ໜ້າວຽກ 16: ເພີ່ມທະວີ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການ ຍົກລະດັບການພັດທະນາ ເຂດຊຸມນະບົດ ດ້ວຍ ແນວທາງການມີສ່ວນ ຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ (community-based approach) ເຊິ່ງມີຄວາມ ສໍາຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມ ທຸກຍາກ						
3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ ໂຄງຮ່າງທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ	3.2 ການພັດທະນາ ເຂດຊຸມນະບົດ	ໜ້າວຽກ 17: ເລັ່ງການ ຫັນສູ່ການສ້າງກົນໄກ ແລະ ລະບົບການສະໜອງ ແລະ ຜະລິດອາຫານທີ່ທົນ ທານ ແລະ ຍືນຍົງ						
3. ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ ໂຄງຮ່າງທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ	3.2 ການພັດທະນາ ເຂດຊຸມນະບົດ	ແຜນກິດຈະກຳ 18: ມີ ການວາງແຜນການຫັນ ເປັນຕົວເມືອງຢ່າງເປັນ ລະບົບ						
4. ການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການ ໄຟຟ້າ	4.1 ການຈັດການ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອ ການພັດທະນາທີ່ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ອາຍກາກບອນ	ໜ້າວຽກ 19: ເລັ່ງການ ຫັນປ່ຽນການນໍາໃຊ້ ພະລັງງານ						
4. ການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການ ໄຟຟ້າ	4.1 ການຈັດການ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ ເພື່ອ	ໜ້າວຽກ 20: ມີການ ຈັດການ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຍືນຍົງ						

	ການພັດທະນາທີ່ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍ ອາຍກາກບອນ							
4. ການປ່ຽນແປງດິນ ຝ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການ ໄຟຟ້າ	4.2 ການສ້າງຄວາມ ຍືນຍານຕໍ່ການ ປ່ຽນແປງດິນຝ້າ ອາກາດ ແລະ ການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄຟຟ້າ	ໜ້າວຽກ 21: ເລັ່ງການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກ ໄຟຟ້າ.						
4. ການປ່ຽນແປງດິນ ຝ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດການ ໄຟຟ້າ	4.2 ການສ້າງຄວາມ ຍືນຍານຕໍ່ການ ປ່ຽນແປງດິນຝ້າ ອາກາດ ແລະ ການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄຟຟ້າ	ໜ້າວຽກ 22: ເລັ່ງການ ປັບຕົວກັບຜົນກະທົບຈາກ ການປ່ຽນແປງດິນຝ້າ ອາກາດ.						

Lao People's Democratic Republic
Peace Independence Democracy Unity Prosperity

The Lao PDR Smooth Transition Strategy for LDC Graduation in 2026 and beyond

Government of the Lao PDR
December 2023

The Lao PDR Smooth Transition Strategy for LDC Graduation in 2026 and beyond

LDC Secretariat, Ministry of Foreign Affairs, Government of Lao PDR

With the technical assistance of the United Nations

Foreword.....	ii
Executive Summary.....	iv
List of acronyms	vii
I. Introduction.....	1
A historic milestone.....	1
A specific context for graduation.....	3
Objectives and role of the STS in Lao PDR's development planning	5
Scope and structure	6
Formulation process and methodology.....	3
II. Diagnostics: implications of LDC Graduation.....	5
2.1 Expected impacts	5
2.2 Opportunities to seize	8
III. Policies and actions for a smooth, quality, and sustainable LDC Graduation	9
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	10
2. Quality Trade and Investments.....	16
3. Structural Economic Transformation	21
4. Climate Change and Disaster Management.....	27
IV. Implementation arrangements	31
Governance and coordination	31
Monitoring.....	32
Development assistance.....	33
Annex 1: Reference policy frameworks	35
Annex 2: Action Matrix for the STS implementation.....	37
Annex 3: Monitoring and Evaluation Framework	38

Foreword

Poverty eradication has long been an integral part of the Lao PDR's national policies and priorities, the government has emphasized its strong commitment and put its utmost efforts to graduate from the Least Developed Countries status since 2000s. The triennial review by the Committee for Policy Development (CDP) in 2018 found that the Lao PDR met the thresholds for the LDC graduation for the first time, by meeting two out of three criteria for graduation, and in 2021 the Lao PDR met the thresholds for the LDC graduation again for the second time, by meeting all three criteria for graduation from the LDC status.

Nevertheless, the prolonged impact from the COVID-19 pandemic, exacerbated by the on-going economic and financial constraint and other global and regional crisis have severely affected the global development aspiration, including the Lao PDR, such impacts have further imposed even more complication and immense challenges and obstruct the development path, in particular the effort to recover the economy and the development momentum of the least developed countries. In this context, the General Assembly has adopted the resolution A/RES/76/8, dated 29 November 2021, *Graduation of Bangladesh, the Lao People's Democratic Republic and Nepal from the LDC category* with an exceptionally extended preparatory period of five years from the standard period of three years. This means that the Lao PDR will have its preparatory period to graduate from the LDC status by 2026. The United Nations also invites and encourages the Lao PDR to prepare, during the five-year period, its national smooth transition strategy; and the CDP will review the Lao PDR's progress again at its 2024 triennial review. This will allow the country to best position itself for the smooth, quality and sustainable graduation, thereby, ensuring that it will not slip back to LDC after graduation. Importantly, the UN agencies and the international community remain committed and has the obligation to continuing support and assist the LDC countries until their official graduation.

Although substantial progress and achievement were made over the past years, the Lao PDR may face inevitable challenges after its graduation from LDC category, including the loss of LDC-specific support measures on trade, access to grants and concessional loans, and declining of official development assistance (ODA), as well as the support for participation in international forum. At the same time, after graduation the Lao PDR would no longer benefit from ceilings and discounts applied to LDCs in the determination of countries' mandatory contributions to budgets of the UN system and other international organizations that the Lao PDR is accredited to.

Having recognized these circumstances, the Party, the Government and the entire Lao people remain committed and determined to strengthening its ownership and enhancing its self-reliance and self-strength in all areas in the up-coming years, particularly in the areas of economic infrastructure improvement, quality human resources development, enhancing capacity-building and domestic product capability and efficiency in order to increase its regional and international competitiveness. Furthermore, graduating from the LDC category will enhance the country's overall international image, including in the global arenas, as well as in terms of trade and regional and global economic integration by providing more confidence and attracting more foreign investors to invest in the country, thereby, creating more job opportunity, allowing new investment projects and contributing to the country's economic growth toward green and quality development direction.

Against this backdrop, the government has developed the National Smooth Transition Strategy for LDC graduation, in collaboration with the United Nations and development partners, with the aim to prepare the Lao PDR for **a smooth, quality, sustainable**, and irreversible graduation. This

includes the continuation of the enhanced international support measures that meet the development needs of the country by prioritizing essential investment and building capacities from now until 2026, in line with the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development and the National Socio-Economic Development Plan in each period. In this regard, the STS is a strategy that serves the Lao PDR's long-term objective to graduate from the least developed countries, including its development vision after post-graduation. Specifically, the STS aims to accelerate the Lao PDR's development progress in moving toward the direction of quality, focused, green and sustainable growth. Therefore, the strategy has consolidated and prioritized the existing actions from other national development frameworks that are considered necessary for a successful graduation, and align with the Lao PDR's LDC graduation timeframe set by the UN, by emphasising in the areas of finance, macroeconomic, social, environment and disaster management.

For the Lao PDR, graduating from LDC category in a smooth, quality and sustainable manner has been a long-term objective of the Party and the Government, and meeting the LDC graduation thresholds has clearly reflected the Lao PDR's active and strong commitment to implementing the international agreed agenda. *Nevertheless, graduating from LDC does not mean that the mission to eradicate poverty will end and it does not reflect that people will be immediately well-off, but rather reflects a significant achievement and milestone in the socio-economic development of the country under the leadership and guidance of the Party and the Government of the Lao PDR.*

Saleumxay KOMMASITH
Deputy-Prime Minister, Minister of Foreign Affairs
Chair of the National Steering Committee for LDC Graduation

Executive Summary

The Smooth Transition Strategy (STS) sets out Lao PDR's plans to manage the historic LDC graduation process. This milestone has been a national aspiration since 2000, and meeting the globally-defined criteria to be eligible for graduation at the 2018 and 2021 triennial reviews represents a major achievement. However, successfully navigating the process of graduating from being an LDC and seizing the opportunities it presents requires careful planning and proactive management.

Preparing for graduation is made all the more challenging by the international context since Lao PDR was recommended for graduation, stemming firstly from the COVID-19 pandemic, more recently from the ongoing consequences of the food, fertilizer, fuel, finance, and animal feed crisis, and the intensifying consequences of climate change and environmental degradation.

On the basis of these exceptional challenges, Lao PDR was granted an extended 5-year period to prepare, with graduation expected in 2026. Progress and developments will continue to be monitored closely throughout the preparatory period, including through the Enhanced Monitoring Mechanism recently established by UN DESA and the triennial review in 2024. Findings from this monitoring will be factored into graduation preparations, including by the UN Committee for Development Policy that makes recommendations on countries' readiness to graduate.

However, with Lao PDR's strong and continued national commitment to graduation, the STS guides the steps that will be taken to ensure that the graduation process is successful, irrespective of potential external shocks that could impact the process and timeline.

The STS defines a successful graduation as being: **smooth**, in that it should not result in a disruption or reversal of development progress; **quality**, in that progress achieved is consistent with the vision set out in the National Socio-Economic Development Plan; and **sustainable**, in that longer-term risks are adequately managed.

Particular emphasis has been placed on ensuring that the STS is consistent with existing relevant national policy frameworks and strategies to both support policy coherence, and to limit the additional burden placed on stakeholders. The STS also applies key principles from the Doha Programme of Action to the national context, supports a practical implementation of the overarching global vision for LDCs.

Led by the Ministry of Foreign Affairs, the STS was developed through a careful consultative process involving all relevant ministries and government agencies, and taking on board feedback and recommendations from consultations with development partners, the private sector, and non-government organizations.

Identification of necessary steps to successfully manage the graduation process was informed by a range of studies analyzing the expected impacts in terms of trade, development cooperation, and support to participation in international forums.

Through this process, 22 specific actions were defined as necessary to achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. These include prioritization of actions from existing frameworks that are considered essential for a successful graduation and therefore will be monitored as part of graduation preparations, and necessary new actions identified through the STS development process.

These actions are split across four pillars:

- **Macroeconomic Stability and Financial Sustainability;** including measures to secure macroeconomic stability, and safeguard investments in human capital, the environment, and climate action;
- **Trade and Investments;** including measures for trade and FDI promotion, and improving the business environment for inclusive growth;
- **Human Capital Development and Structural Economic Transformation;** including measures to promote human capital development and decent jobs, rural development, and urban development.
- **Climate change and Disaster Management;** including measures for integrated and sustainable natural resources management for low-carbon development, and climate resilience and disaster risk reduction.

The STS is designed to be practical and implementable, with clearly defined and agreed responsibilities for each action assigned to relevant lead and supporting Government departments. Where there are existing actions from other Government frameworks that are considered necessary for a successful graduation, they are copied verbatim into the STS and the same responsibilities are maintained. Management of the LDC Graduation process is led by the LDC National Steering Committee (40/PM, dated 08 June 2018) under the overall chairmanship of the Deputy Prime Minister/Minister of Foreign Affairs, with members of the committee drawn from line ministries and supported by its Permanent Representatives to the UN in New York and in Geneva, in close coordination with Ministry of Planning and Investment (MPI), Department of Planning for developing and monitoring national plans, namely the NSEDP, and Department of International Cooperation as the Secretariat of the Roundtable Process. The Ministry of Foreign Affairs, as chair of the committee responsible for managing LDC graduation, will oversee regular management and reporting against the implementation of the STS and its actions as part of an annual cycle. This include the Monitoring and Evaluation (M &E) of the STS as per the STS's action matrix, which contains leadership roles, down to the department level, timelines, and means of verification, as well as the preparation of regular reports to the National Assembly and the UN Committee for Development Policy.

List of acronyms

ADB	Asian Development Bank
AMLIO	Anti-Money Laundering Intelligence Office
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
BoL	Bank of Lao PDR
CDP	Committee for Development Policy
CIT	Corporate Income Tax
DFQF	Duty-Free, Quota-Free
Doha PoA	Doha Programme of Action
DRR	Disaster Risk Reduction
ECOSOC	Economic and Social Council
EPF	Environment Protection Fund
EU	European Union
EVI	Economic and Environmental Vulnerability Index
FATF	Financial Action task Force
FDI	Foreign Direct Investment
GAVI	The Vaccine Alliance
GCF	Green Climate Fund
GDP	Gross Domestic Product
GNI	Gross National Income
GoL	Government of Lao PDR
GSP	Generalized System of Preferences
HAI	Human Assets Index
IMF	International Monetary Fund
ISMs	International Support Measures
Lao PDR	Lao People's Democratic Republic
LDC	Least Developed Country
LNCCI	Lao National Chamber of Commerce and Industry
LSB	Lao Statistics Bureau
MAF	Ministry of Agriculture and Forestry
MEM	Ministry of Energy and Mines
MFN	Most Favored Nation
MICT	Ministry of Information, Culture, and Tourism

MoES	Ministry of Education and Sports
MoF	Ministry of Finance
MoIC	Ministry of Industry and Commerce
MoLSW	Ministry of Labour and Social Welfare
MoNRE	Ministry of Natural Resources and Environment
MoPWT	Ministry of Public Works and Transport
MPI	Ministry of Planning and Investment
MTC	Ministry of Technology and Communications
NDC	Nationally Determined Contributions
NSEDP	National Socio-Economic Development Plan
ODA	Official Development Assistance
OECD-DAC	Organization for Economic Cooperation and Development- Development Assistance Centre
RCEP	Regional Comprehensive Economic Partnership
RTM	Round Table Meeting
SDG	Sustainable Development Goals
SOE	State-Owned Enterprise
STS	Smooth Transition Strategy
UN DESA	UN Department of Economic and Social Affairs
UN ESCAP	UN Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
UN-OHRLLS	UN Office of the High Representative for Least Developed Countries, Landlocked Developing Countries, and Small Island Developing States
UNCTAD	UN Conference on Trade and Development
USD	United States Dollars
VAT	Value Added Tax
WTO	World Trade Organization

I. Introduction

The Least Developed Country (LDC) graduation Smooth Transition Strategy (STS) of Lao PDR was developed between November 2021 and July 2023 by the Ministry of Foreign Affairs, on behalf of the Lao PDR Government, with the contributions of a broad coalition of Ministries, and development partners.¹ The development of the STS answers the UN General Assembly's call to thoroughly prepare for graduation in a changing international context and ensure continued and sustainable development progress for the people of Lao PDR beyond 2026. This introduction specifies the context in which this STS was developed, the roadmap, process, and methodology followed. It also reviews the STS' objectives, scope, and specific role in national development planning, and relationships with other key development policy frameworks.

A historic milestone

Lao PDR entered the LDC category when it was created, in 1971, following the General Assembly's A/RES/2768 (XXVI). At the time, the General Assembly affirmed the “*urgency of identifying the least developed among the developing countries in order to enable those countries to benefit as early as possible from the special measures in their favour adopted in the various forums*” and called on “*the international organizations within the United Nations system to take fully into account the special needs of the least developed among the developing countries when formulating their programmes of activities or selecting the projects they finance*”. From the outset, the LDC category was associated with the development of specific international support measures (ISMs) to accelerate development progress for the less fortunate countries and bridge the development gap.

Despite challenges – among others, the long-term pervasive effects of war, the difficulties associated with recent independence and state-building, landlocked-ness, or a small population size – Lao PDR is on track to achieve the historic milestone of graduating from the list of LDCs. This signals the significant improvement in the lives and well-being of the Lao people that took place over the last fifty or so years, or in the words of the General Assembly: “*Graduation from the least developed country category is a major milestone for the country involved as it means that significant progress has been made towards reaching at least some of its development goals*”.

Graduation has been a national priority for the Government and the people of Lao PDR since 2000 and successive quinquennial National Socio-Economic Development Plans (NSEDP). In the words of the President of Lao PDR H.E. Mr. Thongloun Sisoulith, “*over the past 47 years of national safeguarding and development, despite facing numerous obstacles and difficulties, the Lao PDR has attained gradual achievement in many areas. The Lao PDR has enjoyed solid political stability, social order, sustained economic growth, and significant improvement in people's livelihood, thus creating favourable condition for the Lao PDR to graduate from the Least Developed Country (LDC) status by 2026*”.

The first recognition of Lao PDR's development progress came in 2018, when the UN Committee for Development Policy (CDP) found that Lao PDR was eligible for graduation, meeting two of three criteria for graduation (the Gross National Income (GNI) and the Human Assets Index

¹ Supported with financial and technical assistance from the United Nations Sustainable Development Cooperation Framework Joint Output group on a Smooth Transition beyond LDC Graduation.

(HAI)). Furthermore, the report stated that “*the Committee welcomes the progress (...) in all three criteria, which could indicate a balanced and sustainable graduation path*”.

Following a recommendation by the CDP at its 2021 Triennial Review (E/2021/33), endorsed by the Economic and Social Council (ECOSOC) in Resolution E/RES/2021/11, Lao PDR is now set to graduate from LDC category, meeting all three graduation criteria (GNI, HAI, and the Economic and Environmental Vulnerability Index (EVI)) by a considerable margin.

However, despite meeting all three graduation criteria (see Figures 1, 2, and 3), the General Assembly “[*decided*] to provide Bangladesh, the Lao People’s Democratic Republic and Nepal, on an exceptional basis, with a five-year preparatory period leading to Graduation” in its resolution A/RES/76/8, thereby endorsing a CDP recommendation to thoroughly prepare for graduation in the context of a rapidly deteriorating global environment, marked by the COVID-19 pandemic.

This reflects the “*negative impact on the vulnerable economies of the least developed countries from the global crisis triggered by the coronavirus disease (COVID-19) pandemic, which has further disrupted the sustainable development progress of these countries*” as Lao PDR is preparing to ensure that “*graduating from the category of least developed countries should not result in a disruption or reversal of development plans, programmes, or projects*” that would be caused by a sudden loss of international support measures the country had been relying on. During the preparatory period and the transition period following the graduation date itself, Lao PDR would maintain access to LDC-specific ISMs.

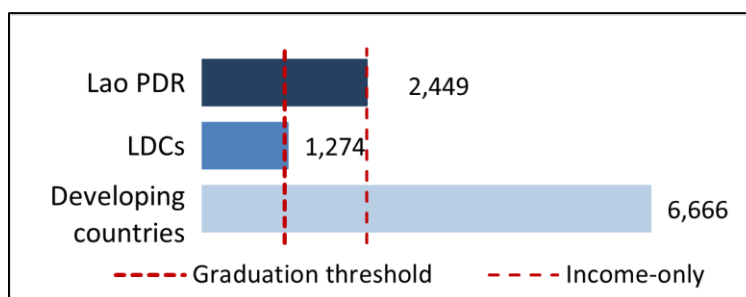

Figure 1 - Gross National Income (GNI) per capita

Source: CDP (2021 Triennial Review)

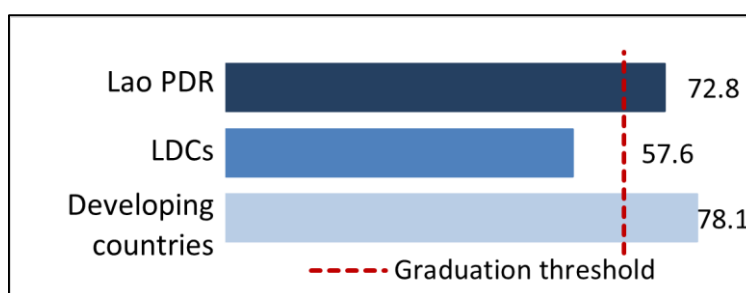

Figure 2 - Human Assets Index (HAI)

Source: CDP (2021 Triennial Review)

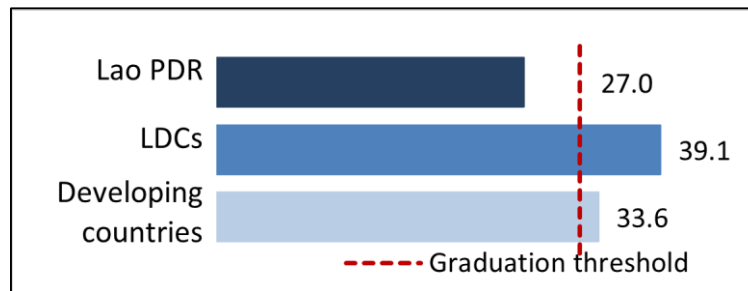

Figure 3 - Economic & Environmental Vulnerability Index (EVI)

Source: CDP (2021 Triennial Review)

A specific context for graduation

The recommendation by the CDP and decision to graduate by Lao PDR comes in the context of a rapidly evolving development context marked by the long-term health and broader socio-economic impacts of the COVID-19 pandemic in the country and the region, the more recent food, fertilizer, fuel, finance, and animal feed (5F) crisis, and the country's acute macroeconomic and financial difficulties.

Of all the three trends mentioned above, the COVID-19 pandemic directly justified the General Assembly's decision to provide the Government of Lao PDR with an extended preparatory period. On the macroeconomic and financial side, this was associated with a substantial deceleration of growth, which decreased to 3.3% in 2020, or its lowest level in three decades. Lower revenues during a period of economic contraction aggravated an already limited fiscal space for development investments and worsened Lao PDR's exposure to shocks, with plunging international reserves of foreign exchange. Moreover, the private sector and the labour market suffered heavily. Disruptions of global and regional value chains, of international mobility, of tourism, and repeated lockdowns in Lao PDR had significant livelihood impacts. Health and education systems were greatly affected. School closures caused irreversible learning losses, while COVID-19 led to the suspension of other health services and a general deterioration of human capital outcomes. Throughout, the most vulnerable have been most impacted, with limited safety nets to halt the progression of poverty during the pandemic.

Environmental and climate changes are important sources of concern for Lao PDR. The country is highly vulnerable to climate change and is not well prepared to cope with more frequent and intense extreme weather events. Recent extreme weather events include typhoon Ketsana (2009), Typhoon Haima (2011), and the Son-Tinh and Bebinca storms (2018), with reported hundreds of millions of dollars of losses.

While borders have reopened since April 2022, and positive developments have been recorded – including high vaccination rates, decreasing unemployment, and increasing tourist arrivals – Lao PDR is not back on track to achieve the national development priorities contained in the 9th NSEDP

and the SDGs. Recent geopolitical developments in Europe have affected global economic prospects and built on historical economic and financial vulnerabilities to further deteriorate livelihoods, in a multifaceted Fuel, Food, Fertilizer, Finance, and animal Feed crisis.

The Government has taken steps to mitigate and recover from the COVID-19 and the 5F crisis, through a Multi-Stakeholder Taskforce on the recalibration of the 9th NSEDP in light of COVID-19 in 2020. This initial exercise, in the context of the long-term impacts of COVID-19 and additional shocks, led to the formulation of the Lao PDR Resilience Framework (2023-2025), finalised at the end of 2022, and expected to inform the 9th NSEDP Mid-Term Review and Annual Implementations Plans.

Lao PDR's financial difficulties, aggravated by the exogenous shocks mentioned above-now represent a substantial obstacle to continued development progress. In particular, the recent and depreciation of the kip is exacerbating an already elevated debt burden that is largely denominated in USD. This builds on years of economic growth that have primarily relied on FDI, themselves promoted by an investment regime based on fiscal exemptions. Lao PDR is currently generating insufficient revenues to meet its development needs, with debt services averaging USD 1.2 billion a year over 2022 and 2023, or more than expenditures on health and education combined. In turn, pressure to mobilize resources to address financial challenges has led to pressures on the environment with a renewed focus on mining concessions among others.²

The Government has taken steps to resolve these challenges, firstly with the adoption of a National Agenda on Economic and Financial Difficulties (2021-2023), and secondly, the 9th NSEDP Financing Strategy. The National Agenda assessed root causes of the financial situation facing the country and set out top national priorities to avert a severe economic crisis and support the achievement of the NSEDP. The Financing Strategy, sets out 54 actions to increase the volume of development finance to achieve the country's national development priorities. The 9th NSEDP Financing Strategy, for which implementation begins in 2023 following endorsement by the Prime Minister, considers all financial flows – domestic/international and public/private. It prioritises significant reforms to fiscal policy – including the review and abolishment of tax exemptions, the sustainability of revenue generation, the realignment of the budget with national development priorities, evidence-based debt management, including through the exploration of debt relief – but also the evidence-based planning and management of ODA, the improvement of the business environment for private investments in priority sectors, and the safeguard of investments in health and education and environment and climate action, for sustainable development progress.

The implementation of these various frameworks (and of the STS) is critical as forecasts show that the macroeconomic situation of Lao PDR will only slowly improve and remain fragile in the coming years, and in the absence of further exogenous shocks. The World Bank projects a progressive growth recovery: with a 2.5% growth in 2022, followed by 3.8% in 2023, and 4.2% in 2024, largely driven by the services sector, with the recent inflationary pressure alleviating (19% projected for 2022, against 7.2% and 6.1% in 2023 and 2024 respectively). However, while the tax to GDP ratio is expected to increase (to 13.9% of GDP), this would still be insufficient to cover increasing development needs (expenditures should reach 17.2% in 2024). In 2024 international reserves

² Additional details are available in full in the 9th NSEDP Financing Strategy.

should reach their highest level in 5 years albeit well below the IMF-recommended threshold of 3 months of imports, at 1.329.

Objectives and role of the STS in Lao PDR's development planning

The STS is a policy framework developed to support the long-standing aim of Lao PDR to graduate from the LDC category, and past this important milestone, for the high-quality, green, sustainable, and focused development progress (the four directions of the 9th NSEDP). It provides an inter-ministerial and multi-stakeholder platform to discuss priority reforms as well as strengthen the partnerships and cooperation required for graduation.

More specifically, the STS has a threefold objective to prepare for a **smooth**, **quality**, and **sustainable** graduation:

- The first objective is to ensure that Lao PDR graduates **smoothly** from the LDC category. **This means, practically, developing and implementing policies and actions, between 2023 and 2026, to mitigate the potential impacts stemming from the loss of ISMs**, so that “*graduating from the category of least developed countries [does not] result in a disruption or reversal of development plans, programmes, or projects*”, in the words of the General Assembly. **This also includes the policies and actions that can help to seize the opportunities presented by LDC graduation**, such as greater attraction for foreign investors and trade partners.
- The second objective is to maintain Lao PDR on a **quality** development pathway in line with the vision of the NSEDP, in the context of the exogenous and internal challenges presented above: COVID-19, 5F crisis, economic and financial difficulties. These must be appropriately addressed for Lao PDR to achieve the 9th NSEDP. This means implementing policies and actions, many of which are common to other central frameworks accompanying the 9th NSEDP implementation, such as the Financing Strategy, the Resilience Framework, or the National Agenda on Macroeconomic and Financial Difficulties, that are essential for the type of development that the country seeks to achieve. A related and important aim of the STS is to strengthen policy coherence and the focus of the implementation of the 9th NSEDP, by identifying, including from existing policy frameworks, the key policies and actions that need to be implemented by 2025-2026.
- The third objective is to ensure the **sustainability** of graduation beyond the 2026 horizon, towards 2030. **This means policy directions for the rest of the decade for continued development progress and achieving of the 2030 Agenda, managing longer-term risks.** Sustainability is highly correlated with sound environmental management, as an economic model excessively reliant on the exploitation of finite natural resources will be unable to deliver prolonged benefits.

The STS also therefore serves to ground the vision of the Doha Programme of Action for LDCs (2022-2031) in the national planning architecture and policies of Lao PDR. In particular, it seeks to operationalize the 6th chapter on *Mobilizing international solidarity, reinvigorated global partnerships and innovative tools: a march towards sustainable graduation*.

The STS therefore serves a specific purpose in national planning in Lao PDR, which is visualised in Figure 4. The Government has developed several policies to strategically deliver on the 9th NSEDP in light of the country's development challenges. This includes, as was mentioned above, the 2021-2023 National Agenda on Economic and Financial Difficulties, the 9th NSEDP Financing Strategy, and the Resilience Framework, as well as other key sectoral strategies – that help to prioritise and sequence policies and actions in response to the COVID-19 and 5F crisis.

The initial scope of the STS focuses on specific actions to be implemented during the *preparatory* period prior to the graduation date itself, aiming to make maximum use of the additional preparation time afforded to Lao PDR. However, even though implementation of the identified actions is expected within the coming 3 years, the actions themselves are intended to lay the foundations for sustainable development towards the longer-term national development vision. As implementation progresses, additions or revisions of actions could be considered for inclusion by the relevant authorities for implementation in the subsequent transition period, as appropriate.

Scope and structure

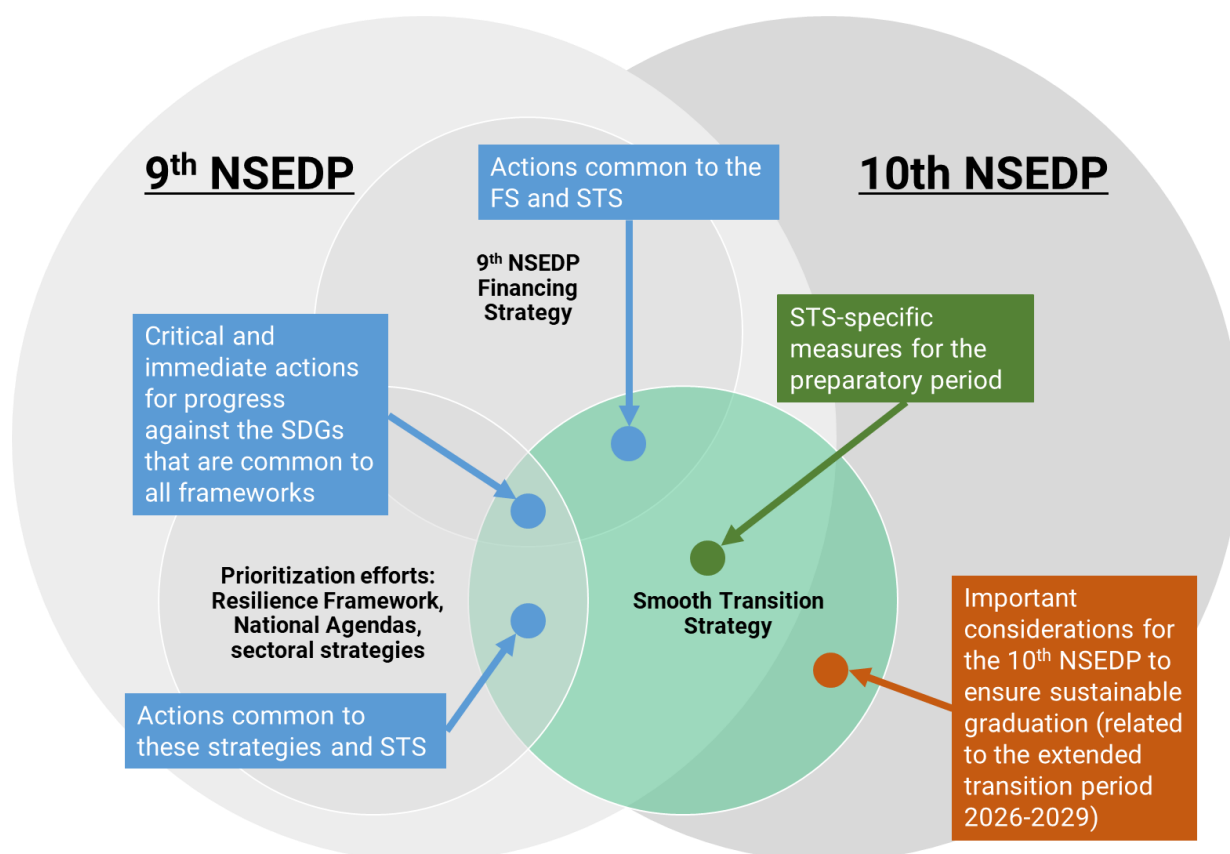

Figure 4 – Understanding the role of the STS

Overall, the value added of the Lao PDR LDC STS is therefore to plan, with a whole-of-government approach, and with all development partners, for:

- A **smooth** graduation: identify the new policies and actions that mitigate the expected impacts and seize the opportunities of graduation (in figure 4, the area with a green dot);
- A **quality** graduation: identify and monitor the progress of implementation of critical policies and actions, many of which are common to at least one other policy framework (in figure 4, the areas with a blue dot);
- A **sustainable** graduation: identify policy directions, to be considered by the 10th NSEDP, to achieve the 2030 Agenda.

As explained above, the STS is complementary to and draws from a wide variety of national frameworks that are already shaping Lao PDR's development pathway. At an international level, the STS is also embedded in the recently adopted Doha Programme of Action for LDCs (2021-2032).

In line with those frameworks, the STS guidance, and through extensive inter-ministerial consultations, an STS structure was developed, composed of 4 thematic pillars and 9 policy areas, to answer Lao PDR's threefold objective to deliver a smooth, quality, and sustainable graduation. Table 1 presents the STS scope as well as the alignment of its chapters and policy areas to existing policy frameworks (see annex 1 for the structure of relevant policy frameworks) and specifies the rationale for the inclusion of each policy area into the STS.

Table 1 – STS scope

Chapter/ theme	Alignment (non-exhaustive)	Rationale
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability		
1.1 Macroeconomic stability	▪ NSEDP Outcome 1 ▪ NSEDP Financing Strategy 1.1/1.3 ▪ Resilience Framework Pillar 1 ▪ National Agenda on Economic and Financial Difficulties	If Lao PDR faces recurrent or extended macroeconomic instability – i.e., excessive currency depreciation, inflation, and deficits – then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
1.2 Safeguarding investments in human capital, environment and climate action	▪ NSEDP Outcomes 2/4 ▪ NSEDP Financing Strategy 5.1/5.2/5.3 ▪ Resilience Framework Pillar 4 ▪ Doha PoA Priorities 1/5	If Lao PDR does not urgently increase resources invested in social sectors and green growth (including environmental protection and climate action), then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
2. Trade and Investments		
2.1 Trade and FDI promotion	▪ NSEDP Financing Strategy 4.1 ▪ Resilience Framework 2.a ▪ Doha PoA Priority 4	If Lao PDR does not diversify trade (in terms of partners and exports) and investment sources, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
2.2 Business environment for	▪ NSEDP Financing Strategy 3.1/4.1	If Lao PDR does not create an enabling environment for quality investment, then it

inclusive growth	▪ Resilience Framework 2.a ▪ Doha PoA Priority 4	will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation		
3.1 Human capital development and decent jobs	▪ NSEDP Outcomes 2/3 ▪ Resilience Framework 4 ▪ Doha PoA Priority 3	If Lao PDR does not create sufficient decent jobs for the large young population, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
3.2 Rural development	▪ NSEDP Outcome 3 ▪ Resilience Framework 3.d ▪ Doha PoA Priority 3	If sustainable development does not take place in rural areas (where the majority of people live), then Lao PDR will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
3.3 Urban development	▪ NSEDP Outcome 5 ▪ Doha PoA Priority 3	If sustainable development does not take place in cities and towns (with 50% of the population expected to live in urban areas by 2030), then Lao PDR will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
4. Climate Change and Disaster Management		
4.1 Integrated and sustainable natural resources management for low-carbon development	▪ NSEDP Outcome 4 ▪ Resilience Framework 5 ▪ Doha PoA Priority 5	If Lao PDR does not urgently shift to a sustainable management of natural resources, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.
4.2 Climate resilience and disaster risk reduction	▪ NSEDP Outcome 4 ▪ Resilience Framework 5 ▪ Doha PoA Priority 5	If Lao PDR does not urgently improve its resilience to climate change and natural disasters with comprehensive disaster and climate risk management approach and tools, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation.

The STS also contains a Monitoring and Evaluation chapter (Section IV), which can provide the Government of Lao PDR and international partners with, on an annual basis, data and evidence to assess the country's progress towards a smooth, quality, and sustainable graduation. This section contains means of verification for each policy and action of the STS, to track the progress of implementation. This national Monitoring and Evaluation framework answers the call of the Doha PoA for the enhanced monitoring of graduating and graduated countries. It is linked to international mechanisms under the CDP/UNDESA, in particular the CDP's improved annual monitoring process, which include the annual reporting of the Government to the CDP and consultation of the graduation trajectory of Lao PDR.

Formulation process and methodology

The 13th High-Level Round Table Meeting (RTM), which took place on 17 November 2021, launched the process of preparing the STS. At the event, the Government presented the approach that would be taken to develop the strategy and invited development partners to support this strategic planning exercise. The discussion drew on an STS Concept Note that was presented as a background paper for the RTM as well as feedback received during an RTM Technical Side Event on “*LDC Graduation: Towards a Smooth Transition Strategy*”, held on 11 November 2021.

The objectives and scope of the STS were defined progressively through meetings and workshops between June and October 2022. The inclusion of key topics within the scope of the STS, including human capital development or climate change, was facilitated by a peer exchange between graduating countries (Bangladesh and Nepal) in August 2022.

The identification of the policies and actions of the STS was done primarily in preparation for, during, and following a workshop, which took place on 3-4 November 2022. Participants reflected on the three objectives of the STS (a smooth, quality, and sustainable graduation), and identified policy priorities and actions as per an action matrix, presented below in table 2 and available in full in annex 2.

The action matrix is the key part of the STS in that it compiles all policies and actions, defines their timeframe, as well as leadership roles, international assistance support, and means of verification. An important objective of the STS being to strengthen policy coherence, participants were asked to identify existing policy directions and actions from national frameworks which are implemented and would contribute to smooth, quality, and sustainable graduation, as well as necessary new actions.

The action matrix is intended to be a living matrix, with its contents reviewed and updated as appropriate on an annual basis as progress is made, the context changes, and new information becomes available. This periodic update will take place through the regular monitoring and reporting cycle of the STS.

Table 2 – Structure of the action matrix

Chapter	Policy area	Policy/ action	Objective(s)	Related policy framework	GoL lead (Ministry, Department)	DP assistance	To implement by	Means of verification
			To choose from: ▪ Quality ▪ Smooth ▪ Sustainable	Such as: ▪ Financing Strategy ▪ Resilience Framework ▪ Education and Sports Sector Plan				

The STS first draft was shared with line ministries and development partners for feedback ahead of the 2022 RTIM, which exceptionally took place on 26th January 2023. The STS was then validated at the RTIM and presented to development partners in the margins of the LDC V Conference that took place in Doha in March 2023. Table 3 summarises the STS formulation process.

Table 3 – Formulation process

Event or Activity	Date	Purpose and Outcome
Stakeholder mapping, SDG/LDC focal points meeting, analysis and initial discussion within participating ministries	30 June 2022	▪ STS process mapped out ▪ Existing analysis compiled • Focal points identified drawing from the Government's existing SDG/LDC focal point networks
South-South Exchange on Preparing Smooth Transition Strategies	23-25 Aug 2022	▪ Options and good practices for STS development identified through peer exchange with other countries, especially Bangladesh and Nepal that are also scheduled to graduate in 2026
Technical Government Workshop	08 Sept 2022	▪ Initial discussion on scope, objectives, approach, possible thematic and focus areas, as well as plans for prioritization workshop
Prioritization Workshop	18 Oct 2022	▪ Priority themes and subthemes for actions under the STS -based on the necessary conditions for a smooth, quality, and sustainable graduation-identified by participants from Government and the UN output group on LDC graduation
Drafting Workshop (“Write-shop”)	03-04 Nov 2022	▪ STS scope refined vis-à-vis existing strategies and plans ▪ Initial draft of the STS Action Matrix prepared through breakout groups, including priority actions (both existing and new) as well as implementation arrangements.
Report to CDP	13 Nov 2022	▪ CDP informed about progress with STS formulation in advance of the February 2023 plenary meeting
RTM Implementation Meeting	26 Jan 2023	▪ Technical discussion between the Government and with development and trade partners on national development priorities, including for graduation
CDP Plenary	20-24 Feb 2023	▪ CDP feedback obtained on the draft STS
5 th United Nations Conference on the LDCs (LDC5) in Doha	05-09 March 2023	▪ Draft STS presented to the international community
Government Cabinet Meeting	28-29 March 2023	▪ STS draft endorsed in principle
Detailed consultations with partners	26 May 2023	▪ In-depth discussion with development and trade partners to identify areas of support and seek feedback on the draft STS
Validation Workshop	29-30 June 2023	▪ Validation of and feedback on the draft STS by key stakeholders

STS finalization	July-August 2023	▪ STS finalized based on feedback from the validation exercise
STS endorsement	December 2023	▪ Endorsement by Prime Minister's Office

II. Diagnostics: implications of LDC Graduation

One of the STS's three key objectives is to ensure that graduation is smooth: as per the UN General Assembly "*graduating from the category of least developed countries should not result in a disruption or reversal of development plans, programmes, or projects*", indicating that the loss of ISMs should not affect Lao PDR's development pathway. This chapter therefore summarises key expected impacts from LDC graduation for which specific mitigation measures needed to be identified, but also elaborates on the opportunities that can be seized from LDC graduation.

Expected impacts

After graduation and the subsequent transition period, Lao PDR will progressively lose access to LDC-specific ISMs. These include some preferential market access treatments (e.g. Everything But Arms benefits), which have proven important for the garment sector. ISMs that Lao PDR has received also include access to some specific sources of development finance and technical cooperation, as well as ceilings and discounts on contributions to UN entities and travel funding to international meetings.

The loss of LDC status also affected Lao PDR's loss of certain flexibilities in terms of specific flexibilities at the WTO granted to LDCs as well as the Special and Differential (S&D) treatment or transition period for LDCs in various Free Trade Agreement such as Regional Comprehensive Economic Partnership etc.

Several studies by the UN and international partners have researched potential impacts of losing ISMs after graduation. These were integrated into an assessment of the impacts of the graduation of Lao PDR from the category of LDCs, published in 2020. Excerpts, collated in Table 4, reveal that expected impacts of LDC graduation at the time were thought to be relatively limited for Lao PDR, as the country has historically not relied much on ISMs. Nonetheless, these impacts were seen as requiring mitigation measures as some limit potential opportunities or could be practically challenging (e.g. Lao PDR could lose access to some support to take part in multilateral affairs), especially in the context of Lao PDR's limited fiscal space.

Table 4 – (Non-exhaustive) excerpts of the LDC graduation Impact Assessment (2020)

Sector	Impacts
Trade	▪ “Lao PDR predominantly exports to other Asian countries which are either part of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) or have free trade agreements with ASEAN. A large share of Lao PDR’s exports will continue to be exported duty-free to these destinations either under these agreements or under most-favoured-nation (MFN) treatment, and will therefore not be affected by graduation.” ▪ “The most significant impacts of graduation are expected to be on exports to the European Union³. LDC preferences in the EU are extended for three years after graduation. The greatest impact of the end of LDC-specific preferences would be on garments that would face higher tariffs and need to comply with more stringent rules of origin. The expansion of the industry also faces substantial challenges that are unrelated to graduation.” ▪ “Most exports to Japan⁴ would continue to be exported duty-free under the ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement (AJCEPA). Some products would face higher tariffs.” ▪ “A significant share of exports to Canada are duty-free under MFN rates. Exports of garments would face significant tariffs” ▪ “Graduation from the LDC category is not expected to significantly affect market access for the country’s services exports as Lao PDR has not significantly benefitted from the services waiver and is not expected to do so in the near future.” ▪ “Lao PDR will no longer benefit from LDC-specific flexibilities under the WTO agreements. In practice, however, this is expected to be of limited consequence.”
Technical assistance (for trade)	▪ “After graduation and applicable smooth transition periods, access to certain trade-related capacity-building, training and technical assistance mechanisms will be restricted”
Development cooperation	▪ “Graduation from the LDC category is expected to have only limited impacts on development cooperation in Lao PDR. LDC graduation is not expected to affect assistance by the World Bank, most United Nations system entities, GAVI - the Vaccine Alliance, the Global Fund, most ODA received from OECD-DAC Members (including the United States, the European Union, Australia and New Zealand, and grants from the Republic of Korea and Japan) or South-South cooperation” ▪ “Graduation could trigger relatively small changes in some forms of assistance delivered by a limited number of countries and organizations. They include slightly less favourable terms on concessional loans by Japan

³ 6% of Lao PDR’s exports, 66% of which use LDC-specific preferences

⁴ 3% of Lao PDR’s exports

	and the Republic of Korea, a gradual shift from grants to soft loans by Germany, loss of access to the LDC Fund (climate change), the Technology Bank and the Investment Support Programme for LDCs, and a reduction in the resources available for country-specific activities or a requirement of a higher cost-sharing contribution by a very small number of United Nations system entities”
Support to participation in international forums	▪ After graduation, Lao PDR would no longer benefit from ceilings and discounts applied to LDCs in the determination of countries’ mandatory contributions to budgets of the UN system. The exact impact depends on both future approved budgets and the country’s relative performance on indicators used by the United Nations to assess capacity-to-pay, relative to other United Nations Member States. ▪ Lao PDR would no longer have access to LDC-specific support for travel to attend international meetings. Support for LDCs to attend the meetings of the General Assembly are available for a smooth transition period of 3 years, if requested. The country would still benefit from travel support extended to non-LDC developing countries.

A more recent study conducted by the International Trade Centre⁵ on trade impacts from graduation, unveiled ahead of the LDC 5 Conference in Doha calls for more caution. Looking at graduation impacts on trade from 2027 onwards (unlike other studies that envisioned graduation by 2024) and considering new data, it finds that Lao export values could be reduced by up to 7.3% or USD 734 million (when previous studies had a range of 1.2% to 4.9%). The difference is largely explained by new projected losses from the Chinese market, within three core industries: latex and rubber, paper, cereals. China has granted specific duty-free and quota-free market access to LDCs, which are much more favourable than under the ASEAN free-trade agreement with China or the Asia-Pacific Trade Agreement, with Lao PDR participating in the scheme since 2021⁶. However, estimated impacts are contingent on the extent to which Lao Exporters are currently making use of the LDC-specific trade preferences, to understand which further research would be required.

The study also confirms that trade with the EU may be impacted moving from the Everything but Arms regime to the General System of Preferences, with an anticipated reduction of exports of USD 121.7 million. Minor impacts are expected on trade with the United Kingdom (USD 11.4 million), Japan (USD 10.3 million) and Canada (USD 5.1 million).

While these new findings reveal a much larger than anticipated trade impact from graduation, Lao PDR has sufficient time to implement effective mitigation measures, to negotiate the continuation of these trade preferences for a few years and to strategically diversify its export portfolio, reshape trade policy and promotion to access new markets. The study indeed finds an estimated USD 1.4

⁵ “Lao People's Democratic Republic after LDC Graduation: New avenues for exports”, International Trade Centre, 2023

⁶ One key assumption of this study (and all impact assessments to date in fact) is that trade preferences are 100% used by Lao exporters, which is unclear at this stage, especially as the Chinese preferences for LDCs are recent mechanisms. This warrants more research on current usage of trade advantages in core industries.

billion of “unrealised export potential” attributable to non-tariffs barriers. Diversification of Lao PDR’s exports, in line with the country’s planned structural economic transformation, and negotiations with key partners on trade preferences (e.g. GSP+) would help to limit losses.

Opportunities to seize

Graduation must be seen in the context of Lao PDR’s development goals (the 9th NSEDP) as well as longer-term aspirations, as reflected in Vision 2030 and the SDGs, including for green, sustainable, inclusive, people-centred development. While graduation can represent the beginning of a new phase of Lao PDR’s development journey, the country will first effectively navigate through current challenges first and appropriately plan for continued development progress, with both of which the STS can help. This requires prioritisation and planning, both of which are undertaken through the STS formulation and implementation.

The 9th NSEDP identifies a practical benefit of graduation: the enhancement of the country’s overall international image. The story of Lao PDR as a country moving up the ladder of development can be a positive one that comes with significant advantages – an improved image and increased attention for Lao PDR can mean better access to commercial finance, more favourable credit terms for development financing through debt, or a better position to negotiate development projects and trade deals. The Government acknowledges that such improvements, however, are not automatic. Indeed, as mentioned, Lao PDR is currently grappling with significant economic and financial difficulties, worsened by important global disruptions.

The STS therefore offers an opportunity to help focus the attention of Government, development partners, and other stakeholders (private sector, civil society, and partners from the South) and focus minds on most pressing challenges that can disrupt the country’s development pathway – such as limited fiscal space, foreign debt, environmental degradation, learning losses, and inequalities. Taking decisive actions will be critical to manage these crises, get back on track with the development agenda, graduate with momentum, and further climb the development ladder. By putting Lao PDR under the spotlight, the graduation process can facilitate partnerships for the better targeting of technical and financial assistance, increase development partners’ coordination, and the development of new trade and economic partnerships. In particular, maximising the use of ISMs during the preparations for graduation (and the transition period following) can, in particular, help to accelerate reforms. The Government is committed to this partnership aspect, having worked at a technical level with Bangladesh and Nepal as the three LDCs expected to graduate in 2026, and planning to engage substantively in the LDC V Conference, planned for March 2023.

The STS also provides an opportunity to plan ahead, reflect upon the development beyond graduation, and identify new guiding directions for development, effectively preparing the 10th NSEDP, marked by the end of the Global 2030 Agenda, to ensure continuity between planning cycles.

On both the short and medium-term horizons, the implementation of the STS is therefore a unique opportunity to ensure the quality and sustainability of Lao PDR’s development.

III. Policies and actions for a smooth, quality, and sustainable LDC Graduation

The STS contains series of policies and actions focused on (1) a transition without disruption (smooth), (2) a graduation with momentum (quality) and (3) continued development progress (sustainable) beyond graduation. These are structured against 4 thematic pillars and 9 policy areas, covering the entire scope of graduation issues. In this section, a brief narrative is followed by the presentation of policy priorities and actions, which were formulated during and in the aftermath of a collaborative prioritization workshop on 3-4 November 2022. In total, there are 22 action areas clustered across 4 thematic pillars and 9 policy areas as per a summary highlighted in Table 5. The full action matrix is in annex 2.

Table 5 – Summary of action areas against 4 thematic pillars and 9 policy areas of the STS

Pillar	Policy area	Policy/ action
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.1 Macroeconomic stability	Action 1: Rapidly increase fiscal space Actions 2: Alleviate the debt burden Actions 3: Increase the resilience of the financial sector
	1.2 Safeguarding investments in human capital and climate action	Actions 4: Prioritise public investments in human capital and green and climate-resilient growth Actions 5: Increase the volume and effectiveness of ODA support in priority sectors Actions 6: Incentivise private sector investments in green growth Actions 7: Plan the country's participation to global affairs
2 Trade and Investments	2.2 Trade and FDI promotion	Action 8: Reform investment promotion and management to attract quality FDI Action 9: Facilitate and develop quality trade relationships Action 10: Enhance and promote domestic production in line with international standards
	2.3 Business environment for inclusive growth	Action 11: Make the business environment one of the most attractive in Southeast Asia

3 Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.1 Human capital development and decent jobs	Action 12: Urgently address learning poverty Action 13: Ensure access to basic social protection services Action 14: Improve employment opportunities and conditions Action 15: Make the country an attractive ecological and cultural tourism destination
	3.2 Rural development	Action 16: Greater efforts for enhancing rural development through a community-based approach essential for poverty reduction. Action 17: Accelerate the transition to sustainable/resilient food systems
	3.3 Urban development	Action 18: Strategically plan urbanisation
4 Climate Change and Disaster Management	4.1 Integrated and sustainable natural resources management for low-carbon development	Action 19: Accelerate the energy transition Action 20: Manage natural resources in an integrated and sustainable way
	4.2 Climate resilience and disaster risk reduction	Action 21: Accelerate disaster risk management and reduction Action 22: Accelerate adaptation to climate change

1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability

1.1 Macroeconomic stability

If Lao PDR faces recurrent or extended macroeconomic instability – i.e., excessive currency depreciation, inflation, and deficits – then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. While macroeconomic instability will not be fuelled by graduation, managing current macroeconomic imbalances is a prerequisite to short and medium-term development progress, and adequately managed flows of development finance are essential for development progress as set out in the Doha Programme of Action. As of late 2022, the country is grappling with high levels of debt, rapid inflation, and currency depreciation, with global shocks building on vulnerabilities, such as trade deficit, limited productive capacities, a growth pattern delinked from fiscal policy, and a large informal economy. Fixing these will primarily require implementing policy decisions contained in the 9th NSEDP Financing Strategy.

Action 1: Rapidly increase fiscal space and financial resilience

- The assessment of fiscal costs and review, harmonisation, and update of the laws, regulations, and processes, to broaden the tax base and abolish and renegotiate CIT, and other fiscal exemptions (9th NSEDP Financing Strategy)
- The harmonisation of tax rates to optimise revenue generation while fostering private sector development and investments in priority sectors and green growth, including the assessment of expected revenues generated, business registrations, administrative feasibility, and impacts on livelihoods of a potential restoration of the VAT rate to 10% (9th NSEDP Financing Strategy)
- The reassessment and possible termination of all public and public-private investment projects that are not in line with the 9th NSEDP priorities or are experiencing increasing costs and delays weighing on the State budget (9th NSEDP Financing Strategy)
-

Description:

These actions, copied verbatim, are identified in the 9th NSEDP Financing Strategy and are key to realise policy objective 1.1.1 (State revenues primarily increase through a fiscal policy shift to broaden the tax base, in line with inclusive growth priorities) and 1.2.1 (2023-2025 budget allocations and public investments, at the national and local level, and in all sectors, support the achievement of the 9th NSEDP) under the 1.1 Revenue Mobilisation Policy Area of the Domestic Public Finance Chapter.

Involved entities:

- Fiscal Policy Department, MoF;
- Tax Department, MoF;
- Investment Promotion Department, MPI

Action 2: Alleviate the debt burden

- The study and exploration of multilateral debt alleviation and suspension initiatives to free fiscal space in support of development investments and provide Lao PDR with sufficient time to increase the revenue to GDP ratio (9th NSEDP Financing Strategy)
- The continuation of debt consolidation through renegotiations to (1) cancel or reduce debt repayments and/or lengthen the maturity of loans to the second half of the 2020s without losing access to future loans and (2) explore debt swaps with major creditors (9th NSEDP Financing Strategy)

Description:

These two actions, copied verbatim, are identified in the 9th NSEDP Financing Strategy and critical to the realisation of policy objective 1.3.1 immediate debt relief is needed to free fiscal space for development investments, under the 1.1 Revenue Mobilisation Policy Area of the Domestic Public Finance Chapter.

Involved entities:

- Debt Management, MoF
- MoFA

Action 3: Increase the resilience of the financial sector	
▪ The acceleration of projects to strengthen financial risk management regulations and procedures and consolidate the banking sector, considering current macroeconomic and monetary risks (9th NSEDP Financing Strategy), but also disaster and climate change risks. ▪ The pursuit of ongoing work to reform SOEs, focusing on large companies presenting contingent liabilities (9th NSEDP Financing Strategy) and State-owned banks to stimulate sustainable credit growth	
Description: These actions, copied verbatim, is identified in the 9th NSEDP Financing Strategy and critical to the realisation of policy objective 3.2.1 improve the financial sector's sustainability and credit availability for priority investments in line with macroeconomic stabilisation priorities, under the 3.2 Financial Inclusion Policy Area, of the Domestic Private Finance Chapter and 1.3.2: transparent and evidence-based debt management will progressively create the conditions for sustainable debt issuance, under 1.3 Sustainable Debt Management Policy Area, in the Domestic Public Finance Chapter	Involved entities: ▪ Commercial Banks Supervision Department, BoL ▪ Monetary Policy Department, BoL ▪ Department of State-Owned Enterprises Reform and Insurance (DSRI), MoF ▪ Debt Management Department, MoF ▪ Line Ministries in charge of SOEs

1.2 Safeguarding investments in human capital, environment, and climate action

If Lao PDR does not urgently increase resources invested in social sectors and green growth (including environmental protection and climate action and disaster risk management), then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. Graduation itself is in practice only expected to have limited impacts on fiscal space for development investments – with only slightly less favourable loan conditions, pressures to co-finance certain projects from donors, and the gradual decrease in the involvement of a few UN agencies. However, with currently limited fiscal space for development, long-term trends in development assistance, although mainly not attributable to graduation, can present a significant challenge in social and climate and disaster risk reduction action, which are ODA-dependent sectors. Improving the sustainability of Lao PDR's budget is essential to ensure the quality and sustainability of Graduation. The diagnostics prepared ahead of the 9th NSEDP Financing Strategy found that the budget was both insufficient in absolute terms and insufficiently allocated to social sectors and environment and climate action. Budget cuts to central (30%) and provincial (10%) levels from 2020 have worsened the situation in the health sector. With the increasingly frequent and intense extreme weather events, significant investments are required in both adaptation and mitigation, while the accrued utilisation of natural resources for revenue generation are jeopardizing sustainability and climate commitments. Beyond urgent climate and disaster risk action, it will be crucial to safeguard investments in wider environmental protection (e.g., improve chemicals and waste management, local level ecosystem conservation). Moreover, the

learning losses from COVID-19, and the continued limited resources for recurrent expenditures have created a mismatch between the demand for quality education systems and the State's financial capacity. The development success stories of the Republic of Korea, Vietnam, or China have showed that investments in health, education, and social protection were preconditions for continued development progress. The 9th NSEDP Financing Strategy took note of the early preparations of the STS during formulation and integrated a dedicated policy area on LDC Finance that recommended areas of focus for ODA mobilisation. This section also contains policy decisions from the Domestic Public Finance and Financing Priority Sectors chapters of the Financing Strategy.

Action 4: Prioritise public investments in human capital and green and climate-resilient growth

- The simultaneous mid-term review of the 9th NSEDP, update of the Public Investment Plan currently being developed, and alignment of the Medium-Term Expenditure Framework, reviewing 2024 and 2025 budget ceilings and yearly allocations (9th NSEDP Financing Strategy)
- The review and update of regulations and processes to appraise public and private investment proposals, including the update of the investment scorecard, the systematisation of cost-benefit analyses and other evidence-based methodologies through training and technical assistance, and improvements of PPP governance and regulations. (9th NSEDP Financing Strategy)
- The study of the costs, benefits, feasibility, and relevance of environmental fiscal reform (e.g. carbon tax), sin taxes, and other pre-market interventions, to simultaneously influence behaviours and development outcomes, and generate resources for priority sectors, with careful consideration of the current capacity of the tax administration and centralisation of the budget process.

Description:

These actions, copied verbatim, are identified in the 9th NSEDP Financing Strategy, and are critical to the realisation of policy objective 1.2.1 (2023-2025 budget allocations and public investments, at the national and local level, and in all sectors, support the achievement of the 9th NSEDP) and 1.2.2 (transparent and modern public financial management improves the allocative efficiency and 9th NSEDP-alignment of the budget) under the 1.2 Expenditure Management Policy Area, in the Domestic Public Finance chapter.

Involved entities:

- Planning Department, MPI
- State Budget Department, MoF
- Investment Promotion Department, MPI
- Fiscal Policy Department, MoF
- Tax Department, MoF
- Planning and Finance Departments (line ministries)

Action 5: Increase the volume and effectiveness of ODA support in priority sectors

- The conclusion of discussions with bilateral and multilateral partners for continued ODA and/or budget support during the 9th NSEDP cycle, conditioned to marked improvements to fiscal policy and PFM, which would generate fiscal space for co-financing in the next planning cycle (9th NSEDP Financing Strategy)
- The assessment of challenges, opportunities, and best practices to mobilize ODA from multilateral funds, Technology Bank, and Investment Support Programme (9th NSEDP Financing Strategy), with a particular focus on mobilizing resources from LDC-specific funds until the end of the graduation period (e.g. Global Environment Facility Least Developed Countries Funds, Technology Bank, Investment Support Programme and other related funds).
- Organize a multi-stakeholder process to mobilize resources and develop an inter-ministerial joint programme, supported financially and technically by development partners, to implement the 9th NSEDP Financing Strategy and the LDC graduation STS

Description:

These actions, copied verbatim, are identified in the 9th NSEDP Financing Strategy, and are critical to the realisation of policy objectives 2.2.2 (prioritise financing sustainability in the forthcoming LDC graduation Smooth Transition Strategy) 5.1, 5.2, and 5.3, which call for the sustainable increase of budget allocations and mobilisation of private resources for the health and education sectors, and for environmental and climate action, in the Financing Priority Sectors chapter.

Involved entities:

- International Cooperation Department, MPI
- State Budget Department, MoF
- Fiscal Policy Department, MoF
- Department of International Organizations, MoFA
- Department of Planning, MPI
- Planning and Finance Departments, line ministries

Action 6: Incentivise private sector investments in green growth

The formulation of policy recommendations to incentivise investments in green growth and to create a clear taxonomy for sustainable activities, which would inform policies and actions to improve the business environment and investment promotion regime (9th NSEDP Financing Strategy)

Description:

This action, copied verbatim, is identified in the 9th NSEDP

Involved entities:

- Investment Promotion

Financing Strategy, and is critical to the realisation of policy objectives 5.3.1 (Green growth and climate-resilient development are financed through sustainably increasing budget allocations, improved green budgeting, strategic mobilisation of ODA, and increasing private investments in an enabling business environment), under the Policy area 5.3 Green and Climate Finance, in the Financing Priority Sectors chapter.	Department, MPI ■ Planning and Finance Department, MoNRE
---	---

Action 7: Organize the continuation of LDC preferences related to Lao PDR's participation in international organizations during the transition period. The study of possible mitigation measures to the losses of ISMs related to the participation of Lao PDR in international and multilateral affairs, including requests for continued support and necessary budget preparations.	
Description: As Lao PDR is expected to progressively lose financial support from development partners to participate to international and multilateral events, it will be important to plan ahead and decide which conferences need to be attended and translate those expectations into recurrent expenditures budgeting.	Involved entities: ■ State Budget Department, MoF ■ International Organisations Department, MoFA ■ Line Ministries

2. Quality Trade and Investments

2.1 Quality trade and investment promotion

If Lao PDR does not diversify trade (in terms of partners and exports) and investment sources, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. This policy area is equally concerned with the loss of preferential market access, which could negatively affect Lao PDR's development, and with the prospects offered by the graduation momentum to attract quality FDI and develop mutually beneficial trade and investment relationships. Lao PDR's investment and trade profile shows both a concentration in partners and sectors. Diversification of the trade and investment profile of Lao PDR will go hand in hand with economic transformation, diversification, and the implementation of Lao PDR's environmental and climate priorities (please refer to 3.3 and 3.4). Nonetheless, there are important actions that need to be taken to negotiate with existing and new partners and adopt a legal and regulatory framework that stimulates quality investments and trade in line with the 9th NSEDP priorities.

Action 8: Reform investment promotion and management to attract quality FDI	
- The multi-stakeholder formulation of a comprehensive FDI attraction and promotion, which would contain (1) a FDI policy statement that clarifies Lao PDR's strategic vision for FDI promotion and attraction, (2) the review of the Investment Promotion Law and SEZ regulations (3) the cost-benefit analysis and proposed reforms of the current incentive regime's laws and regulations, prioritising targeted fiscal incentives for priority sectors (social sectors and green growth) and non-fiscal incentives and (4) reforms of the business environment, notably for facilitated entry and increased investor protection, all guided by international standards (9th NSEDP Financing Strategy and Investment Reform Map) - The support to the completion of the FATF mutual evaluation to assess Lao PDR's shortcomings in mitigating money laundering and terrorist financing risks and curbing Illicit Financial Flows and implement resulting recommendations to improve the country's compliance and effectiveness (9th NSEDP Financing Strategy).	
Description: The first action, copied verbatim, is identified in the 9th NSEDP Financing Strategy and a key action to realise policy objective 4.1.1 (quality FDI contributing to national development priorities increase through a focused investment promotion strategy based on non-fiscal incentives and reforms of the business environment), under policy area 4.1 Foreign Direct Investments, in the International Private Finance chapter. The second action, copied verbatim, is also identified in the 9th NSEDP Financing Strategy and a key action to realise policy objective 4.2.1 (completing the FATF's Mutual Evaluation and implementing the associated action plan is a first step towards curbing illicit financial flows, increasing government revenue, and improving Lao PDR's international profile), under policy area 4.2 Illicit Financial Flows, in the International Private Finance chapter. In recognizing the need to keep pace with the developments in the	Involved entities: - Investment Promotion Department, MPI - LNCCI - Planning Department, MPI - Fiscal Policy Department, MoF - Monetary Policy Department, BoL - Planning and Finance Departments, Line Ministries

global economy, Lao PDR has been a co-sponsored the WTO member-driven initiatives on new issues on E-commerce; Micro, Small and Medium Enterprises (SMSEs); and Investment Facilitation for Development. Lao PDR is an active participants in the Investment Facilitation for Development negotiation at the WTO. We believe that Foreign Direct Investment (FDI) is essential for developing countries and LDCs like Lao PDR to promote sustainable development and economic growth. In addition, in order to improve the FDI attraction, Lao PDR was the first LDC to join both Information Technology Agreement (ITA) and ITA Expansion under the WTO last year. It is believed that a conducive Legal and Policy Framework will help us to attract more trade and investment in the sector, to achieve our digital economy and digital transformation agenda. Joining the ITA agreements would serve as a springboard or means of nurturing our ICT sector. It will help us in mobilizing more resources from the WTO and its members, including technical assistance and capacity building and needed capitals from both private sector and FDI to develop digital infrastructure, Human Resources in ICT and transfer of technology know-how.	▪ AMLIO, BoL ▪ FATF focal points
--	---

Action 9: Facilitate and develop quality trade relationships

- Set up and building the capacity of an inter-ministerial team of trade negotiators composed of economists, lawyers, and sectoral specialists, with the financial and technical assistance from development partners.
- Organise joint public-private trade missions and communication campaigns, mobilising Lao embassies abroad, to promote Lao products and services, improve the country's profile as a trade partner and an investment destination.
- Launch a simplification of trade program covering the elimination of nuisance tariffs (minimal tariffs with high administrative costs), accelerating paperless systems, and the streamlining of non-tariff measures in line with priority markets, in order to realise the country's full export potential.
- Evaluate the impact of the loss of the LDC Waiver for WTO/TRIPS agreement and other intellectual property related obligations and implications for Lao exporters and the regulatory framework in Lao PDR.
- By the end of the preparatory period, initiate trade negotiations for mutually beneficial, quality, and sustainable trade with the European Union to access GSP+, Canada, Japan, and other interested partners to both mitigate graduation impacts and further the achievement of the country's socioeconomic objectives.
- Research the current and expected use of recent trade preferences for LDCs applying to lao exporters in key industries to refine the scale of graduation impacts, initiate conversations with partners to prolong access to LDC preferences to Lao exporters, and .identify additional market potential for currently exported Lao products and potential new products Lao PDR

could have a comparative advantage in trade with current partners, in order to mitigate and cover for potential export losses due to graduation.

Description:

There is an opportunity to ensure that graduation is both smooth – the loss of ISMs is mitigated – and sustainable – by engaging Lao PDR into negotiations with current and potentially new trade partners. This work will require to rapidly build capacity, in an inter-ministerial setting, to ensure that Lao interests are represented in negotiations, for mutually beneficial trade relationships and the promotion of Lao goods and services. This could include the setting up of a team of negotiators, the development of a simplification of trade program, the organisation of trade and communication campaigns, all feeding into what are often decade-long negotiations.

Currently Lao PDR as a part of ASEAN had officially launch ASEAN-Canada free trade Agreement (FTA) negotiations in November 2021. A joint Feasibility conducted and has been completed in 2008. The study showed potential gains for ASEAN-Canada from an FTA, with positive impact on trade and investment flows.

Involved entities:

- Department of Foreign Trade Policy, MoIC
- Investment Promotion Department, MPI
- Department of Intellectual Property, MoIC
- International Organisations Department and Embassies, MoFALNCCI

Action 10: Enhance and promote domestic production for export in line with international standards

- The study of Lao productive capacities ahead of the preparation of the 10th NSEDP to identify products and sectors with high untapped productive potential, including considering cross-border trade and broader trade opportunities with neighbouring countries.
- Development of a sound e-commerce policy and governance framework, through the elaboration of a national e-commerce strategy and an implementation plan supportive of the domestic e-commerce players and consumers, focused on the potential of e-commerce in different economic subsectors..
- Evaluate the impacts and explore regulatory and policy changes and data improvements required to comply with the EU Carbon Border Adjustment Mechanism and Deforestation Regulation and similar schemes.

Description:

This is an opportunity for the country to increase domestic production for niche products that could be exported and consumed locally. It is also an opportunity for the country to manage its trade balance and increased local capacity to match international and regional demands

Another objective is to increase the contribution of Lao MSEs to the country's export. SMEs have played an important role in socio-economic development in Lao PDR as they cover to about 99.8%.

Involved entities:

- Department of Planning, MPI
- Development Research Institute, MPI
- Department of Foreign Trade Policy-89, MoIC
- Department of Climate

However, there is still need for technical assistant from the development partners to help on improving the standard in order to stay competitive. As SPS and technical standards demanded by export markets in agriculture, food and challenge for many Lao exporters. The first action, copied verbatim, is identified in many actions indicated in the Industrial and Handicraft Development Plan (2021-2025). The second action, copied verbatim, is also identified in the National Digital Economic Development Vision for 2021-2040, the 10-years National Digital Strategy (2021-2030), specifically under the National 5-Years Digital Economic Development Plan (2021-2025), objective 2. Improve and Expand Digital Technology Infrastructure, Activity 5. Improve and Develop e-Commerce Platform, and objective 7. Promote MSMEs operation and services, Activity 48. Promote and Develop e-commerce to support MSMEs, such as e-Invoice, e-Supply Chain, etc.	Change, MoNRE ▪ MTC ▪ MAF ▪ MTC ▪ BoL ▪ LWU ▪ LYU ▪ LSB ▪ LNCCI
--	---

2.2 Business environment for inclusive growth and MSMEs

If Lao PDR does not create an enabling environment for quality investment, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. Lao businesses have been strongly affected by COVID-19, particularly MSMEs and recurrent struggles with access to finance, integration into regional value chains, and productivity appear to have worsened. Improving the business environment to facilitate business creation, access to finance, linkages between national and international businesses, will be important to accelerate private sector development, in line with economic transformation (please see 3.3).

Action 11: Make the business environment one of the most attractive in Southeast Asia

- The quality implementation of the PM's Orders No. 02 and 03 to simplify the business environment, especially accelerating current efforts to disseminate recent regulatory changes and steps to obtain a business license through user-friendly digital platforms, and reduce informal charges (9th NSEDP Financing Strategy). Even though the business registration has been simplified, the business permit remains an integral burden for starting business, especially for MSMEs.
- A public-private dialogue to increase research and policies on an enabling environment and incentives for MSME (1) development in priority sectors, (2) integration with regional and international value chains, and (3) responsible business practices.
- Public-private dialogue on financial inclusion to improve financial services and products, access to finance, notably through the standardization of credit history and collateral management and potential minimum requirements for financial inclusion, digitalization, and financial literacy.

Description: The Government of Lao PDR has given its importance to improve its environment of doing business, aiming to facilitate and create a favorable environment for both domestic and foreign investors. In 2018, the Prime Minister issued the Order on improving the regulations and coordination mechanisms for doing business in Lao PDR. The objective of such order is to improve the environment of doing business; to attract new and accredited investors; and help business by reducing numbers of procedures. Apart from these dialogues, there should also be an increase of awareness for the private sectors on the impact, together with the need to increase SME export competition to reduce the challenges to support the affected sectors so that they can adjust to the new circumstances the will occur upon graduation. The improvement of the business environment is already ongoing with the implementation of PM's Orders No. 02 and 03 and monitoring tangible improvements in the ease of doing business will be imperative to unleash private sector development. This could be accompanied by the strengthening of public-private dialogues to support MSME development. These two actions are integrating three actions of the 9th NSEDP Financing Strategy, contributing to 3.1.1 (improve the business environment to unlock domestic private finance flows in priority sectors) and 3.2.2 (increase access to finance for MSME development).	Involved entities: ▪ Enterprise Registration Department, MoIC ▪ Planning and Cooperation Department, MoIC ▪ Department of SME Promotion, MOIC ▪ MSME Pormotion Fund, MoIC ▪ Planning Department, MPI ▪ Fiscal Policy Department, MoF ▪ Commercial Bank Supervision Department, BoL ▪ LNCCI
--	---

3. Structural Economic Transformation

3.1 Human capital development and decent jobs for increased productive capacities

If Lao PDR does not have a healthy and well-educated young population that can participate into an economy that creates sufficient decent jobs and is more productive, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. With a shrinking budget for health and education expenditures, falling health and nutrition outcomes due to the 5F crisis, and the learning losses stemming from COVID-19, the upward trajectory of human capital development is challenged. If restoring fiscal space for social sectors is a precondition (see to 3.1.2), significant efforts need to be put to improve the quality of lifelong learning, and in particular primary education, in a largely young population that can generate a demographic dividend for Lao PDR. The inclusivity and access to quality healthcare also requires significant improvements. A healthy and well-educated young population will only prosper if Lao PDR is also capable to accelerate decent job creation, with nearly 82,000 new entrants into the job market every year. This will require legal and regulatory changes, as well as accrued implementation of labour standards. Job creation will require to scale up support to priority sectors for Lao PDR, such as agriculture, tourism, manufacturing, and energy, in both rural and urban areas (see 3.3.2 and 3.3.3). Additionally, the expansion of social protection will ensure that shocks and crises do not translate into increasing poverty and maintain Lao PDR on a sustainable graduation pathway. These well-being considerations are particularly important for women and girls, who have suffered disproportionately from the compounded impacts of COVID-19 and the 5F crisis. In this respect, the integration of preventive Action programs into national social protection systems is vital so that no one falls behind in overall human capital development in the face of disasters such as COVID-19. With such integration, it will be possible to quickly provide assistance to the most vulnerable of society with the national social protection system in case of disaster. Ensuring a gender dimension, and more broadly, that no one is left behind in the overall human capital development of Lao PDR is imperative for a sustainable graduation and a precondition to structural economic transformation, as the success stories of the Republic of Korea and Vietnam demonstrated.

Action 12: Urgently address learning poverty

- Develop an Education Recovery action plan in line with the National Statement of Commitment to Action (prepared for the Transforming Education Summit), with sequenced expenditures to attempt to recover the learning loss.
- Prioritise spending and efforts on school drop-outs, especially for girls.
- The exploration of specific changes required to the laws, regulations, processes, and Charts of Accounts to facilitate centralised planning, prioritisation, and budgeting of the education sector and improved allocative efficiency of public funding, in the context of limited fiscal space (9th NSEDP Financing Strategy)

Description:

Experiences studied at the LDC graduation peer exchange (August 2022) - Republic of Korea or Vietnam – demonstrate the

Involved entities:

- Finance Department,

importance of improving the financing, quality, and access of the education system. At the recent Transforming Education Summit, Lao PDR committed to “transform how the education sector is delivered and to strengthen the quality of education for all”. This action specifies Action 4, looking at the financing of human capital development.	MoES ▪ Planning and Cooperation Department, MoES ▪ State Budget Department, MoF ▪ Fiscal Policy Department, MoF ▪ Department of Planning, MPI ▪ Department of International Cooperation, MPI ▪ MoHA ▪ Lao Women Union
---	--

Action 13: Ensure access to basic social protection services	
Review the implementation and funding of the National Social Protection Strategy, which aims to develop, further strengthen, and finance (from the State budget) the health insurance, social security, and social welfare systems, with a focus on the enrolment of vulnerable groups such as children, women, and persons with disabilities, and anticipatory action	
Description: The STS prioritises the National Social Protection Strategy’s twofold objectives that “<i>by 2030, Lao people have access to basic social protection services</i>” and that “<i>by 2025, the social protection system will be developed gradually and aim to provide higher protection to those more in need</i>”.	Involved entities: ▪ Social Welfare Department, MoLSW ▪ Planning and International Cooperation Department, MoLSW ▪ Lao Social Security Organisation, MoLSW ▪ State Budget Department, MoF ▪ Finance Department, MoH ▪ Lao Trade Union

Action 14: Improve employment opportunities and conditions ▪ Undertake frequent labour surveys that can inform education reform, skills development, and labour market policies. ▪ Review the implementation of the Labour Law and of the Minimum Wage Decree and explore legal and regulatory changes to improve working conditions based on the development context of Lao PDR. ▪ Review the implementation of the Anti-Trafficking Law. Develop and implement policy to secure the employment of migrant workers in Special Economic Zones (SEZs) and development projects along the Belt and Road Initiative with the guarantee of their decent work. ▪ Improve the availability and quality of vocational education, skills development, and entrepreneurship.	
Description: Human capital development	Involved entities: ▪ Social Welfare Department, MoLSW ▪ MoES ▪ Labour Management Department, MoLSW ▪ Skills Development Institution, MoLSW ▪ State Budget Department, MoF ▪ Investment Promotion Department, MPI ▪ MoPS ▪ LSB ▪ Lao Trade Union (LTU)

Action 15: Make the country an attractive ecological and cultural tourism destination Initial nationwide dialogue on the future of sustainable tourism development as a pillar of Lao PDR's structural economic transformation in Lao PDR, and the integration of tourism as a priority for the 10 th NSEDP.	
Description: Accelerating tourism recovery and make the sector a pillar of Lao PDR's sustainable development could include the explore fiscal	Involved entities: ▪ MoICT

incentives for eco-tourism development, global standards and labels/awards that Lao businesses could align to/receive, and regulatory updates (e.g. plastic bans) in certain areas. In line with efforts to improve Lao PDR's trade, tourism promotion missions to priority markets highlighting improvements in connectivity (e.g. the LCR), administration (e-visas), and the country's natural and heritage capital. This would be boosted by work with UNESCO and other development partners to map and prioritise the promotion and protection of sites of cultural and natural heritage value for international recognition, and the thorough implementation of the Tourism Law, Heritage Law, Museum Law, and the Environmental Impact Assessment Decree.	▪ MoNRE ▪ MAF ▪ MEM ▪ National Heritage Committee
--	--

3.2 Rural development

If sustainable development does not take place in rural areas (where the majority of people live), then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. Rural populations have been particularly affected by COVID-19 – mobility restrictions affecting agricultural trade – and since the beginning of the 5F crisis – with more pronounced food insecurity due to rising prices of fertilisers. The economy of rural areas remains largely dependent on the extraction of natural resources, leaving Lao PDR at the bottom of regional and global value chains. Supporting a diversification and qualitative improvement of the economy of rural areas, to transform and refine the natural resources produced, but also to stimulate other key sectors, such as tourism, will be an important contribution to the overall economic transformation of Lao PDR, which can also help to bridge an important and increasing rural-urban gap. Such policy decision will require significantly scaled up strategic spatial planning, to coordinate transport, energy, investments, and resilient infrastructure development policies, in line with regional integration plans (structured by the Lao-China railway, which can help to better integrate more remote regions and overcome landlockedness), more sustainable and integrated natural resources management to curb environmental degradation and decarbonise the Lao PDR economy (see 3.4.1 and 3.4.2).

Action 16: Greater efforts for enhancing rural development through a community-based approach essential for poverty reduction.

- Continue to invest in rural infrastructure, roads, and public services in remote parts of the country and connect rural and urban areas, which are environmentally and financially sustainable and adapted to people's livelihoods.
- Promote entrepreneurship and production facilities in rural areas and encourage agglomeration economies, especially the development of small towns in rural areas, and promote rural employment and income-generating activities for poor and vulnerable households. This will

enhance market access for agricultural produce and improve livelihood opportunities. ▪ Strengthen local capacities through implementing the Sam Sang Policy⁷, improve and strengthen provincial, district and village-level capacities, promote transparency and strong leadership, and strengthen solidarity and harmonization among different ethnic groups. ▪ Encourage “development funds” for the poorest districts, particularly village and district funds, which will provide support to households and villages to enable them to engage in income generating activities.	
Description: Within this context, rural development is central to the Government’s poverty eradication efforts as rural poverty is of prime concern and a community-based approach to its eradication is essential. The Government’s rural development strategy has two major components: 1) improving access to essential factors of development; and 2) strengthening a comprehensive, poverty-focused planning process at the district level to ensure all initiatives are mutually supportive and co-ordinated.	Involved entities: ▪ MAF ▪ Department of Planning, MPI ▪ BOL

Action 17: Accelerate the transition to sustainable/resilient food systems Accelerate progress towards the Agriculture Sector Development Plan’s vision to ensure safe and nutritious food for all and develop a sustainable and productive agriculture, with in particular: • Promote deforestation-free low-emissions, sustainable, and climate-resilient agriculture practices and food systems, in particular small- and medium-scale and nature-positive food production, discouraging large monocultures, and strengthen national agricultural production for the domestic market and for export, along the transport axes of Lao PDR. • Review the implementation of the National Pollution Control Strategy and Action Plan (2018-2025) and determine appropriate actions based on the review. • Apply advanced science and technology into primary production and provide production and technical services by promoting their use, researching rice and plant seeds and animal breeds, and experimenting with new technologies to upgrade productivity; • Improve rice storage/warehouse capacities to ensure food security in the event of natural disasters and other exogenous shocks.	
Description: This action is linked to the results of the Food System Summit Dialogue in Lao PDR, which focused on four tracks: ensuring safe and nutritious food for all; boosting nature-positive food	Involved entities: ▪ Department of Planning and Cooperation, MAF

⁷ The Sam Sang Policy (Three Built Directives) proposes provinces as the strategic unit, districts as the integration unit, and villages as the development unit.

production at sufficient scales; advancing equitable livelihoods and value distribution; and building resilience to vulnerabilities, shocks, and stresses. Of all recommendations, the STS recommends prioritising the transformation of food systems anchored in the principles of sustainability, climate-resilience, and inclusive rural development, with in particular a focus on the reduction of chemical contamination.	▪ Department of Environment, MoNRE ▪ Department of Pollution Control and Monitoring, MoNRE
---	---

3.3 Urban development

If sustainable development does not take place in cities and towns (with 50% of the population expected to live in urban areas by 2030), then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. Lao PDR is the fastest urbanising nation in Southeast Asia and at a decisive stage in its urbanisation history. This is an opportunity – planning for sustainable urban development in safe, green, connected cities – and a risk – unmanaged urbanisation means polluted, congested, and badly connected cities exposed to natural disasters. Recent trends have indicated that compounded crises have had important negative impacts on urban poverty, which rely more on imported products, whose prices have risen, and who were more limited by COVID-19 mobility restrictions. For structural economic transformation to begin in cities by graduation, and continue beyond, a significant scale-up of sustainable urban planning will be needed, to shape cities with high productive potential, agglomerating resilient infrastructure, skills, knowledge, resources, and high-growth activities for Lao PDR, such as industry and services. To ensure the sustainability of graduation, sustainable urban planning will also need to consider environmental, climate and disaster risk imperatives of our time, with decarbonised energy and transport solutions, sound waste management, disaster risk management and resilience to increasingly disruptive weather events.

Action 18: Strategically plan urbanisation

- Promote effective urban development by ensuring that urban development plans for Vientiane Capital, provincial, and district capitals, and other urban centres and emerging towns embrace the three core principles of environmental sustainability, climate change resilience, and inclusivity. Use the Lao National Urban Forum as a platform for meaningful discussions and exchanges on urban-related matters: facilitate stakeholder dialogue and foster a collaborative approach towards strategically planned urbanization.

Description:

Lao PDR is experiencing a fast urbanisation trend that needs to be properly managed. Unmanaged urbanisation leads to uncoordinated and uncontrolled infrastructure growth, and often, higher crime rates, pollution, and vulnerability to natural disasters. In all countries, cities can be hubs of human creativity, decent jobs, and productive capacities, but this requires anticipatory and integrated planning at all levels: national, provincial, and local, with a consideration for regional and global integration.

Involved entities:

- Department of Housing and Urban Planning, MoPWT
- Department of Planning, MPI
- Line Ministries
- Local Authorities

4. Climate Change and Disaster Management

4.1 Integrated and sustainable natural resources management for low-carbon development

If Lao PDR does not urgently shift to a sustainable management of natural resources, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. The current economic growth model – heavily reliant on unsustainable use of environmental assets – remains incompatible with sustainability ambitions (the annual cost of environmental degradation is estimated at 19.3% of GDP by the World Bank). While Lao PDR’s environment will not be directly impacted by graduation – outside of the loss of access to the LDC Fund – the sustainability of graduation is heavily reliant on the environmental and climate sustainability of the country’s development pathway. Current economic and financial difficulties have for instance required a difficult balancing act between immediate financial relief – with the easing of mining licenses that generate revenues and foreign exchange – and longer-term sustainability principles enshrined in the 9th NSEDP and the National Green Growth Strategy, which can only be solved through the reorientation of fiscal policy and sustainable debt management (see 3.1.). Further, it is important to develop innovative financial tools suitable to ensure the sustainable management of natural resources. For example, it is important to develop financial instruments such as biodiversity credits, which are developed to protect biodiversity and applied in a few countries. More frequent and violent extreme weather events can build on environmental degradation to catalyse disasters that can halt or even reverse Lao PDR’s development trajectory, as was observed in other countries such as Pakistan. Investment in nature-based solutions and ecosystem services can effectively reduce disaster risk while enhancing environmental sustainability. In this regard, prioritizing nature-based solutions as effective and low-cost options against climate-related disasters such as floods, landslides and droughts is important for the smooth graduation of the Lao PDR. Further environmental degradation and nature loss are also affecting well-being outcomes, with increasing rates of chemical contamination and pollution of the soil, air, water, and food. The sustainable and integrated cost-effective management of natural resources will go through improvements to the quality of environmental safeguards and regulations, as well as their implementation, and the management, in an inter-ministerial and public-private setting, of trade-offs between extraction-driven growth and the sustainability of graduation.

Action 19: Accelerate the energy transition

- Develop a clean air action plan and include enhanced transport and renewable energy targets in the updated NDC, to be developed and submitted by 2025, and develop an NDC implementation plan.

Description:

As suggested in the Lao PDR SDG 7 Roadmap: “*Phasing out coal from the power sector should be considered in order to benefit from the lower cost of electricity generation, reduce the risk of stranded assets and to align the energy transition with the global call for coal phase-out.*” Lao PDR is looking for new alternative in using Clean Coal Technology and the Lao PDR’s vast solar, wind, and hydroelectric energy potential, ambitious climate change mitigation targets, as well as the benefits of relying less on imported petroleum products, justify an accelerated

Involved entities:

- Department of Climate Change, MoNRE
- Planning Department, MPI
- Line Ministries

transition low-emissions energy generation. This includes the electrification of personal and public transportation, which is prioritised in the Lao NDC.	
---	--

Action 20: Manage natural resources in an integrated and sustainable way • The temporary halt on new resource extraction projects combined with the update of legislation, regulation, and processes for the future implementation of natural resources extraction projects in line with the inclusive, sustainable, and climate-resilient development pathway of the 9th NSEDP (9th NSEDP Financing Strategy). This includes transforming from natural resources export base toward producing Semi-process material, reduce import and loss of currency, and aim to improving domestic economic development. • Review the implementation of the National REDD+ Strategy (2021-2025) and initiate preparations for a successor framework. • Review the implementation of the National Biodiversity Strategy (2016-2025) and initiate preparations for a successor framework. • A capacity needs assessment to assess challenges and opportunities to strengthen enforcement of (fiscal, environmental, forestry, wildlife) laws and regulations and improve institutional and human capacity to curb and prosecute environmental trafficking. • The capacity development of national funds and establishment of the EPF as the first Accredited Entity or Lao PDR, combined with strengthened collaboration between DPs currently accredited to vertical funds, for strategic green ODA programmes and projects. • The study of the feasibility and relevance of carbon credits and emissions trading schemes, and potential policies and actions to finance biodiversity protection.	
Description: The first component, copied verbatim, is identified in the 9th NSEDP Financing Strategy and a key action to realise policy objective 1.1.2 (revenue generation does not compromise the 9th NSEDP environmental sustainability directions and priorities), under policy area 1.1 Revenue Mobilisation, in the Domestic Public Finance chapter. The second component takes forward key priorities regarding environmental protection detailed in the National Biodiversity Strategy and the 9th NSEDP.	Involved entities: ▪ Department of Forestry, MAF ▪ MEM ▪ Department of Environment, MoNRE ▪ Planning and Cooperation, MAF ▪ Planning and Cooperation, MoNRE ▪ Planning Department, MPI ▪ Development Research Institute, MPI ▪ Investment Promotion

	Department, MPI ▪ National Funds ▪ Anti-Money Laundering Information Office, BoL ▪ Department of Environmental Police, MPS ▪ Line Ministries ▪ FATF Focal Points
--	--

4.2 Climate resilience and disaster risk reduction

If Lao PDR does not urgently improve its resilience to climate change and disasters, then it will not achieve a smooth, quality, and sustainable graduation. Lao PDR's important climate vulnerability (the country ranks 137 out of 180 countries in the 2020 ND-Gain Index, assessing climate vulnerability and readiness to adapt and mitigate impacts, ranking 38th in the list of most vulnerable, and 142nd in the list of most ready countries) is a challenge to the sustainability of LDC graduation and continued development progress. The country is indeed projected to be among the countries most affected by climate change, with a potential 3.6°C rise by the end of the century. This, practically, means that the annual seasonal variations' intensity and violence would be considerably increasing. Disaster risk management, adaptation and resilience to climate change will be most critical to ensure that weather events do not disrupt lives, hence human capital, and livelihood, thus interrupting the country's socioeconomic development, in a country where 2/3 of the population depends on natural resources for their livelihoods. Adaptation and resilience will require the effective mainstreaming into all related regulations, policies and project implementation, especially on economic transformation in urban and rural areas, but also dedicated work to analyse the vulnerability of Lao PDR, its territories, and institutions, and infrastructure, and build their resilience. In addition, it is evident that countries at the graduation stage from LDC status will risk losing that status if they remain sensitive to disaster events because disasters affect all three graduation criteria negatively, particularly with the rise in the prevalence and severity of disaster events. Being caught unprepared for disasters, especially in terms of financing, will adversely affect the production capacity of countries at the graduation stage, and it will take a long time for them to return to pre-disaster production capacity. This situation may also cause the graduations to be delayed. In this respect, Disaster Risk Reduction Financial Strategy regarding the costs caused by disasters will play an important role in reducing economic and human losses by enabling the rapid mobilization of financial resources during disasters. For example, informing donors about possible damages caused by disasters in advance will speed up the mobilization of resources.

Action 21: Accelerate disaster risk anticipation and reduction

Improve the human, technological, and financial capacities of the disaster management system (disaster prevention, risk reduction, preparedness and response), in particular through improved vulnerability and exposure mapping, weather forecasting and monitoring, disaster risk financing strategy, community-based adaptation, and multi-hazards early warning systems

Description:

Climate change is expected to lead to the increased frequency and severity of extreme weather events, while further environmental degradation, and infrastructure development, increase biological (i.e., zoonotic disease) and man-made disasters risks that can halt or reverse development progress. Lao PDR remains vulnerable to climate change and disasters, ranking as the 38th most vulnerable country in the world, and only the 142nd readiest country, implying significant disaster risk. The National DRR strategy refers to important capacity (financial and human) to appropriately anticipate and reduce disasters risks and manage impacts when they materialise.

Involved entities:

-

Action 22: Accelerate adaptation to climate change

- Align the 9th NSEDP mid-term review and 10th NSEDP and subnational plans with the national DRR Strategy, the National Adaptation Plan, the outcomes of the mid-term review of the Sendai Framework implementation, and the NDC.
- Develop a land zoning plan throughout the country to clearly delineate different areas for production of crops appropriate for environmental protection and resilience, areas for concessions for agricultural production for export, for other major development projects, protected areas for mitigation of natural hazards and risk management, areas for local communities resilience production, and residential areas for better planning and risk management.

Description:

As mentioned above, Lao PDR presents a high vulnerability and a limited readiness to climate change and disasters. As a low emitter of CO₂, Lao PDR's sustainable development hinges on accelerating adaptation of territories and people to a changing climate. This will include integrating disaster risk reduction, climate change considerations and resilience into public and private investments decisions, including the lending process of the financial sector, in particular in highly vulnerable sectors, such as agriculture, energy, fisheries, and health. Vulnerability mapping should help to focus efforts on key provinces and districts within Lao PDR.

Involved entities:

- MoNRE
- MAF
- MEM
- MoIC
- MoLSW
- MPI
- MoF
- MPWT
- LNCCI

IV. Implementation arrangements

Governance and coordination

Management of the LDC Graduation process is led by the LDC National Steering Committee under the overall chairmanship of the Deputy Prime Minister/Minister of Foreign Affairs, with members of the committee drawn from line ministries and supported by its Permanent Representatives to the UN in New York and in Geneva, in close coordination with Ministry of Planning and Investment (MPI), Department of Planning for developing and monitoring national plans, namely the NSEDP, and Department of International Cooperation as the Secretariat of the Roundtable Process.

The anticipated implications of graduation cut across the mandates of all ministries concerned, and therefore thorough consultations throughout the process of developing and implementing the STS are essential. In particular, focuses of key ministries formed as a core consultative group for STS preparation and implementation are highlighted as follows:

- **Ministry of Planning and Investment:** central role in developing and monitoring national plans and ensuring alignment with the 9th NSEDP and coordination with the SDG Secretariat for progress reporting against the SDGs (Department of Planning), as well as playing a role as the Secretariat of the Roundtable Process (Department of International Cooperation).
- **Ministry of Finance:** implications of graduation for access and terms for some concessional finance, advise on investment requirements to maintain levels on measures relevant to the GNI and EVI;
- **Ministry of Industry and Commerce:** improving productive capacity and diversifying production and trade, governance and promote the industry and trade area (Free Trade Zone such as Vita Park), advise on investment requirements to maintain levels on measures relevant to the EVI;
- **Ministry of Agriculture and Forestry:** role in safeguarding livelihoods (sector which occupies the majority of the workforce) and positioning the agricultural sector within the global value chain;
- **Ministry of Health:** role to provide input and advise on investment requirements to maintain levels on measures relevant to the HAI;
- **Ministry of Education and Sport:** role to provide input and advise on investment requirements to maintain levels on measures relevant to the HAI;
- **Ministry of Natural Resources and Environment:** role of protecting and managing natural assets to reduce vulnerability and drive sustainable development;
- **Ministry of Public Works and Transport:** role of infrastructure in supporting trade diversification and productivity improvements.

In addition to the LDC National Steering Committee, Department of International Organization/Ministry of Foreign Affairs (MoFA) leads an inter-ministerial taskforce responsible for developing the STS and it will act as a secretariat to the LDC National Steering Committee to ensure effective coordination of the STS implementation along the way. The taskforce is composed of representatives at Director General and/or Deputy Director General (in some case at division level as appropriate) from the Ministries of Planning and Investment, Finance, Industry and Commerce, Health, Education and Sports, Natural Resources and Environment, Agriculture and Forestry,

Labour and Social Welfare, Lao Statistic Bureau, Institute of Development Policy Research, Lao Women's Union and other line ministries. Four key agencies which are part of the LDC National Secretariat which are not part of the Steering Committee are Ministry of Labour and Social Welfare, Lao Statistic Bureau, Institute of Development Policy Research, Lao Women's Union. Their focuses are for the STS implementation are highlighted as follows:

- **Ministry of Labour and Social Welfare:** Adaptation of the Lao business environment to international standards, with a focus on labour rights and sustainability
- **Lao Women's Union** Gender and trade/investment: garment sector may be impacted by LDC graduation and is an important employer for women in Lao PDR
- **Lao Statistic Bureau:** data improvement and quality for long term development indicators (HAI and EVI)
- **Development Research Institute:** evidence based policy formulation, monitoring and reporting on the STS implementation.

From the UN side, the UN Sustainable Development Cooperation Framework Joint Output Group on Smooth Transition beyond LDC Graduation, provides both technical and financial support to the Department of International Organizations (DIO)/MoFA. The joint output group includes membership from DESA, ILO, ITC, UNCDF, UNCITRAL, UNCTAD, UNEP, UNDP, UNIDO, ESCAP, and IOM.

Monitoring

The Monitoring approach of the STS will include tracking of the STS implementation (annex 2), as per the STS's action matrix, which contains leadership roles, down to the department level, timelines, and means of verification. Each nominated Government lead is responsible for the collection, analysis, and reporting to the LDC Secretariat on an annual basis, ahead of the final session of the National Assembly and the annual Round Table Meeting, which provide an opportunity to discuss national development progress in a multi-stakeholder forum and strengthen policy coherence.

During annual reviews of progress of STS implementation by the LDC Committee, recommendations may be tabled for updates and changes to the action matrix due to changing context, new information, or changing national priorities.

The Government of Lao PDR will take an active role in the commitments of the CDP, the General Assembly, and the LDCs through the Doha PoA for the enhanced monitoring of Graduating and graduated countries in a changing development context. The national monitoring and evaluation framework of the STS will provide evidence and data that will be used to report annually to the CDP ahead of its annual session in November (for discussion the following February), both on the state of development in Lao PDR, and on the progress of the STS implementation.

Development assistance

Cooperation with development partners is an essential component of Lao PDR's approach to graduation. This is translated into implementation through:

- The mobilisation of development partners through the annual Round Table Meetings and the inclusion of graduation-relevant issues to the agenda of the Sector Working Groups, in collaboration with the Ministry of Planning and Investment, as the secretariat, starting from January 2023;
- The presentation of the STS at the LDC V Conference in March 2023.;
- The close collaboration with the UN System (CDP, UNDESA, and OHRLLS) to monitor the development pathway of Lao PDR and the implementation of the STS (see monitoring and evaluation framework).

International support for graduation is an on-going discussion between the Government of Lao PDR and its partners. Specific needs for international support for a smooth graduation are being defined and refined against each action as part of the STS development process.

It is expected that the Action Matrix is a living document through the STS implementation and that the development partners' contributions are recorded in the dedicated column (see annex 2)

Key measures that have been discussed within the Government and with the relevant international organizations and international partners are:

- On the loss of LDC-specific special and differential treatment on obligations and flexibilities under WTO rules (other than market access), as the LDC Group at WTO, a proposal is to have a package of support measures that would be applied to any LDC for a uniform transition period (currently proposed as 6-9 years) following graduation. The Government of Lao PDR has been engaged actively with Members, bilaterally and in WTO Committees, to seek an opportunity to obtain support for addressing graduation challenges.
- On the issue of LDC graduation in the context of Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP), the Government will carry out further study to gain more understanding of the issue with the support of UN and other development partners.
- On trade-related capacity-building, training and technical assistance, the Government has engaged with development partners to ensure programmes that are not contingent on its LDC status will be able to support the continuation of capacity-building and technical assistance in matters related to trade.
- On development cooperation, the Government has discussed and negotiated with various partners including, the UN, EU, ADB, Luxembourg, and Japan in 2022 to finalize cooperation frameworks where ODA commitments have been highlighted to ensure that Lao PDR's specific needs and vulnerabilities are taken into account. As such, a plan for the coming year is to prepare a country development cooperation report which capture various elements of effective development cooperation tracking supports at various levels to gain better understanding on various types of supports provided by partners.
- Another important matter is on domestic resource mobilization which continues to be crucial, as well as traditional ODA, non-concessional public finance (other official flows— OOF), blended finance, and South-South cooperation. As such, on-going discussions have

been made on taking advantage of guidance and capacity-building from organizations on alternative resource mobilization. A capacity building plan to access different sources of climate finance including the Green Climate Fund (GCF) has been in the development process. This will become important to compensate for no longer being eligible for LDC-specific funds.

- In addition, the Government has also started to discuss with the UN and partners to explore the potential of LDC-specific instruments such as the UN Technology Bank and the Investment Support Programme within the period of eligibility (until graduation and up to five years thereafter).
- On support for participation in international organizations and processes, although decision has not been officially made, a few options that the Government is considering which include: a request for extension of the conditions applied to LDCs regarding budget contributions at the ITU; a request for the three-year extension on support to participate in meetings of the United Nations General Assembly and exploring with the relevant institutions possibilities for alternative support for travel to key intergovernmental meetings.

Annex 1: Reference policy frameworks

9th NSED (2021-2025)	Outcome 1: Sustainable economic growth Outcome 2: Human capital development Outcome 3: People's Wellbeing Outcome 4: Environmental Protection and Climate Change Outcome 5: Regional Cooperation and Integration Outcome 6: Good governance and public administration
National Agenda on Economic and Financial Difficulties (2021-2023)	Action 1: Promote production for export to reduce/make up for import and create a stronger and more sustainable revenue base Action 2: Strengthen revenue collection Action 3: Promote frugality, tackle extravagance, enhance effectiveness of investment-expenditure, and address domestic-foreign debt Action 4: Create/ maintain monetary stability Action 5: enhance public management government by the rule of law
9th NSED Financing Strategy (2023- 2025)	1. Domestic public finance 1.1 Revenue mobilisation 1.2 Expenditure management 1.3 Debt Management 2. International public finance 2.1 ODA predictability, efficiency, effectiveness 2.2 LDC Finance 3. Domestic private finance 3.1 Business environment for MSMEs 3.2 Financial inclusion 4. International private finance 4.1 FDI 4.2 Illicit financial flows 4.3 Remittances 5. Priority sectors 5.1 Health finance 5.2 Education finance 5.3 Green and climate finance

Lao PDR Resilience Framework (2023-2025)	1. Macro-fiscal framework⁸ a. Revenue mobilisation b. Debt Management c. Financial sector stability 2. Trade, private sector, value chains, and tourism a. Investment and business environment b. Tourism c. Agriculture d. Digital transformation 3. Decent work a. Social dialogues, legislation, labour, migration b. Social protection c. Skills development d. Food security and rural employment e. MSME development f. Evidence-based decision making 4. Human capital a. Education b. Health and nutrition c. Gender equity d. Demography and data 5. Green Growth, resilience and disaster risk management a. Green growth b. Climate change resilience c. Disaster risk management
Doha PoA (2021-2032)	1. Investing in people in least developed countries: eradicating poverty and building capacity to leave no one behind; 2. Leveraging the power of science, technology, and innovation to fight against multidimensional vulnerabilities and to achieve the SDGs; 3. Supporting structural transformation as a driver of prosperity; 4. Enhancing international trade of LDCs and regional integration; 5. Addressing climate change, environmental degradation, recovering from COVID-19 pandemic and building resilience against future shocks; 6. Mobilizing international solidarity, reinvigorated global partnerships and innovative tools and instruments: a march towards sustainable graduation.

⁸ Policies and actions taken from the 9th NSED P Financing Strategy

Annex 2: Action Matrix for the STS implementation

Pillar	Policy area	Policy / action	Objective	Related policy framework	GoL lead (Ministry, Department)	Development partner assistance	To implement by	Means of verification
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.1 Macroeconomic stability		- Quality - Smooth - Sustainable					
	1.2 Safeguarding investments in human capital and climate action							
2. Trade and Investments	2.2 Trade and FDI promotion							
	2.3 Business environment for inclusive growth							
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.1 Human capital development and decent jobs							
	3.2 Rural development							
	3.3 Urban development							
4. Climate Change and Disaster Management	4.1 Integrated and sustainable natural resources management for low-carbon development							
	4.2 Climate resilience and disaster risk reduction							

Annex 3: Monitoring and Evaluation Framework

Assessing progress of the implementation of the Lao PDR STS – this matrix is to be further discussed and updated**

Please scan the following QR for update of the M&E Framework

Chapter	Policy area	Action	Specific Action/Activity	Present in a separate framework	Government lead (Department)	Supported by	To implement by (quarter)	Means of verification
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.1 Macroeconomic stability	Action 1: Rapidly increase fiscal space						
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.1 Macroeconomic stability	Actions 2: Alleviate the debt burden						
1. Macroeconomic Stability and	1.1 Macroeconomic stability	Actions 3: Increase the resilience of the financial sector						

Financial Sustainability								
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.2 Safeguarding investments in human capital and climate action	Actions 4: Prioritise public investments in human capital and green and climate-resilient growth						
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.2 Safeguarding investments in human capital and climate action	Actions 5: Increase the volume and effectiveness of ODA support in priority sectors						
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.2 Safeguarding investments in human capital and climate action	Actions 6: Incentivise private sector investments in green growth						
1. Macroeconomic Stability and Financial Sustainability	1.2 Safeguarding investments in human capital and climate action	Actions 7: Plan the country's participation to global affairs						
2. Trade and Investments	2.1 Trade and FDI promotion	Action 8: Reform investment promotion and management to attract quality FDI						

2. Trade and Investments	2.1 Trade and FDI promotion	Action 9: Facilitate and develop quality trade relationships						
2. Trade and Investments	2.1 Trade and FDI promotion	Action 10: Enhance and promote domestic production in line with international standards						
2. Trade and Investments	2.2 Business environment for inclusive growth	Action 11: Make the business environment one of the most attractive in Southeast Asia						
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.1 Human capital development and decent jobs	Action 12: Urgently address learning poverty						
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.1 Human capital development and decent jobs	Action 13: Ensure access to basic social protection services						
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.1 Human capital development and decent jobs	Action 14: Improve employment opportunities and conditions						

3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.1 Human capital development and decent jobs	Action 15: Make the country an attractive ecological and cultural tourism destination						
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.2 Rural development	Action 16: Greater efforts for enhancing rural development through a community-based approach essential for poverty reduction.						
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.2 Rural development	Action 17: Accelerate the transition to sustainable/resilient food systems						
3. Human Capital Development and Structural Economic Transformation	3.3 Urban development	Action 18: Strategically plan urbanisation						
4. Climate Change and Disaster Management	4.1 Integrated and sustainable natural resources management for low-carbon development	Action 19: Accelerate the energy transition						

4. Climate Change and Disaster Management	4.1 Integrated and sustainable natural resources management for low-carbon development	Action 20: Manage natural resources in an integrated and sustainable way						
4. Climate Change and Disaster Management	4.2 Climate resilience and disaster risk reduction	Action 21: Accelerate disaster risk management and reduction						
4. Climate Change and Disaster Management	4.2 Climate resilience and disaster risk reduction	Action 22: Accelerate adaptation to and mitigation of climate change						

Prepared by:
Department of International
Organizations, Ministry of Foreign Affairs
National SDG and LDC Secretariat
With technical support from
The United Nations in Lao PDR

UNITED NATIONS
LAO PDR

